8554 A 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I grupo
Cena 200 lir
Leto XXXIV. Št. 77 (9989)
TRST, sobota, 1. aprila 1978

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi

MEDTEM KO POLITIČNE STRANKE ZAVRAČAJO VSAKO POPUŠČANJE TERORISTOM

NEURADNE VESTI O DOMNEVNEM POSREDOVANJU VATIKANA V POGAJANJIH ZA IZPUSTITEV MORA

Pravijo, da je notranje ministrstvo prejelo Morovo pismo in letak rdečih brigad uro ali dve pred tiskom - V torek parlamentarna razprava o dogodkih po ugrabitvi predsednika KD

RIM — Tajništva političnih strank in posamezni parlamentarci so tudi včeraj vztrajno molčali. Položaj je vse preveč delikaten, da bi kdorkoli tvegal neprevidne in neutemeljene domneve. Vlada bo komaj v torek — za sedaj še ne ve, če Andreotti ali Cossiga — odgovarjala na interpelacije in vprašanja, ki so jih člani poslanske zbornice postavili po ugrabitvi predsednika KD Mora. Razprava bo skrčena na minimum, tako kot je bilo pred časom, ko so izglasovali zaupnico sedanji Andreottijevi vladi in ko je za vsako skupino posegel en sam predstavnik in so tudi posamezni posegi bili časovno omejeni.

Vendar se nekaj le premika. Dejstvo, da vsi odločno in enotno zavračajo možnost pogajanj s samozvanimi rdečimi brigadami, še ne pomeni, da so obupali in sklenili žrtvovati Morovo življenje. Če ne more priti do političnih pogajanj med ustavnimi organi in terorističnimi organizacijami, ni še rečeno, da ne obstajajo druge poti, po katerih bi lahko preprečili teroristom, da bi umorili še eno osebo. Del krščanske demokracije zagovarja to stališče in kaže, da se sklicujejo na nekaj bolj konkretnega, kot je popoln vakuum, do katerega je pripeljala dvotedenska preiskava. Sedaj je že gotovo, da je Morovo lastnoročno pismo, pa naj je bil na kakršen koli način prisiljen ga napisati, tokrat je prišlo prej na ministrstvo za notranje zadeve in komaj potem na dnevnike. Posredovalec naj bi bila visoka vatikanska osebnost, katere ime je neznano, ki pa naj bi skupaj s petimi listi Morovega pisma, katerega vsebino poznajo že vsi, izročil tudi nekaj drugega.

Pismo naj bi šlo tolmačiti na poseben način, vsebovalo pa bi smernice za pogajanja, tako da ne bi prizadeli ugleda državnih ustanov. Še več, Morovo pismo naj bi bilo nerazumljivo, če ga ne bi razlagali z nekaterimi stiki, do katerih naj bi že prišlo med ugrabitelji in sveto stolico. Kakorkoli že, za sedaj je gotovo samo to, da ni nobene razlage, zakaj so Mora prisilili, da napiše omenjeno pismo. Nasilje rdečih brigad je zelo prisebno, vse prej kot slepo. Zelo dobro se zavedajo, da država ne bo nikoli privolila v kakršno koli zamenjavo. Kakšen interes bi imeli od tega, da so pismo izsilili in ga potem objavili? Propad Morove politične kariere nikakor ne more biti zadosten razlog. Najbrž gre pismo in vzroke, zaradi katerih je bilo napisano, povezati z drugim gotovim dejstvom, ki je prišlo na dan v zadnjih urah. Vatikan, kot suverena država, naj bi čakal, da bi zvedel o čem se je treba pravzaprav pogajati, saj se pogajati ne more italijanska republika, temveč je treba zato najti nevtralno državo. Tako naj bi postali jasni Morovi namigi na pogajanja med Brežnjevom in Pinochetom in na druga pogajanja, v katera so bile vpletene razne države.

Gre za domneve, ki jih je treba upoštevati z dokajšnjo mero previdnosti, saj je ves položaj izredno napet in bi se utegnil v vsakem trenutku spremeniti v tragedijo. Nikakor pa ne gre za golo domišljijo. Potrjuje jih tudi kurziv, ki ga danes objavlja na zadnji strani vatikansko glasilo «Osservatore romano». Gre za dvajset vrstic, ki pa so jih sestavili na posebni seji državnega tajništva. V članku je rečeno, da sveta stolica «ne more ostati neobčutljiva do zahteve po koraku, ki naj bi olajšal rešitev tragičnega primera predsednika Mora». To je v bistvu potrditev, da je Vatikan pripravljen na pogajanja in na to, da prevzame vlogo posrednika. Članek nadalje navaja «vse konkretne pobude, ki sodijo v možnosti Vatikana», ter omenja, da je bilo «v zadnjih letih nemalo priložnosti, ko so sam papež ali pa posamezni organi svete stolice posredovali za ugodno rešitev nekaterih primerov, v katerih so bile vpletene osebe, katerih osnovne pravice so bile kršene».

Posege Vatikana naj bi torej opravičevali človekoljubni nagibi, brez kakršnegakoli političnega prizvoka. Politični opazovalci v Rimu so mnenja, da to niso zgolj besede, temveč da je to potrditev, da se je nekaj že zgodilo. Najbrž pa vse premalo, saj vatikansko glasilo zaključuje z ugotovitvijo, da bi bila morebitna pobuda možna samo takrat, ko bodo vsi elementi popolnoma jasni. Zato naj bi bilo za sedaj odločno prezgodaj za vsako domnevo o konkretnih vatikanskih pobudah. Mnogi tolmačijo te zadnje vrstice dnevnika «Osservatore romano» kot zahtevo po nadaljnjih pojasnilih in po nadaljnjih stikih. Tudi zadržanost političnih sil — politiki so včeraj, kot smo rekli, vztrajno molčali — daje razumeti, da čakajo na nekaj konkretnega in ne samo na četrto sporočilo rdečih brigad.

Notranje ministrstvo ni dalo prav nobene izjave glede govoric, po katerih naj bi minister Cossiga prejel pismo Alda Mora še pred dnevniki. Vendar kaže, da imajo te govorice dokaj trdne temelje. Bolj težko pa je reči, koliko časa prej je pismo prejel in po katerih poteh. Prevladuje mnenje, da ga je notranji minister prejel uro ali dve pred dnevniki, kar naj bi potrjevali tudi nekateri stavki v ciklostiliranem letaku, ki je bil skupaj s pismom.

MINO FUCCILLO

MORO PISAL TUDI DRUŽINI?

Povod za domnevo je bil dolg in strogo zaupen sestanek med načelnikom javnega tožilstva in bratom predsednika KD

RIM — Ali je predsednik krščanske demokracije poleg pisma notranjemu ministru Cossigi, ki je dalo povod za številne domneve in za več ali manj osnovano ugibanje, poslal pismo tudi družini? To vprašanje, na katero, kot na večino vprašanj v zvezi s primerom Moro je nemogoče izčrpno odgovoriti, so si zastavili kronisti včeraj po dolgem in strogo zaupnem razgovoru med načelnikom rimskega javnega tožilstva dr. De Matteom in bratom ugrabljenega poslanca Carlom Alfredom Morom, ki predseduje sodišču za mladoletnike.

Načelnik javnega tožilstva, na katerega so se novinarji obrnili, je bil v svojem odgovoru zadržan kot običajno in k že tradicionalnemu «Ne vem ničesar» je pritaknil prav tako dvoumno ugotovitev: «Razgovor z Alfredom Morom lahko poveže z bogve kolikšnimi stvarmi». Če pa prisluhnemo govoricam, ki se širijo v Rimu, naj bi predsednik KD res poslal bratu kratko pismo, s katerim naj bi obveščal njega in ostale svojce o lastnem zdravstvenem stanju.

Dokajšnje zanimanje je vzbudilo tudi pismo, ki ga nemški list «Bild Zeitung» objavlja v svoji današnji številki in ki naj bi mu ga poslal «gospodarski odsek rdečih brigad». V sestavku, o avtentičnosti katerega se izvedenci še niso izjasnili, pisci med drugim poudarjajo, da je bila razsodba (beri obsodba) proti Aldu Moru že izrečena na osnovi «proletarske pravice». Predsednika KD naj bi nadalje ugrabili, da bi preprečili «ponovitev farse ob izvolitvi Giovannija Leoneja za predsednika republike, ki so stale italijanski narod več milijard lir». Pisci nadalje ponavljajo svoje obtožbe krščanski demokraciji in KPI z očitnim poskusom razbivanja programske večine.

Izvedenci kot rečeno se še niso izjasnili glede avtentičnosti pisma, ki je napisano v neobičajnem žargonu. Če pa je avtentično, je dokaz, da BR nadaljujejo s «politično akcijo», ki so jo začele s svojim drugim sporočilom in katere cilj je spodkopati temelje programskemu sporazumu med strankami ustavnega loka in si pridobiti večjo ljudsko osnovo zlasti med pripadniki skrajne in izvenparlamentarne levice.

Nobenih vidnih novosti pa ni v preiskavi. Policija in karabinjerji so še vedno mnenja, da bi «genovska sled» lahko bila obetavna, dasi doslej ni obrodila pričakovanih plodov. Zato vztrajno nadaljujejo z iskanjem «kurirja» teroristov, ki naj bi ga neka priča opazila, ko je v sredo oddal tretje sporočilo s priloženim Morovim pismom.

Končno naj omenimo še, da so v Rimu, Milanu in številnih drugih italijanskih mestih našli včeraj na desetine letakov, s katerimi so si rdeče brigade prilastile odgovornost za umor turinskega policijskega podčastnika Rosaria Berardija in za ugrabitev Mora. Obenem z letaki so našli tudi obsežnejšo brošuro, ki naj bi bila sestavljena novembra lani in ki napoveduje vse ostrejši napad proti krščanski demokraciji, kot bi brigadisti hoteli skorajda dokazati, da so že dalj časa skrbno pripravljali napad na predsednika KD. Po mnenju preiskovalcev naj bi teroristi s širjenjem letakov ne zasledovali drugih ciljev kot dokaz svoje stalne prisotnosti v vsej italijanski stvarnosti. (vt)

Podražitev cigaret za 15 do 20 odstotkov

RIM — Z današnjim dnem se bodo italijanske in tuje cigarete podražile za okrog 15 do 20 odstotkov. Iz novega cenika, ki bo danes objavljen v uradnem listu, naj kot primer navedemo, da bodo po novem cigarete «MS» stale 600 lir na zavojček, «diana» 650 lir, «marlboro» pa 800 lir.

DUNAJ — V avstrijskem glavnem mestu je včeraj po krajšem premoru spet zasedala konferenca za zmanjšanje števila oboroženih sil v srednji Evropi. Na plenarni seji je govoril češkoslovaški predstavnik Emil Kebfušek, ki je v glavnem zavrnil predloge držav članic pakta NATO.

PRVI REZULTATI GISCARDOVIH POSVETOVANJ Z OPOZICIJO IN SINDIKATI

Raymondu Barru poverjen mandat za sestavo vlade ki bo morala upoštevati novi politični položaj

V skupščini trenja o imenovanju predsednika in o vstopu opozicije v parlamentarne komisije

Francoski premier Barre zapušča predsedniško palačo po pogovoru z Giscardom (Telefoto ANSA)

PARIZ — Francoski predsednik Giscard je sinoči ponovno poveril Raymondu Barru mandat za sestavo nove vlade. Le nekaj ur prej je Barre izročil predsedniku republike formalni odstop vlade.

Uresničila so se torej previdevanja večine francoskih dnevnikov, že po odstopu je bilo takoj jasno, da bo Barru zaupan mandat, saj je Giscard vsestransko pohvalil in podprl dosedanje vladno delovanje.

Barre je napovedal, da bo sestavil svojo vlado šele v torek, po objavi mandata v uradnem listu. Na svečani otvoritvi novega parlamenta v ponedeljek popoldne bo torej Barre sam v vladnih klopeh. Po vsej verjetnosti hočeta Giscard in Barre pred imenovanjem razčistiti položaj v parlamentu. Med degolisti so namreč trenja o izbiri predsednika skupščine, prav tako vlada napetost glede možnosti, da bi imenovali predstavnike opozicije v predsedstva nekaterih parlamentarnih komisij. O obeh problemih so včeraj razpravljali načelniki parlamentarnih skupin degolistov in ostalih večinskih strank. Sklenili so, da bodo navezali stike z načelnikoma komunistične in socialistične skupine narodne skupščine, ki naj bi se izrazila o morebitnem vstopu opozicije v parlamentarne komisije. Glede predsednika skupščine pa niso dosegli sporazuma. Degolisti zagovarjajo načelo enotnosti, in sicer enotno glasovanje večine za kandidata, ki bi v prvem krogu dosegel najvišje število glasov. Načelnik centralistične večinske koalicije (UDF) pa se ni razjasnil in je prenesel odločitev na otvoritveno zasedanje skupščine.

Giscard in Barre hočeta torej predhodno razčistiti položaj in šele nato bo mandatar imenoval svoje ministre. Vsekakor bo morala biti vlada izraz nadaljevanja dosedanja Barrove politike gospodarskega utrjevanja, obenem bo predstavljala novost, ki izvira iz dosedanjih Giscardovih posvetovanj z opozicijo in sindikati. Zagotoviti bo morala namreč najvišjo zaposlitev, in jamčiti kupno moč manj plačanemu delavstvu.

Kitajska delegacija končala obisk v SFRJ

BEOGRAD — Po daljšem obisku v Jugoslaviji je včeraj odpotovala iz Beograda študijska delegacija kitajske komunistične partije, ki jo je vodil namestnik načelnika oddelka za mednarodne stike CK KP Kitajske Li Imang. Zastopniki kitajskih komunistov so se med daljšim bivanjem v Jugoslaviji nadrobneje seznanili z njenim družbenopolitičnim sistemom socialističnega samoupravljanja ter z vlogo in delovanjem zveze komunistov v jugoslovanski družbi. Poleg drugih partijskih predstavnikov je kitajsko delegacijo sprejel in se z njo pogovarjal tudi tajnik partijskega izvršnega komiteja Stane Dolanc.

KOPENHAGEN — Grški ministrski predsednik Karamanlis je ob zaključku pogovorov s predsednikom danske vlade Jörgensenom izrazil optimizem glede uspešnega zaključka pogajanj za vstop Grčije v Evropsko gospodarsko skupnost.

DELEGATI SO OČITNO POD VPLIVOM DRAMATIČNIH DOGODKOV ZADNJIH TEDNOV

Oblike zaščite demokracije pred terorizmom v središču razprave na kongresu socialistov

Predvsem je nujna globoka reforma državnega ustroja v smislu polnega izvajanja ustavnih določil - De Martinov poziv k enotnosti stranke - Posegi Signorija, Fortune in Achillija

(Od našega poročevalca)

TURIN — Socialističnega kongresa ne prekriva steklena kupola, razprava med delegati je očitno pod vplivom dogodkov, ki se odvijajo v Italiji, posebno v zvezi z zadnjim pismom poslanca Mora in govoricah o možnosti pogajanj za njegovo osvoboditev.

Toda glavna tema razprave ni toliko sledenje vprašanje, tudi zato ne, ker ni izključno dolžnost ene same stranke, da svetuje vladi in parlamentu, kako naj ravnata. Craxi se je sicer večkrat po telefonu pogovarjal s predsednikom vlade Andreottijem in tajnikom KD Zaccagninijem, toda o vsebini teh pogovorov zaenkrat ni vesti. Socialistični kongres zanima predvsem drugo vprašanje, ki je s tem v zvezi. Vsem je jasno, da bodo ugrabitelji še dolgo časa izsiljevali demokratične sile in državo in da lahko še pričakujemo novih presenečenj in zločinov. Cilj teroristov je vsem jasen: prisiliti državo, naj kloni, krščansko demokracijo pa, da v svojih odnosih z demokratičnimi silami spremeni svoja stališča in se opredeli za politiko «trde roke», izjemnih zakonov obsednega stanja in torej splošne zaostritve represivnih ukrepov.

Tako socialisti povezujejo Craxijev predlog o polnem socialističnem angažiranju v tem izjemnem prehodnem obdobju s pogoji, ki naj jih levica postavi demokristjanom za zaščito demokracije. Prvi pogoj naj bi v tem smislu bila globoka reforma državnega ustroja v smeri polnega izvajanja ustavnih določil, skratka široko sodelovanje ljudskih množic v «organizirani demokraciji», kajti samo v tem okviru lahko levica «poseje semena alternative» in med ljudskimi množicami utrdi prepričanje, da je prehod k oblikovanju zahodnoevropske oblike socialistične družbe nujna posledica procesa premoščanja družbene in gospodarske krize.

Tako se polagoma definirajo sicer rahle in nejasne vezi med trenutnim Craxijevim predlogom o «demokratični enotnosti» kot temelju politike PSI in perspektivo postopnega izgrajevanja pogojev za zmago naprednih sil v širokem zavezništvu, ki izključuje čelni spopad s krščansko demokracijo.

Te in druge misli so v svojih posegih razvijali na kongresu, ki zaseda zjutraj, popoldne in tudi ponoči, vidnejši predstavniki vseh generacij socialističnih voditeljev: od izobražencev Coena in Covatte, podpisnikov načrta socialistične alternative, do Francesca De Martina, sindikalistov Didoja in Benvenuta, Lorisa Fortune, Mariottija in drugih. Edini, ki vztrajno iščejo svojo pot in hočejo ostati «kritična vest» stranke, so predstavniki nove levice Achillija in Tristana Codignole.

Med prvimi je posegel v razpravo zgodaj zjutraj senator Silvano Signori. Proti teroristom, je dejal, izjemni zakoni ne zadostujejo, če jih država ni niti sposobna spoštovati in če ne ve, kako najti krivce. Devet let po milanskem pokolu, dodaja Signori, je samo nedolžni Pinelli plačal s svojim življenjem, njegovo ženo pa sodstvo preganja. Vse to dokazuje, da je prvi izjemni ukrep v boju proti terorizmu globoka reforma države, policije, sodstva, tajnih služb.

Francesco De Martino je ob vprašanju, kaj storiti o predlogh za pogajanje z ugrabitelji Alda Mora bil razumljivo zadržan. Sam je doživel nekaj podobnega, ko so v Neaplju ugrabili njegovega sina Guida, zato je poudaril predvsem, da «država mora ravnati odločno, pri tem pa mora storiti vse, kar je mogoče, da reši življenje talca».

Ugrabitev Mora in teroristično izsiljevanje sta pahnila Italijo v hudo nevarnost, kakršne nihče ne pomni, posebno še, ker lahko preplavi demokratično napetost naraščajoče vzdušje brezbrižnosti in nezaupanja zaradi nesposobnosti državnih organov, ki tavajo v temi. V teh hudih časih morajo v PSI utihniti tudi nepotrebne polemike. Stranka mora dokazati, je dejal De Martino, da je strnjena in da je njenim voditeljem bolj za usodo republike, kot za osebno plat tega ali onega.

Kongres PSI mora dokazati javnosti, da hočejo socialisti utrditi dosežene sporazume z ostalimi demokratičnimi silami in se bo še naprej borila proti vsakemu poskusu ločevanja ljudskih sil. Zato mora Italija takoj premostiti prvotno zmedo in apatijo: vlada in parlament morata delati s polno paro in se lotiti perečih družbenih in gospodarskih problemov sedanjosti.

De Martino je svoj poziv k enotnosti v stranki («Mi smo pripravljeni na sodelovanje», je zaključil svoj govor) okrepil z zgodovinsko analizo razkolov in notranjih sporov, ki so ošibili PSI in ji odvzeli del njenega tradicionalnega manevrskega prostora.

De Martino je zaključil z mislijo, da mora socialistična stranka postopoma, kot bo napredovala politika utrjevanja demokratične enotnosti, razvijati svojo specifično politiko, ki teži k oblikovanju širokega zavezništva ljudskih slojev za napredno alternativo.

«Ideologi» socialistične stranke Coen, Covatta in drugi pa so razvili misel, da pojavi nasilja izhajajo iz družbenega odrivanja, ki potiska ob rob dogajanja čedalje večje množice mladih in šibkejših. Temu je kriva tudi politika razrednega zbliževanja in premirja, tako pravijo, ki se odvija samo med zaposlenimi in zajamčenimi. Zato bo problem nasilja mogoče rešiti samo s premostitvijo najhujših družbenih protislovij kapitalizma v sedanji razvojni fazi krize. Od tod nujnost socialistične alternative, ki ni mogoča

STOJAN SPETIČ

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Pogovor med Craxijem in Pajetto med včerajšnjim zasedanjem socialističnega kongresa v Turinu (Telefoto ANSA)

«DOBRO SOSEDSTVO» ALI SODELOVANJE

Pajetta o odnosih med KPI in socialisti - Problem zavezništev med strujami v PSI še nerazrešen

TURIN — *Razprava na hodnikih in na nočnih sejah struj je osredotočeno na tri vprašanja, ki ne sovpadajo, čeprav je od rešitev na prvo ali na drugo odvisen tudi odgovor socialistične stranke na tretje vprašanje.*

Prvo je gotovo vprašanje alternative, ki je s Craxijevim poročilom zvodenela in se razblinila ob vprašanju zavezništev, potrebnih za njeno zmago, pa čeprav v oddaljeni in nejasni bodočnosti. Delegati s težavo razumejo, kako je mogoče opredeliti sedanjo politiko PSI ob nejasni povezavi med nujnostno narodno enotnostjo za premostitev krize in postopnega ustvarjanja pogojev za zmago levičarske večine v Italiji. Neizrečena bojazen nekaterih je, da vodi Craxijev predlog, kateremu ploska Mancini, k novim oblikam tesnejšega zbliževanja s KD, kateremu naj bi v imenu avtonomije socialistične stranke in odgovornosti v okviru levice dala svoj blagoslov tudi komunistična partija. Od tod tudi drugo vprašanje, ki buri duhove na kongresu: odnosi med socialisti in komunisti.

Ni mogoče zamolčati dejstva, da delegati in publika pogostoma z burnim ploskanjem in odobravanjem pozdravljajo vsako polemično ostrino do KPI, predvsem pa poudarjanje različnosti in sklicevanje na avtonomijo stranke. Slednje je povsem razumljivo in pravilno, toda vprašati se je treba, kot so na to opozorili nekateri delegati in sam Lombardi, ali ni prav od prijateljskega sodelovanja med KPI in PSI odvisna perspektiva alternative in zmaga specifičnih oblik socializma v Italiji. Čemu torej zaostrovanje odnosov in sklicevanje na nezaupanje in srd, ki marsikdaj kalit praktične odnose med strankama?

Pa smo že pri tretjem vprašanju, ki zadeva notranje odnose v stranki in predvsem oblikovanje trdne notranje večine, preko katere naj pride do izraza «nova politika». Nekateri voditelji se zavedajo, da bodo pri delegatih želi odobravanje, če bodo zaostrili polemiko do komunistov in to spretno izkoriščajo Morda še največ Manca, ki je vedel, da so mu v predkongresni razpravi mnogi očitali, da je v vodstvu stranke prevečkrat mehanično ponavljal politična gesla komunistov in po njihovih sledeh opredeljeval svojo taktiko. Da bi se «opral» teh očitkov, je Manca predvčerajšnjim vključil v svoj poseg več polemičnih trditev. Tako je na primer dejal, da je dialog med komunisti in socialisti v bistvu «pogovor gluhih», da ne gre za sodelovanje, pač pa za «dobro sosedstvo» med KPI in PSI

St. S.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Vedno več mladih v ZKS

V ponedeljek dopoldne se bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani začel 8. kongres Zveze komunistov Slovenije, ki bo prvi republiški kongres ZK pred kongresom Zveze komunistov Jugoslavije. Poleg delegatov iz vse republike in številnih gostov, se ga bodo udeležili tudi gostje iz drugih jugoslovanskih republik in pokrajin ter predstavniki Centralnega komiteja ZK Jugoslavije. Povabljeni so bili tudi gostje iz sosednih dežel in sicer predstavniki Slovenske kulturno - gospodarske zveze, Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, Narodnega sveta koroških Slovencev, delegacija deželnega komiteja KPI za Furlanijo - Julijsko krajino ter Piemont, delegacija KP Avstrije za Koroško in Štajersko ter delegacija iz Železne županije na Madžarskem.

Kongres bo trajal tri dni. Začetek je namenjen plenarni seji, na kateri bo predsednik CK ZKS Franc Popit prebral osrednji referat. Že prvi dan kongresa se bodo delegati popoldne sešli v komisijah, ki bodo obravnavale različna področja. Doslej se je prijavilo izredno veliko število govornikov. Iz nekaterih občin je svoje posege najavilo kar 80 odstotkov delegatov, tako da bo delo komisij trajalo drugi dan ves dan. Tretji dan, 5. aprila, bo kongres na plenarnem zasedanju sprejel dokumente, med katerimi so najpomembnejša resolucija, ki vsebuje oceno delovanja in neposredne naloge ter spremembe in dopolnitve statuta.

V zadnjih dveh številkah našega dnevnika smo navedli nekatere zanimive podatke, povzete iz «Statističnega pregleda gibanja in strukture članov ZKS med 7. in 8. kongresom», zlasti kar zadeva gibanje članstva, njegovo starost, narodnostno sestavo, socialni izvor, šolsko izobrazbo, poklic itd. Danes si oglejmo še nekaj podatkov najprej o strukturi novosprejetih članov med obema kongresoma t.j. med letoma 1974 in 1977. V tem razdobju je bilo v ZKS sprejetih 36.211 novih članov, kar pomeni, da je danes kar 34,4 od sto članov v ZKS, ki so bili sprejeti v zadnjih štirih letih. Od teh jih je bilo do starosti 27 let sprejetih 22.730 ali 62,8 odst. (med temi je 8.592 ali 37,8 odst. žensk). Od starosti 28 do 35 let jih je bilo sprejetih 8339 (2722 žensk), od starosti 36 - 45 let 3983 (1194 žensk) in v starosti nad 46 let 1159 (285 žensk).

Po socialni kategoriji je med novosprejetimi člani daleč največ delavcev in nato administrativnih delavcev, dijakov, inženirjev, tehnikov, ekonomistov in pravnikov, pa prosvetnih delavcev, študentov, učencev v gospodarstvu, najmanj pa zasebnih kmetijskih proizvajalcev. Vendar pa delež delavcev med vsemi novosprejetimi postopno upada od 39,6 odst. v letu 1974 na 30,8 odst. v letu 1977.

Zanimivi so tudi podatki o sestavi vodstev osnovnih organizacij ZKS po starosti in spolu, ker dokazujejo, da so vodstva osnovnih organizacij v poprečju dokaj mlada, saj je vodilnih članov osnovnih organizacij v starosti do 27 let 18 odstotkov, v starosti od 28 do 35 let 24,1 odst., v starosti 36 do 40 let pa 13,5 odstotka. Starih nad 56 let je samo še 6,9 odst. Po socialnih kategorijah je med člani vodstev osnovnih organizacij 31,2 delavcev, 17,6 administrativnih delavcev, 9,7 odst. prosvetnih delavcev, 11,1 odst. inženirjev, tehnikov, ekonomistov in pravnikov, 8,4 upokojencev in invalidov, 8,0 vodilnih delavcev, 3,7 odst. osebja zaščite, najmanj pa je zasebnih kmetijskih proizvajalcev (0,3 odst.) in dijakov ter študentov (2,2 odst.).

Po šolski izobrazbi je največji odstotek v vodstvih osnovnih organizacij tistih, ki ima srednje strokovne šole (27,4 odst.), nato tistih s poklicnimi šolami (25 od sto), z osnovnimi šolami — 8 razredov (15,3 odst.), z višjimi šolami in 1. stopnjo fakultet (11,9 odst.), s fakultetami, akademijami in visokimi šolami (9,6 odst.), z gimnazijami (5,5 odst.) in z manj kot 8 razr. osnovne šole (5,2 odst.).

Članov občinskih konferenc ZKS je 3.793, članov komitejev pa 912. Članov centralnega komiteja ZKS (skupaj s člani CK ZKJ) je 89. Med njimi je 30,3 odst. delavcev, 17 odst. žensk ter 44,3 odst. udeležencev NOB. Povprečna starost članov CK ZKS je 42 let.

SINDIKALNI PREDSTAVNIKI PRI DEŽELNEM ODBORU KPI

Nedopusten odnos deželne uprave do upravičenih sindikalnih zahtev

Komunistična skupina v deželnem svetu vložila vprašanje z zahtevo, da deželni odbor prekliče ukrep o podražitvi voznin na medkrajevnih avtobusnih progah

Ukrep deželnega odbora o poviških voznin na medkrajevnih avtobusnih progah je bil predmet srečanja med predstavništvoma vodstva enotne deželne sindikalne federacije in deželnega odbora KPI. Srečanja, ki je bilo na sedežu deželnega odbora KPI, so se udeležili Calabria, Tremul, Trebbi in Patranelli za enotno sindikalno zvezo ter Tarondo, Zorzenon in Rossetti za KPI.

Sindikalni predstavniki so ugotavljali, da predstavlja ukrep deželne vlade o podražitvi voznin na medkrajevnih avtobusnih progah hud udarec predvsem za delavstvo in študente. Obenem so poudarili, da takšnega ukrepa, ki je popolnoma izven vsakršnega organskega in programiranega načrta in ne predvideva nobenega stvarnega posega, ki bi prispeval k okrepitvi in razvoju prevozne službe ter posodobljenju prevoznih sredstev, kakor se je bila deželna uprava sicer obvezala julija lani, ni mogoče sprejeti pod nobenim pogojem.

Sindikalni predstavniki so ob tem ostro kritizirali tudi zadržanje deželne uprave v zvezi z dokumentom zahtev in predlogov, ki so ga sindikalne organizacije predložile že pred deželno stavko 9. marca in na katerega doslej še ni bilo nobenega odgovora. V zameno pa deželna uprava sprejema takšne ukrepe, menijo sindikati, ki so v popolnem nasprotju s predlogi, ki jih navaja sindikalna platforma. Med drugim naj omenimo ukrepe v zvezi s pravico do študija ter v zvezi s finansiranjem proizvodnih dejavnosti. Takšno zadržanje je za sindikate skrajno žaljivo.

Komunistični predstavniki so s svoje strani odločno podprli vse zahteve sindikatov ter izrazili zaskrbljenost nad nesprejemljivim odnosom deželne uprave do delavskih predstavnikov. Komunisti so obenem zagotovili, da bodo podprli vse pobude sindikatov v zvezi s problemom prevozov in podražitvijo voznin.

Komunistična skupina v deželnem svetu je s tem v zvezi takoj ukrepala. Vložila je nujno vprašanje, v katerem zahteva naj se takoj prekliče ukrep deželnega odbora o poviških voznin na medkrajevnih avtobusnih progah, ki bi moral stopiti v veljavo z današnjim dnem. Komunistični svetovalci poudarjajo, da bi bilo treba zagotoviti čim širše posvetovanje s sindikalnimi organizacijami in s predstavništvi študentov ter upoštevati mnenje pristojne deželne komisije.

Komunistična skupina je tudi odposlala brzojavko z enako vsebino predsedniku deželnega odbora Comellija. Nadalje so svetovalci Bosari, Lovriha in Comuzzi zahtevali naj še čimprej sestane deželna komisija za prevoze in prouči trenutno stanje.

Delavci Italsidra pozitivno ocenili osnutek sporazuma

Delavci livarne Italsider so se včeraj zbrali na skupščini in po dolgi in izčrpni razpravi pozitivno ocenili in odobrili osnutek sporazuma, ki so ga izdelale sindikalne organizacije dne 21. 3. 1978.

Delavci Italsidra pa obenem obsojajo stališče uprave podjetja, ki hoče vsiliti enostranske rešitve pri reševanju problemov proizvodnje v oddelku litega železa.

Sindikalne organizacije in delavci, kar tudi predvideva osnutek sporazuma, niso načelno proti začasnemu uvajanju mobilnosti pri delu, zahtevajo pa, da je treba vse probleme s tem v zvezi natančno proučiti in da mora biti glavni namen tega reorganizacija in razvoj proizvodnje.

Prav zaradi tega, so sindikalne organizacije takoj oklicale stavko. Vse pobude, ki jih je delavstvo izvedlo, opozarjajo, da so ti cilji dosegljivi samo z bojem in stalno mobilizacijo vseh delavcev.

Seja koordinacijskega odbora slovenskih šolskih svetov

Sinočnje seje koordinacijskega odbora slovenskih šolskih svetov se je udeležilo veliko število zastopnikov slovenskih šolskih svetov. Sestanka so se še udeležili zastopnik dolinske občine, Slovenskega deželnega gospodarskega združenja ter Slovenske prosvete in Sveta slovenskih organizacij. Med razpravo je bila poudarjena in utemeljena važnost obstoja koordinacijskega odbora, ki naj bi po sklepu udeležencev nadomeščal slovenski okrajni in pokrajinski šolski svet ter zastopal koristi slovenske šole v tržaški pokrajini do ustanovitve slovenskega šolskega okraja. Nato je bil izvoljen devetčlanski začasni izvršni odbor, ki bo zastopal koordinacijski odbor. Udeleženci so zaprosili NŠK, naj bi dovolila, da bi bil začasni naslov koordinacijskega odbora na sedežu NŠK.

DANES IN JUTRI

Delegacija NSKS gost Slovenske skupnosti

Danes prispe na dvodnevni obisk v našo deželo delegacija Narodnega sveta koroških Slovencev, ki jo bosta vodila predsednik dr. Matevž Grilc in tajnik Filip Warasch. Delegacija bo gost deželnega tajništva Slovenske skupnosti.

Srečanje sodi v okvir rednih odnosov med obema organizacijama, vendar pa gre za prvo poglobljeno izmenjavo mnenj o manjšinski problematiki v naši deželi in na Koroškem. Uradni del obiska se prične s tiskovno konferenco, ki bo danes ob 11.30 na tržaškem sedežu SSk v Ul. Machiavelli 22; ob 16. uri bo v Jamljah delovna seja obeh delegacij, ob 18. uri pa bo prav tako v Jamljah širše srečanje s člani pokrajinskih svetov SSk iz Trsta in Gorice in predstavnikov iz videmske pokrajine. Obisk se bo zaključil jutri dopoldne s sprejemom na števerjanskem županstvu.

SINOČI NA OPČINAH

Posl. A. Cuffaro o novem političnem položaju

V Prosvetnem domu na Opčinah je bilo sinoči srečanje s poslancem Antoninom Cuffarom, ki je po poglobljeni analizi dejstev in pogojev, ki so po dolgoletni zaprtosti KD do vsakršnega sodelovanja s komunisti privedli do nekaterih pomembnih etap kot je bila na primer 20. junij, in končno do pristopa KPI v vladno večino, poudaril važnost novega političnega trenutka, iz katerega lahko izide rešitev številnih perečih problemov. Ob tem je istočasno opozoril na nevarnost, ki preti demokraciji v Italiji ne le s strani tistih prevratniških in terorističnih sil, ki so z ugrabitvijo Mora privedle napetost do skrajnih meja, temveč vseh tistih, ki se prepuščajo malodušju ali nasedajo lažnim parolam o bolj energičnem odgovoru na teroristična izsiljevanja in izzivanja. Na koncu se je dotaknil tudi problema Slovencev ter poudaril, da bo KPI odločno zagovarjala zakonski osnutek, ki ga je izdelala po izčrpnem posvetovanju z raznimi organizacijami. V slovenščini je o teh problemih spregovoril Boris Iskra, pozdravil pa je Hilarij Sosič. Žal se srečanja ni mogla udeležiti senatorka Jelka Gerbec, ki je bila zadržana drugje.

● **Jutri, 2. aprila, ob 10. uri** v sejni dvorani v Ul. S. Nicolò 5 bo občni zbor članov bolniške blagajne obrtnikov iz Trsta. Na dnevnem redu bo odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora in predsedniško poročilo, nakar bo občni zbor odobril proračun za leto 1977 in za leto 1978.

Italijanski dijaki koprske gimnazije včeraj na celodnevnem obisku v Trstu

Včeraj se je mudila na obisku v našem mestu delegacija študentov koprske gimnazije z italijanskim učnim jezikom, ki je na ta način vrnila obisk predstavnikov mladinskega odbora SKGZ, ki so decembra lani gostovali na njihovi šoli v Kopru. Koprski študenti, ki jih je spremljal Aurelio Juri, novinar italijanskega programa koprskega radia, so se že v dopoldanskih urah srečali s predstavniki liceja «France Prešeren», nakar so se udeležili zborovanja. Tu je prišlo do izmenjave mnenj in informacij glede manjšinske problematike obeh narodnostnih skupin. Govor je bil tudi o vprašanjih, ki so v zvezi z dijaškimi, mladinskimi ter družbeno-političnimi gibanji na obeh straneh meje. Od tu se je delegacija napotila v Dijaški dom na kosilo, kasneje pa so si ogledali sedež SLORI, kjer jim je ravnatelj dr. Karel Šiškovič podrobno orisal njegovo delovanje. Nato so si ogledali sedež SKGZ, kjer so jih sprejeli predstavniki mladinskega odbora in jih seznanili z njihovim delovanjem. Kot zadnja etapa tega kulturno informativnega obiska je bila sedež Založništva tržaškega tiska, kjer so si mladi Koprčani ogledali našo redakcijo in seveda tudi tiskarno. Še prej pa jim je predstavnik sindikalnega odbora našega časopisa orisal zgodovinsko pot Primorskega dnevnika od njegovega nastanka pa vse do danes. Obisk mladih gostov se je zaključil v bližnji gostilni s skromno zakusko.

Ob tej priložnosti je treba poudariti, da so gostje prinesli s seboj prvo številko dvojezične brošure «Informatore - Informator», ki jo izdaja obalna samoupravna interesna skupnost na prosveto in kulturo pripadnikov italijanske narodnosti. Namen «Informatorja» je predvsem ta, da bi periodično kar najbolj podrobno prikazal položaj, življenje, delo in probleme italijanske narodnostne manjšine v občinah Koper, Izola in Piran.

MEDTEM KO TRAJAJO RAZČLENJENE STAVKE PO ODDELKIH

Ni znamenj zbližanja med upravo in uslužbenci deželnih bolnišnic

Na kritike sindikatov vodstvo odgovarja, da gre le za neizvedljive zahteve v zvezi z ambulatorijsko službo

Spor med sindikalnimi predstavniki osebja deželne bolnišniške ustanove in njenim upravnim odborom ne kaže znamenj umirjanja, prav nasprotno kaže, da se še zaostruje. Po prekinitvi pogajanj na zadnji seji 23. marca, ko je večina upravnega odbora bolnišniške ustanove, z izjemo predstavnikov KPI in PSI, zavrnila sindikalno platformo, je prišlo osebje v stavkovno gibanje v obliki razčlenjenih stavk po oddelkih, zagotavljajoč seveda nego hujših bolnikov in najnujnejše storitve.

Sindikati so obrazložili zahteve osebja, ki ne zadevajo plačnih poviškov, pač pa izboljšanje delovnih pogojev in ureditev dostojnejše službe za bolnike in javnost, na tiskovni konferenci pretekli torek, na kateri so označili zadržanje uprave kot oholo in neodgovorno. Prikazali so nevzdržno stanje, ki ga označujejo pomanjkanje osebja, zlasti strokovno usposobljenega, nemogoče higienske razmere in slaba organizacija dela. Spričo gluhosti in trme večine v upravnem svetu so zato sklenili nadaljevati in zaostriti sindikalno akcijo in seznaniti javnost z občekoristnimi smotri njihovih prizadevanj.

Generalni tajnik bolnišniške ustanove odgovarja, po naročilu predsednika odv. Morgere, na kritike sindikatov s sporočilom za tisk, v katerem v nič kaj spravljivem tonu zatrjuje, da so se pogajanja razbila zgolj ob vprašanju zunanje ambulatorijske službe. Pri tem ugotavlja, da že obstajajo poliambulatorji za medicino in kirurgijo pri glavni bolnišnici, geriatrični pri oddelku za starce, ambulatorij za zastrupljene z zdravili pri nevrološkem sanatoriju in zunanja ambulatorijska služba za jetične. Sklicujoč se nato na zakonska določila, zatrjuje, da niso mogli sprejeti sindikalnih zahtev glede določitve posebnega zdravniškega staleža za ambulatorije, kar naj bi bilo v nasprotju z interesi bolnikov in zdravnikov. Glede zahteve po razširjanju ambulatorijske službe na teritoriju, pa poudarja, da mu uprava načelno ne nasprotuje, da je pa potrebno vprašanje poglobiti z deželnim odborništvom za zdravstvo, zdravstvenim konzorcijem in pristojnimi uradi.

● **Naturistična zveza «Liburnia»** sporoča svojim članom, da se bo jutri začela izletniška dejavnost zveze z izletom na Nanos. Odhod ob 8. uri z Verdijevega trga (nasproti Tergestea).

● **Danes ob 16. uri** in jutri ob 9.30 bo v Ljudskem domu v Ul. Ponziana štev. 14 kongres sekcij KPI za območje Sv. Jakoba, Pončane in Magdalene. Zaključni poseg bo imel tajnik tržaške federacije KPI Giorgio Rossetti.

Po pobratenju Trst - Santos

Brazilska kava en dan zastonj

V preteklih dneh smo poročali, da se je mudila v Braziliji, v mestu Santos, številna in kvalificirana delegacija našega mesta. Ob tej priložnosti je prišlo do pobratenja obeh mest, posebej pa je tržaška delegacija navezala poslovne stike s predstavniki brazilskih proizvajalcev kave. Vse kaže, da so bili brazilski producenti in izvozniki kave s pogovori in sklenjenimi aranžmaji zelo zadovoljni, kar je mogoče sklepati tudi po zanimivi pobudi, ki je prišla z onstran Atlantika.

V zahvalo za vlogo, ki jo ima Trst pri razpečevanju brazilske kave po vsej Evropi in iz simpatij, ki jih brazilski poslovni krogi gojijo do Tržačanov, so poslali v preteklih dneh v tržaško pristanišče večjo pošiljko, baje okrog 10.000, posebno pakiranih 100-gramskih zavojčkov specialne kave, ki bo, ko bo prišla v prosto prodajo, poimenovana po Trstu (če smo prav informirani bo njen naziv Trieste & Santos). Teh 10.000 zavojčkov pa bodo danes razdelili v reklamne namene med tiste srečne Tržačane, ki bodo pravočasno prišli na Trg Unità pred občinsko palačo, kamor bo okrog 11. ure pripeljal zavojčke velik tovornjak s prikolico.

Toda Brazilci bi v svojih širokopoteznih pobudah ne bili Brazilci, če ne bi poskrbeli ob tej priložnosti tudi za malce spektakla, ki sicer ne bo podoben karnevalu iz Ria, a bo po svoje vendarle spektakel. Najbolj hitri in srečni prisotni bodo namreč dobili tudi nalašč za to priložnost izdelano gramofonsko ploščo z nalašč za to priložnost skomponirano sambo, v kateri bodo tudi nekateri znani in priljubljeni tržaški motivi.

V Dolini izglasovali proračun za leto 1978

Včeraj se je sestal občinski svet dolinske občine, na katerem so izglasovali proračun za leto 1978. Za proračun so glasovali svetovalci KPI in PSI, medtem ko sta se SSk in KD vzdržali. O seji bomo še podrobneje poročali.

NA POBUDO TRŽAŠKE OBČINE

Aprila meseca v Trstu bogata kulturna dejavnost

Razstava istrskih in reških slikarjev

Proslava ob 100-letnici Rossettija

Tudi za ta mesec, ki se pravkar pričenja, je tržaška občina pripravila vrsto kulturnih prireditev, kjer bodo prišli na svoj račun predvsem ljubitelji slikarske umetnosti. V Costanzijevi palači bodo 12. aprila odprli razstavo del istrskih in reških slikarjev. Prava novost je, da bodo predstavniki italijanske manjšine v Jugoslaviji razstavljali svoja dela v Italiji. «Spodbudno in konstruktivno je prav dejstvo, da se take pobude uresničijo in konkretno izvajajo, kajti le tako se bodo odnosi med dvema sosednjima si narodoma dobro razvijali in krepili v vsestranskem sodelovanju», je povedal Giorgio Cesare, odbornik za kulturo, ki je v teh dneh uradno predstavil program nekaterih važnejših kulturnih prireditev, ki se bodo odvijale v našem mestu v mesecu aprilu.

Medtem ko bo v palači Costanzi razstavljalo 18 sodobnih slikarjev z onstran meje, bosta v občinski umetnostni galeriji izobesila svoje slike dva istrska slikarja, ki pa živita v Italiji. Gre za Fulvia Monaia in Nella Pecchieta. Monai živi v Gorici in ne razstavlja v «občinski» že vrsto let, Pecchietto pa, ki slovi že po vsem državnem ozemlju, bo v tej galeriji razstavljal prvič.

Ob stoletnici Rossettijevega gledališča, ki poteka letos, bodo 26. aprila odprli razstavo zgodovinske važnosti, ki bo ponazarjala «Sto let Rossettija». Dan kasneje bo uradni slavnosti večer.

Svojo odločitev je komisija takole utemeljila:

Njene pesmi so globoka in pretresljiva izpoved zrelega človeka, ki mora živeti sredi neurejenega sveta, kjer so izginile vse vrednote. Istočasno spremlja s srčno prizadetostjo spreminjanje slovenskega tržaškega Brega v industrijsko področje. Njena pesniška izpoved je preprosta, vendar izbrana, včasih z rahlim ekspresionističnim navdihom in z učinkovitimi ljudskimi izrazi.

Denar za nagrado je podelila Hranilnica in posojilnica na Opčinah.

Podelitev nagrade bo v ponedeljek, 3. aprila, ob 20.15, v Ul. Donizetti 3, na večeru Društva slovenskih izobražencev.

Obvestilo izletnikom v Budimpešto

Izletnike, ki potujejo 21. aprila v Budimpešto, prosimo, da poravnajo zadnji obrok **danes** na upravi našega dnevnika v Ul. Montecchi 6, in sicer med 9. in 13. uro.

S sabo prinesite tudi svoj potni list, ki ga bomo zadržali zaradi nabave madžarskega vizuma (7 tisoč lir) vsaj deset dni.

Potne liste in obroke lahko prinese kdorkoli, lahko tudi za več oseb skupaj.

Žerjalovi nagrada «Vstajenje 1977»

Komisija literarne nagrade Vstajenje, ki jo sestavljajo prof. Zorko Harej, prof. Martin Jevnikar, ravn. dr. Anton Kacin, pesnica Ljubka Šorli in prof. Zora Tavčar, se je sestala dne 22. marca 1978 v Trstu in podelila literarno nagrado za leto 1977 Ireni Žerjal za njeno pesniško delo, posebno za zadnjo zbirko «Pobegla zvezda», ki je izšla lani v Trstu v samozaložbi.

JEANSE JE KUPIL PO 6.300, PRODAJAL PA PO 14.000 LIR

«Super rifle»... urugvajskega izvora

Karabinjerji so v tržaški trgovini zaplenili 5.900 parov jeansov v skupni vrednosti 82 milijonov lir

V zadnjem času pogosto pišemo o preiskavah v zvezi s «ponarejenimi» jeansi v tržaških trgovinah. Modre platnene hlače, ki gredo kaj rade v prodajo in ki so namenjene predvsem kupcem iz sosednje Jugoslavije, predstavljajo zelo dober zaslužek za tržaške trgovce, ki pa se, očitno, s tem zaslužkom ne zadovoljijo in ga skušajo na bolj ali manj zakonite načine povečati. Eden izmed teh načinov zadeva ponarejen zaščitni znak, po katerem je mogoče prepoznati dražje in kvalitetnejše hlače. Pred približno letom dni so ugotovili, da v Trstu prodajajo ponarejene jeanse «fiorucci», pred dobrim tednom dni smo pisali o ponarejenih «levi strauss», včeraj pa so karabinjerji prijavili sodišču lastnika trgovine v Ul. Corsi 2 Giuseppa Battainija, pri katerem so zaplenili 5.900 parov jeansov znamke «super rifle».

«Super rifle» je italijanska znamka in ne ameriška, kot je bi lahko sklepali po imenu. Sedež ima v kraju Barberino del Mugello pri Firencah, licenco za izdelovanje hlač in za uporabo zaščitnega znaka pa imajo tudi nekatere tovarne v tujini. Vendar pa je upravnik toskanske tovarne Giulio Fratini pred časom posumil, da v Trstu prodajajo ponarejene jeanse z znamko «super rifle». V naše mesto je prišel inšpektor te tovarne, je kmalu ugotovil, kje so naprodaj ponarejene hlače in napotil karabinjerje v Battainijevo trgovino, kjer so zaplenili 5.900 parov jeansov v skupni vrednosti 82 milijonov lir.

Battaini je seveda zanikal vsakršno odgovornost in je poudaril, da je jeanse redno uvozil iz Urugvaja. Dejansko je imel o tem vsa potrdila. Blago je bilo ocarinjeno in opravljene so bile vse potrebne formalnosti, saj je imel Battaini tudi dovoljenje zunanjega ministrstva. Vendar pa nobena urugvajska tovarna nima dovoljenja za izdelovanje jeansov «super rifle». Povsem razumljivo je, da so Battainija prijavila sodišču zaradi uvoza in prodaje blaga s ponarejenim zaščitnim znakom.

Omenili smo velike dobičke, ki jih predstavlja trgovina z jeansi za tržaške trgovce. Battainijev primer je zgovoren. Za 10.000 parov hlač je plačal skupno 63 milijonov lir. Kupil jih je po 6 dolarjev in pol, temu pa je treba še dodati stroške za ocarinjenje blaga. Vsak par ga je torej stal 6.300 lir, prodajna cena pa se je vrtela okoli 14.000 lir: torej 7.700 lir čistega dobička za vsak par hlač. Če bi Battaini prodal vseh 10.000 parov, bi to pomenilo 77 milijonov lir čistega dobička. To pa ni malo. Res bi kazalo pogledati, koliko letnega dohodka prijavljajo tržaški trgovci z jeansi.

SINOČNJA PREMIERA V NASELJU SV. SERGIJA

Predstava «American circusa» veselo in pisano doživetje

Občinstvu se je predstavilo veliko število akrobatov, klovnov in žonglerjev, predvsem pa vsakovrstnih živali

«American circus» se je po dveh letih zopet predstavil tržaškemu občinstvu s popolnoma prenovljenim programom. Sinoči je bila namreč v velikem šotoru, ki je nameščen v Naselju sv. Sergija, premiera veličastnega spektakla, ki navdušuje staro in mlado celega sveta. Predstavo sestavlja nad 50 umetniških točk, v njej sodeluje 25 slonov, nad 100 konj, veliko levov, šimpanzov, itd. Nasploh je predstava cirkusa osredotočena na točke z živalmi, vmes pa poživljajo spored različne točke z živim sodelovanjem občinstva. Tako smo sinoči na primer gledali Tržačane, ki so se trudili stati na konju, a nobenemu ni to uspelo, še več, priletnega meščana je preganjala njegova sopruga, ki se je bala za moževe kosti. Občinstvo pa je naj bolj presunila točka, ko je neustrašen krotilec levov vtaknil svojo glavo v gobec zverinam, se z njimi ravnodušno poigraval in jih poljubljal. Prizori so se nato vrstili kar na tekočem traku, brez prestanka. Tako so se na prizorišču zvrstili akrobati, klovni, žonglerji, med katerimi je bilo nekaj zares pristnih umetnikov, ki so s svojim znanjem in spretnostjo navdušili sicer malobrojno vino in hladno tržaško občinstvo. V predstavi «American circusa» pa izstopata predvsem dve scenski paradi, na katerih nastopa nad 150 oseb. Prva scena prikazuje svet Walta Disneya z letečim slonom Dumbom, druga pa predstavlja dvatisočletno zgodovino cirkuških predstav.

«American circus» bo ostal v Trstu do 10. t.m., vsak dan pa bosta dve predstavi s pričetkom ob 16.30 in 21.15.

Važno obvestilo SSŠ

Sindikat slovenske šole obvešča člane, da so na sedežu v Ul. Filzi 8 (prvo nadstropje) na razpolago obrazci za prošnje za štiri pouka proste dneve, ki jih je treba izkoristiti do 30. aprila. Prošnje se v smislu zakona 937 iz dne 23. decembra 1977 predložijo ravnateljstvu. Če prošnja ni sprejeta, mora uprava do 31. maja 1978 izplačati posameznim šolnikom 8 500 lir dnevno. (Prošnjo je treba v vsakem primeru vložiti!) Sedež Sindikata slovenske šole je odprt ob torkih in petkih od 16. do 17.

Z motornim kolesom v parkiran tovornjak

Včeraj maio po 19. uri se je na Proseku pripetila prometna nesreča, pri kateri je bil hudo ranjen 55-letni Dominik Kokoravec iz Komna. Kokoravec je s svojim motornim kolesom na pokrajinski cesti Prosek - Opčine trčil v tovornjak. Vozilo je bilo namreč parkirano v bližini ovinka in ga Kokoravec verjetno ni videl. Z rešilnim avtom Rdečega križa so ga prepeljali v glavno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti 20 dni na nevrokirurškem oddelku.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
ZDRUŽENJE PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE

Revija pevskih zborov

PRIMORSKA POJE 1978

Jutri, 2. aprila, ob 17. uri
v Trstu — Kulturni dom

SODELUJEJO: *oktet Bori - Pivka, mešani zbor Mačkolje, mešani zbor Franc Sedej — Števerjan, ženski zbor Golobar - Bovec, mešani zbor Rečan - Ljesa, moški zbor Tabor - Opčine, moški zbor D. Kette - Ilirska Bistrica, mešani zbor Jože Srebrnič - Deskle, dekliški zbor Igo Gruden - Nabrežina, PAZ Vinko Vodopivec - Ljubljana, komorni mešani zbor Nova Gorica in mešani zbor Obala - Koper.*

Predprodaja vstopnic na sedežu SPZ v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20/II, danes, 1. aprila od 9. do 12. ure ter jutri, eno uro pred začetkom predstave.

Vabljeni!

PD KRAŠKI DOM
REPENTABOR

vabi na premiero Ogrinčeve veseloigre

«KJE JE MEJA»

ki bo danes, 1. aprila, ob 20.30 v telovadnici nove osnovne šole «Alojz Gradnik» na Colu.

Režija: BORIS KOBAL

Obenem se bo obnovljena dramska skupina, ki jo je pripravila Marinka Piščanc, na kulturnem večeru poklonila Župančiču, ob stoletnici pesnikovega rojstva.

Ob tej priložnosti se bodo predstavili tudi domači harmonikarji.

Vljudno vabljeni!

ZADRUGA
PLANINSKI DOM MANGART

vabi

vse člane in prijatelje

na

OBČNI ZBOR

ki bo v ponedeljek, 3. aprila, ob 19.30 v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20

Dnevni red:
— Poročilo predsednika
— Poročilo blagajnika
— Poročilo nadzornikov
— Razno
— Izvolitev novega odbora

V morebitnem drugem sklicanju, pol ure po prvem, je občni zbor sklepčen ob vsaki udeležbi.

SLOVENSKA SKUPNOST
DEVIN — NABREŽINA

priredi

danes, 1. aprila, ob 20.30 v dvorani Igo Gruden v Nabrežini

DRUŽABNO SREČANJE SLOVENCEV

Vabljeni člani, somišljeniki in prijatelji SSk.

Poskrbljeno za prigrizek in domačo kapljico. Za prijetno razpoloženje bo poskrbel domači trio.

TRŽAŠKI SKAVTI IN SKAVTINJE

vabijo člane, njihove starše in prijatelje na

SKAVTSKI POPOLDAN

ki bo jutri, 2. aprila, ob 17. uri v Marijinem domu v Rojanu, Ul. Cordaroli 29.

Vljudno vabljeni!

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 1. aprila
HUGON

Sonce vzide ob 5.46 in zatone ob 18.32. — Dolžina dneva 12.46. — Luna vzide ob 1.52 in zatone ob 11.47.

Jutri, NEDELJA, 2. aprila
FRANC

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 15 stopinj, najnižja 8,8 stopinje, ob 13. uri 15 stopinj, zračni tlak 1012,2 mb ustaljen, vlaga 63-odstotna, nebo 5 desetink pooblačeno, veter zahodnik jugozahodnik 22 km na uro, morje razgibano, temperatura morja 10,8 stopinje.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Trg Garibaldi 5, Ul. Diaz 2, Ul. Soncini 179, Ul. Revoltella 41.

(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)

Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo 1.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

V predpraznicnih in prazniknih dneh dnevna in nočna služba deluje nepretrgoma do 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovance INAM, INADEL, ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-114; Božje polje Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Mali oglasi

CARLI VIRGILIO sporoča vsem prijateljem in znancem, da je odprl novo prodajo vseh vrst starih in novih avtomobilov. Na zalogi 500 L 71 750 68 126 76 127 72 128 71 73 A112 73 128 coupe 73 130 AR 70 1500 C 66 850 S 70 simca 1301 72 citroen DS 20 71 citroen 1220 73 124 68 71 125 70 A 111 72 124 coupe 72 in še druge na izbiro. Obiščite nov salon v Ulici Brigata Casale št. 7, tel. 826084.

JADRNICO tipa 470 odlično ohranjeno in opremljeno ugodno prodam. Telefon 211465.

Gledališča

SSG
Stalno slovensko gledališče v Trstu gostuje danes, 1. aprila, ob 19.30 v Ljubljani s predstavo Branislava Nušića «OBLAST».

ROSSETTI
V torek, 4. aprila, celovečerni **koncert** «Crno in belo» glasbenega ansambla «Matia Bazar». Rezervacije pri osrednji blagajni Pasaže Protti.

AVDITORIJ
Nadaljuje se predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni Pasaže Protti za reviji «Invito a teatro» in «Giovani a teatro». Pet predstav od 11. aprila do 14. maja.

Kino

Ariston 16.30—19.00—21.30 «L'amico americano». Režija Wim Wenders. Denis Hopper, Bruo Galz, Lisa Kreuzer, Gerard Blain. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Mignon 16.00 «L'isola del dr. Moreau.» Burt Lancaster, Michael Jork. Barvni film.
Nazionale 15.30 «La bella addormentata nel bosco». Walt Disney.
Grattacielo 15.00, 17.20, 19.40 in 22.15 «Incontri ravvicinati del terzo tipo». Richard Dreyfuss, Teri Garr.
Excensior 16.00 «Champagne per due dopo il funerale». Barvni film.
Fenice 16.00—22.00 «Piedone L'Africano». Bud Spencer. Barvni film.
Eden 16.00—22.15 «Quando c'era lui... caro lei». Paolo Villaggio, Maria Grazia Buccella. Komični film. Izkaznice niso veljavne.
Ritz 16.00—22.15 «La mazzetta». Ugo Tognazzi, Nino Manfredi, Paolo Stoppa. Barvni film. Izkaznice niso veljavne.
Cristallo 16.30 «L'ultimo giorno d'amore». Alain Delon, Mireille Darc.
Filodrammatico 16.00 «Cinderella nel mondo del sesso». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Aurora 16.30 «Occhi dalle stelle». Barvni film za vsekogar.
Capitol 15.30—21.00 «L'altra faccia della mezzanotte». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Moderno 16.00—20.00 «Via col vento». Clark Gable, Vivien Leigh.
Ideale 15.30 «James Bond agente 007 — la spia che mi amava». Roger Moore, Barbara Bach. Barvni film.
Vittorio Veneto 16.30—21.30 «Black Sunday». Robert Shaw. Barvni film.
Radio «Il Cobra». Barvni film za vsakogar.
Astra «Mister Miliardo». Terence Hill. Barvni film.
Volta (Milje) Danes zaprto.

Razstave

V galeriji «Sala d'Arte Tavolozza d'Oro», na Trgu Puecher 3 (bivši Trg Giuliani), je razstava del Laile Grison Cavalieri in Fernanda Martinellija. Razstava bo odprta do 6. aprila s sledečim urnikom: ob delavnikih 10. - 13. in 17. - 20., ob praznikih od 10. do 13. ure.

✝

Dne 31. marca nas je po dolgi in mučni bolezni zapustila naša draga

ZORA ŠKABAR

Pogreb bo danes, 1. t.m., ob 13.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost na repentabrsko pokopališče.

Žalostno vest sporočajo: sestra Marija z možem Mirkom, nečakinje Božica, Majda in Vesna z družinami ter drugo sorodstvo.

Repentabor, 1. aprila 1978

JAVNI SESTANEK V DOLINI

Priprave za dostojno proslavo stoletnice dolinskega tabora

Predlagana ustanovitev koordinacijskega odbora, ki bi moral usklajevati vse predlagane pobude

Na pobudo dolinske občinske uprave in s pristankom PD Valentin Vodnik, Zveze partizanov in Mladinskega krožka se je v sredo zvečer vršil v dvorani PD V. Vodnik javni sestanek o proslavi stoletnice Tabora in organiziranega prosvetnega delovanja, ter o raznih občinskih problemih.

Sestanek je vodil župan Švab, ki je v nagovoru omenil širši pomen, ki ga je imel pred sto leti tabor, ki ga je v Dolini priredilo politično društvo Edinost za prebujanje istrskih Slovencev in Hrvatov in kako to presega tudi v sedanjem proslavljanju meje same Doline. Ob tem je tudi omenil pobude, ki jih misli občinska uprava ob tej priliki sprejeti in za kar bo govor na občinskem svetu v petek.

Predsednik dolinskega prosvetnega društva je orisal program, ki si ga je dolinsko društvo zastavilo za dostojno proslavljanje svoje stoletnice in ki obsega poleg osrednje proslave v polovici septembra, ki bi zaobjela tako proslavo stoletnice tabora kot društvenega obstoja še izdajo priložnostne brošure, organizacijo retrospektivne razstave o društvenem delovanju, razpis foto-kino natečaja, povezavo z dolinsko šolo in jubilejni koncert pevskega zbora, ki bi moral biti konec maja, poleg tistega, ki ga je zbor že imel v Boljuncu za pust.

Predstavnik zveze partizanov Slavec je poročal o sklepu dolinskih partizanov, da s prostovoljnim delom preuredijo prostor, na katerem stojita oba spomenika: v spomin na tabor in na padle dolinske borce. Ob priliki popravila in preureditve bi poleg že položenih pergamentov pod spomenik o taboru položili še enega ob stoletnici s primerno slovesnostjo. Omenil je tudi vsa načrtovana dela in približni proračun golih stroškov, ki presegajo tri milijone lir. Bivši borci so že zbrali v spomin na pokojnega Zdravka Vodopivca 257 tisoč lir, ki so jih namenili v ta namen. S prostovoljnim delom pa bodo začeli danes, na katerega vabijo tudi vse vaščane.

V diskusiji, ki je bila med poročanjem o nameravanih pobudah je župnik Grmek poudaril zlasti važnost, da bi pri vseh pobudah enotno sodelovale vse vaške komponente v spoštovanju duha, za katerega se je tabor pred sto leti vršil in zato, da se mladina usmeri v cenitev vrednot, ki jih je narodnostno tabor nakazal. Omenil je tudi pripravljenost župnije, da da na razpolago cerkev sv. Martina za resnejše glasbene prireditve, za kar bi jo bilo treba primerno urediti, zlasti pa njeno zunanjost in okolje, ki je trenutno precej zanemarjeno.

V diskusijo so posegli tudi drugi prisotni, ki so se strinjali z župnikom Grmekom, da je treba vse pobude speljati sporazumno, zaradi česar je občinski svetovalec Bandi predlagal, da se med vsemi zainteresiranimi organizacijami ustanovi koordinacijski odbor, ki bi urejeval in povezoval vse pobude. Predlog je bil soglasno sprejet in zainteresirane organizacije se bodo sestale že v sredo.

V drugem delu sestanka je bil govor o raznih občinskih problemih: o odlaganju smeti ob določenih dnevih, ko se vrši pobiranje, sreda ali sobota zjutraj, da jih ne živali raznašajo, o opozorilu županstva naj občani ne oddajajo v najem nehigienska stanovanja, ker ne bo občina več izdajala potrdila o bivališču, ter še o sporočilu župana o popravilih na vodovodnem omrežju, ki je v zadnjih letih zlasti bolj visoko ležečim hišam povzročalo veliko nevšečnosti in o sklepu občinske uprave, da ne bo več izdajala dovoljenj za osmice na dneve, ko se v dotičnih krajih vršijo tradicionalne šagre ali drugi prazniki. Diskusija o teh problemih je bila živa, tudi zato, ker bi morda bilo primerno za te probleme sklicati sestanek posebej z večjo reklamo pri vaščanih in ne skupno s problemom stoletnice, ki je seveda čisto ločen problem.

Tržaška mladinca na seminarju FUENS

Od 20. do 24. marca je bil v naselju St. Pierre v dolini Aosta redni seminar Mladinske komisije Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti. FUENS je zvezna organizacija številnih evropskih narodnih manjšin. Vanjo sta včlanjena tudi Slovenski kulturni klub iz Trsta in Koroška dijaška zveza iz Celovca, zadnja leta pa redno sodeluje tudi mladina Slovenske skupnosti. Na letošnjem seminarju je mladino SSk zastopal Boris Čok iz Trsta, SKK pa odbornica Anka Peterlin.

V Aosti so bile prisotne delegacije naslednjih manjšin: Slovenci iz Italije in Avstrije, gradiščanski Hrvati, Nemci z Danske, Danci iz Nemške zvezne republike, Frizijci, nemški Walserji iz doline Aosta ter seveda gostujoči Aostanci francoskega jezika.

Seminar je uradno začel predsednik Mladinske komisije Heinrich Schultz, na občnem zboru pa so sledile volitve dveh podpredsednikov. Izvoljena sta bila Paul Sehstedt (Nemec z Danske) in gradiščanski Hrvat Jurica Csenar. Slednji je sprožil idejo o regionalizaciji dela MK FUENS. O tem bo razpravljal naslednji občni zbor. Sprejeti sta bili tudi resoluciji o položaju koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov.

To je bilo na vrstnem redu 21. marca. Dan se je sklenil z nastopom aostanske folklorne skupine Les rondinelles.

Naslednjega dne so udeleženci opravili izlet po ozemlju aostanske manjšine. Veliko so lahko zvedeli o tamkajšnjem položaju ter o jezikovnih problemih, ki so v zvezi z njihovim dialektom «patois». V poseben muzej patoisa zahajajo tudi k pouku prostovoljci: v tiste prostore zahaja 2.500 učencev, učiteljev pa je 150.

23. marca so bili zborovalci gostje odbornice za kulturo deželnega odbora Doline Aosta. O svojem delovanju so nadalje poročala mladinska društva francosko govorečih Aostancev.

Posebni poročili sta podala tudi tržaška predstavnika Boris Čok za Slovensko skupnost in Anka Peterlin za Slovenski kulturni klub. Do izraza je prišla problematika v zvezi z izvajanjem osimskih sporazumov, z globalno zaščito ter s šolskimi okraji in nedoslednostjo določenih sil med Slovenci v zvezi z znanim bojkotom.

OB 8. OBČNEM ZBORU ZDRUŽENJA REJCEV

ZA KMETE IN ŽIVINOREJCE ŠE VEDNO PREMALO POSLUHA

Kras se ne da rešiti z besedičenjem, ampak z delom

V četrtek zvečer je bil v gostilni «Križman» v Velikem Repnu osmi občni zbor pokrajinskega združenja rejcev. Poleg številnega članstva je bil prisoten pokrajinski veterinar dr. Costanzo Tomatis in izvedenec za živinorejo deželnega odborništva za kmetijstvo - pokrajinsko nadzorništvo Tagliaferro. Predsednik Miro Križmančič je prebral poročilo glavnega odbora, v katerem je poudaril, da lansko leto ni prineslo bistvenih sprememb, kar se tiče živinoreje. Prepogosto se pozablja na važnost, ki ga ima kmetijstvo v državni ekonomiji in mnogi ga imajo še vedno za obrobni sektor ter ga obravnavajo skozi prizmo folklore in tradicije. Tudi politiki in zakonodajalci nimajo za kmetijstvo posebnega posluha, saj zakonski osnutki napredujejo prepočasi in tudi njihovo izvajanje je nedosledno. To se dogaja, ker manjka resno prepričanje o realni vlogi, ki pripada kmetijstvu. S takimi predpogoji se ne mora zahtevati, da bodo mladi delali in se žrtvovali, saj brez gotovosti ni prihodnosti.

Takemu nerazumevanju v državi sami je treba dodati še ostro ofenzivo s strani drugih držav gospodarske skupnosti. Čeprav naša deželna podpira pobude združenja, se dogaja, da krajevne oblasti skoraj ne vedo, ali nočejo vedeti, da ima tudi naša pokrajina svoje kmetijstvo. Na pašnike in travnike se spomnijo le pri variantah k urbanističnemu načrtu. V našem kmetu vidijo le še folkloristično zanimivost, v naših vaseh pa dediščino, ki jo je treba ohraniti ne da bi upoštevali resnične potrebe vaščana in kmeta. Kras se ne reši z besedičenjem, ampak z delom, tako da se končno dogradi zadružni hlev v Praprotu in izgradi zadružna mlekarna.

Združenje je vzdrževalo rodovniške knjige goveda rjave pasme in podatki nedvomno potrjujejo, da je stanje ostalo v bistvu nespremenjeno. Krav pod nadzorstvom je bilo 1976. leta 703, lani pa 712. Skupnega goveda je bilo 1976. leta 997, lani pa 1.005. Zaskrbljujoče pa je dejstvo, da se je število vpisanih telic znižalo od prejšnjih 125 na 115. Poprečna proizvodnja mleka je dosegla 39 stotov, kar je nadvse razveseljivo in tudi odstotek tolšče je dosegel zadovoljivo vrednost 3,8 odst. Za nadaljnji razvoj živinoreje je izredne važnosti, da se čimprej pretopi določen odstotek krvi brawnswiss pasme, kar bo nedvomno izboljšalo kvaliteto vimena in tudi hitrejši prirast naše rjave pasme bo zagotovljen.

Pomoč s strani deželnih in državnih organov je nadvse potrebna, saj prav omenjene finančne pomoči delno krijejo stroške, ki jih živinorejec srečuje. Posebno, kar se tiče veterinarskih uslug, ki naj bi bile za določena zdravljenja brezplačna, morajo biti še bolj konkretna in izvedljiva.

V nadaljnjem poteku občnega zbora je dr. Gregorič podal finančno stanje in odgovarjal na različna vprašanja glede tega kočljivega problema. Izdatkov je bilo približno 73 milijonov, dohodkov pa 71 milijonov. Razlika znaša 1.900.000 lir. Ta primanjkljaj je bil krit iz blagajniškega sklada, tako da aktiva znaša približno 3.500.000 lir. Po odobravi obračuna za leto 1977 in izglasovanju proračuna za leto 1978, ki bo znašal 94.200.000 lir se razvila živhna diskusija.

Problemi subkliničnega vnetja vimena in preventive ter zatiranja je bila točka različnih posegov. Poleg tega je diskusija tekla še o odkupu mleka, afriški svinjski kugi, zmanjšani plodnosti in o živinoreji sploh. (b. š.)

AMATERSKI ODER PROSEK — KONTOVEL

Jutri, 2. aprila, v Marijinem domu pri Sv. Ivanu

JAKA ŠTOKA

TRIJE TIČKI

Veseloigra v dveh dejanjih

Režija: STANE RAZTRESEN

VESTI S KOPRSKEGA

PRIMORSKA MLADINA NA DELOVNIH AKCIJAH

Akcije bodo v Posočju, v Brkinih, v Kožbani in na obali

Okrog 800 primorskih mladincev in mladink se bo letos vključilo v 13 mladinskih brigad, ki bodo sodelovale na raznih delovnih akcijah v Sloveniji in v drugih republikah. Gre za sodelovanje pri gradnji ceste Bratstvo in enotnost in proge Šamac-Sarajevo ter na raznih republiških akcijah v manj razvitih področjih. Na Primorskem bodo delovne akcije v Posočju, v Brkinih, v Kožbani ter na obali. Teh akcij se bo udeležila tudi mladina iz raznih krajev Slovenije in iz drugih republik. Tako bo sodelovalo v delovnih akcijah na Goriškem in v Brkinih skupaj 1700 mladincev, pri gradnji višinskega vodovoda na obali pa okrog 500 mladincev.

USPEŠNA ZIMSKA TURISTIČNA SEZONA

V združenem podjetju portoroških hotelov so z uspehom sklenili zimsko turistično sezono. Ustvarili so 35 tisoč nočnin, kar je za okrog 10 odstotkov več kot lani v enakem razdobju. Kaže torej, da se je povsem uveljavila zamisel privabljanja gostov z nudenjem posebnih ugodnosti med novembrom in marcem (brezplačne zdravstvene usluge v toplicah, pokušnje nacionalnih jedi, ogled turističnih filmov in podobno).

JUGOSLOVANSKI FILMI NA FESTIVALU V AVELLINU

Kulturna redakcija programa v italijanščini Radia Koper je sprožila zanimivo pobudo, predstaviti nekatere novejše dosežke jugoslovanske filmske proizvodnje v sosednji Italiji. Tako bodo na bližnjem festivalu neorealističnega in avantgardnega filma v Avellinu predstavili tri filme, od tega dva v glavnem programu in enega v sporedu otroških filmov. Gre za Babićeve «Nore dneve», za Ližićev film «Ne nagibaj se ven» in za mladinski film Marjana Arhanića «Ptice velikega neba».

PRIZNANJE TOMOSU IN MEHANOTEHNIKI

Koprski Tomos in izolska Mehanotehnika sta prejela mednarodno priznanje za najbolj uspešen izvoz v minulem letu. Priznanje podeljuje vsako leto madridska agencija Editorial office evropskim proizvajalcem, ki s kvaliteto svojih proizvodov osvajajo tuja tržišča ter s tem pospešujejo mednarodno menjavo blaga.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-446

TEČAJI VALUT V MILANU
DNE 31. 3. 1978

Ameriški dolar	852.—
Funt sterling	1.600.—
Švicarski frank	450.—
Francoski frank	185.—
Belgijski frank	26.50
Nemška marka	416.—
Avstrijski šiling	58.—
Kanadski dolar	730.—
Holandski florint	388.—
Danska krona	147.—
Švedska krona	180.—
Norveška krona	154.—
Drahma	22.—
Dinar	42.50

MENJALNICA
vseh tujih valut

SEJA GORIŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Z zakonskimi določili vnesen red v sestavljanje občinskega proračuna

Poročilo odbornika za finance G. Cuffarina - Omejitve ne smejo ovirati razvoja, ki ga nakazuje izvajanje osimskih sporazumov

Goriški občinski svet se je včeraj zvečer lotil razprave o proračunu za leto 1978. Proračun je občinski odbor vključil v dnevni red z zamudo (to se dogaja tudi drugim občinskim svetom), ker se je moral prilagoditi omejitvenim finančnim ukrepom ministra Stammatija. V odsotnosti župana Pasquala De Simoneja, ki je kot član mešane italijansko-jugoslovanske komisije za izvajanje osimskega sporazuma na zasedanju komisije na Bledu, je sejo vodil podžupan Lanfranco Zucalli.

Odbornik za finance Gianni Cuffarin je uvodoma seznanil svetovalce z omejitvami, ki sta jih v krajevno financo vnesla zakonska dekreta od 29. decembra lani ter 27. februarja letos, s katerima se je spremenila struktura proračunov ter njihov programski smisel. In ker je proračun dokument, ki odraža politično usmeritev občinske uprave, je potrebno nanj gledati prvenstveno iz političnega zornega kota.

O proračunu za leto 1978 dajemo ugodno mnenje, je rekel Cuffarin v svojem poročilu. Njegovih značilnosti ne moremo ločevati od splošnega gospodarskega okvira Italije in od višine stroškov, ki so bili določeni za krajevne ustanove. To je bil način, s pomočjo katerega so se krajevne uprave izognile stalni finančni negotovosti, ki je trajala toliko časa, dokler osrednja komisija za krajevne finance proračuna ni odobrila.

Cuffarin je dejal, da gre za začasni ukrep, ki urejuje krajevno financo do konca 1978. leta. Ostala pa bodo merila, in v tem je veljavnost novih določil, ki jih bodo vključili v globalno reformo o krajevnih financah.

Cuffarin je nato nanizal omejitvene ukrepe, ki omejujejo tekoče stroške (izvzeti so osebje, posojila ter izgube prevoznih podjetij), obvezno določajo, da mora biti proračun uravnovešen, prepovedano je najemanje posojil za neinvesticijske posege, omejena je višina posojil ter prepovedano zaposlovanje osebja, tako da mora biti njegovo število v letu 1978 enako številu v letu 1976. Z dekretom so nadalje zvišane pristojbine za reklamo, za leplenje letakov, taksa na pse ter na zasedbo javnega prostora. Uvedli so nadalje načelo, da se mora smetarska služba sama vzdrževati.

Ko bodo uvedene omejitve pri prihodih in izdatkih, bo za proračunsko ravnovesje poskrbela država, ki bo izplačevala prispevke preko notranjega ministrstva.

Potem ko je poudaril, da se proračun oslanja na načela dobrega gospodarja, je odbornik za finance Cuffarin poudaril nekatere posege javnega značaja, katerim se v proračunu ne bodo mogli izogniti. Omenil je posimsko razdobje in obveznosti, ki jih prinaša sporazum, ter spremembo splošnega urbanističnega načrta. Gre za izvajanje mednarodne vloge Gorice kot obmejnega mesta ter mora proračun prispevati k uresničevanju tega cilja.

Odbornik je nadalje izjavil, da so proračun sestavljali na podlagi predhodnih posvetovanj z rajonskimi skupščinami. Marsikateri predlog rajonskih skupščin (ureditev Ul. Trivigiano ter popravilo osnovne šole v Pevmi) je bil že vključen v proračun. Nekateri drugi predlogi (nogometno igrišče v Štandrežu izgradnja cest itd.) pa so povezani s spremembami urbanističnega načrta.

V sklepnem delu svojega izvajanja je odbornik Cuffarin poudaril možnosti, ki jih Gorici ponujajo osimski sporazumi in delovni stik ter izmenjava izkušenj z drugimi narodi, ki se hočejo srečevati in sporazumevati z nami. Pri izvajanju te naloge čutimo vso težo sodelovanja dežele, ki se je z Osimom in obnovo Furlanije znašla v izredni fazi obnove vse svoje politične navzočnosti in uveljavitve gospodarske vizije. Lotevamo se večjih izbir, kot smo jim kos, ter gledamo v prihodnost s skrbjo za obrambo demokracije, je zaključil.

Sindikati odločno proti višjim avtobusnim tarifam

Kakor je bilo napovedano, se danes povišajo tarife za avtobusne prevoze med posameznimi pokrajinskimi središči, češ da po zakonu ne smejo biti nižje od tarif, ki veljajo za železniške prevoze na ustreznih razdaljah. Dejstvo pa je, da se vozovnice podražijo poprečno kar za 35 od sto, kar pač ni malo. Ne samo, julija letos naj bi se avtobusni listki ponovno podražili.

Deželna federacija CGIL - CISL - UIL je ostro kritizirala poviške in zahtevala nujno srečanje s predstavniki demokratičnih strank na deželni ravni; tudi zato, ker se bliža deželna konferenca o javnih prevozih. Če pristojne oblasti ne bodo preklicale podražitev ali jih vsaj omilile, bo sindikalna federacija v kratkem oklicala splošno stavko v vsej Furlaniji - Julijski krajini.

X. konferenca o letalskih prevozih v treh Benečijah

V veliki dvorani pordenonskega študijskega centra se začne v ponedeljek, 3. aprila, ob 11. uri X. konferenca o letalskih prevozih na območju treh Benečij (Furlanije - Julijske krajine, Veneta in Tridentinskega - Gornjega Poadižja). Priredi jo konzorcij za razvoj zračnega prometa nad omenjenimi ozemlji v sodelovanju s pordenonsko trgovinsko zbornico.

Ob napovedi konference so organizatorji ugotovili, da se je lansko leto letalski promet tako kakovostno kakor količinsko okrepil v nasprotju s hudimi težavami, ki so v preiskih treh letih občutno prizadele delovanje civilnega letalstva v vsedržavnem okviru.

Prvi pokrajinski kongres UDI-ZŽI

V prostorih goriškega zavoda «O. Lenassi» v Ul. V. Veneto se prične jutri, 2. aprila, ob 9. uri I. pokrajinski kongres UDI - ZŽI na temo: «Ženska zavest v velikem organiziranem gibanju za spremembo našega življenja».

Pet delovnih skupin bo obravnavalo ves dan najbolj kočljive probleme, ki tarejo od dneva do dneva žensko od splava do razmer na delovišču, od spolnosti in neenakosti med moškim in žensko do pomanjkanja socialnih storitev.

Pri pripravi kongresa so sodelovali krožki Združenja žene Italije iz vseh središč goriške pokrajine, razen tega tudi ženske, ki sicer niso včlanjene v UDI - ZŽI, a se zavedajo resnosti navedenih problemov in potrebe, da se o njih razvije širša razprava.

Zasedanje kovinarjev

Na pobudo federacije CGIL - CISL - UIL je bilo včeraj v Tržiču zasedanje približno stoterice delegatov kovinarskega sindikata FLM, na katerem je bil govor med drugim o delavskem statutu in mladinskem zaposlovanju oziroma ustreznih zahtevah sindikatov. Osrednje poročilo je imela prof. Cecilia Assanti s tržaške univerze. Sledila je splošna razprava, med katero so prišli do izraza specifični problemi prizadetih.

Deželni ukrepi v prid kulturnim ustanovam

Deželna uprava pripravlja nove ukrepe, da z njimi finančno podpre nekatere gledališke in druge kulturne ustanove v Furlaniji - Julijski krajini, tako tržaško operno gledališče Verdi, deželno stalno gledališče prav tako iz Trsta, Stalno slovensko gledališče in pa goriško ustanovo za umetniške in kulturne prireditve EMAC.

Dejansko bo dežela dajala navedenim ustanovam jamstva, na podlagi katerih bodo lahko najele skupno za slabi dve milijardi lir posojil.

OB 11. URI NA VIDEMSKEM RAZSTAVIŠČU CORMOR

PREDSEDNIK COMELLI ODPRE DANES SPOMLADANSKI SEJEM

Na ogledu vino, destilati, jestvine, stroji za kletarstvo in oprema za šotorjenje - Na sporedu tudi strokovni sestanki

Na videmskem razstavišču Cormor odprejo danes ob 11. uri spomladanski sejem, ki bo združeval 3. deželno razstavo vin in destilatov in 2. razstavo prehrane in strojev ter opreme za vinogradništvo oziroma kletarstvo. Obrobno bodo na ogledu še vsakovrstni pripomočki in sredstva za taborjenje in preganjanje prostega časa sploh. Deželno upravo bo uradno zastopal predsednik deželnega odbora odv. Antonio Comelli.

Na sejmu, ki bo trajal do 9. aprila, bo sodelovalo okrog 100 razstavljavcev. Glavni poudarek bo dan seveda vinu in kletarstvu, kakor sploh kmetijskim pridelkom in prehrambenim artiklom od izvrstnega pršuta in drugih mesnih delikates do raznih mlečnih izdelkov, v prvi vrsti sira. Kmetijstvo je pač že od nekdaj temelj gospodarstva v Furlaniji.

Z omenjenimi razstavami skušajo prireditelji spodbujati tako kmetovalce kakor predelovalce k večjemu zagonu teh dejavnosti, a spodbuda velja tudi seveda za izdelovalce strojev in opreme. Ti naj bi se neprestano seznanjali z novimi tehnološkimi procesi ter se v ta namen udeleževali podobnih prireditev in strokovnih srečanj v tujini. Med videmskim sejmom bo na sporedu več zasedanj in sestankov, poskrbljeno pa bo tudi za zabavni program. Skupna razstavna površina znaša 6.000 kv. m.

Ogled sejma bo mogoč ob delavnikih od 16. do 23., obe soboti in nedelji pa od 10. do 23. ure nepretrgoma. Vstopnina 1.000, znižana pa 500 lir po osebi.

● **Čez kakšnih 20 dni** se začne proces proti bivšemu predsedniku konzorcija za tako imenovano julijsko letališče, dejansko torej predsedniku deželnega letališča v Ronkah Giovanniju Augelliju. Na zatožno klop mora, šer se je izdajal za inženirja, čeprav ni, pa še zaradi temu podobnih prekrškov.

Jutri, 2. aprila, bo na koprskem radiu v okviru oddaje «Dogodki in odmevi», ki obravnava dejavnosti glavnih organizacij in ustanov slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, razgovor s tajnikom Slovenske prosvetne zveze za Goriško Markom Waltritschem. Govor bo o zgodovini zveze, ki deluje na Goriškem že nad 15 let in vključuje vrsto prosvetnih društev in skupin.

Posebej bo oddaja, ki se bo pričela ob 11. uri, obravnavala odnose in stike SPZ s sorodnimi organizacijami v Sloveniji in Jugoslaviji ter z italijansko narodnostno skupnostjo iz Istre in z Reke.

Toplo se zahvaljujem dr. Klavori, dr. Subiču in dr. Kruhu ter pomožnemu osebju kirurškega oddelka šempetrske bolnišnice za skrbno opravljeno operacijo in nego pri okrevanju.

Kare Velušček - Gorica

ŠE VEDNO NERAZČIŠČENA VPRAŠANJA

Počasno urejevanje položaja v vrtcih bivše ustanove ONAIRC

Težave z izrednimi dopusti učiteljstva na slovenskih osnovnih šolah

V zadnjem času si sledijo tiskovna poročila raznih sindikatov o položaju v osnovnih šolah in v otroških vrtcih. Gre za težave z zamenjavo obolelega osebja, za ureditev staleža osebja vrtcev bivše ustanove ONAIRC in za ureditev vprašanja prostih dni za vse učno osebje. Pozanimali smo se, kako stoje stvari na slovenskih šolah.

V vrtcih se stvari urejajo. Vrtnarice, ki so že bile v službi pri ustanovi ONAIRC, prejemajo od državne uprave isto plačo kot so jo prejemale prej. Treba pa bo urediti njihov položaj in šolska uprava se je pozanimala pri ONAIRC, da bi dobila vso ustrezno dokumentacijo. Šele pred kakim tednom je iz Trenta prišla dokumentacija. Zaradi tega bo šele sedaj moč pregledati delovno dobo omenjenih otroških vrtnaric in sestaviti nove lestvice, upoštevajoč državna plačilna določila. Te vrtnarice bodo po novem dobile višjo plačo. Tako višjo plačo pa že dobivajo vrtnarice, ki so bile vzete v službo, odkar so vrtci prešli v državno upravo. Ker niso stalne, imajo plačo, ki gre po pravilih, začasnemu osebju.

Enako je tudi z asistentkami, ki so jih v slovenskih vrtcih vzeli v službo šele v letošnjem šolskem letu. Čisto svojstven pa je položaj pomožnega osebja, ki ga dosedanja pravila državne šolske uprave sploh niso predvidela. Pomožno osebje v vseh osnovnih šolah je občinsko. V primeru vrtcev bivše ustanove ONAIRC pa se je državna uprava znašla pred nujo vzeti v službo tudi to osebje in sedaj pripravljajo ustrezni stalež. Hudo postaja v trenutku, ko to osebje zboli. Šolska oblast nima pravice nadomestiti ga, to naj bi napravile občinske uprave. Ta pa si nočejo naprtiti takega finančnega bremena in trdijo, da jima tega niti ne dopuščajo sedanji omejevalni predpisi v trošenju javnega denarja. Zaradi tega se je zgodilo, to tudi v slovenskih vrtcih, da so zaradi bolezni kuharice morali prekiniti pouk ob 12.30, razen če ni, v nekaterih primerih, priskočila prostovoljno na pomoč kakšna mati, ki je sama pripravila kosilo za otroke v vrtcu.

V slovenskih šolah so tudi težave z dnevi, ki so določeni izrednemu dopustu učiteljstva. To ima namreč pravico do nekaj dni v letu. Če jih ne izkoristi, mu šolska uprava izplača odškodnino 8.500 lir za vsak neizkoriščen dan. Ker nimajo na slovenskih osnovnih šolah letos na razpolago učiteljev, ki bi kolege nadomeščali v podobnih prilikah, bodo po vsej verjetnosti učiteljstvu izplačali zgoraj omenjene odškodnine.

Gledališča

Primorsko dramsko gledališče iz nove Gorice bo gostovalo danes, 1. aprila, ob 19.30 v Kanalu s Fadila Hadžića «Centralo» v režiji S. Ferrarija.

Koncerti

V okviru glasbenih srečanj, ki jih prireja goriška občinska uprava s sodelovanjem tržaškega tiskovnega krožka, bo danes, 1. aprila, ob 20.30 v Avditoriju (Ul. Roma) koncert italijanskih, japonskih, ameriških ter vzhodnoevropskih pianistov. Gre za najboljše talente, ki so se v Trstu udeležili klavirskega tečaja pod vodstvom Carla Zecchija. Ob tej priliki bodo prejeli tudi posebna priznanja.

Razna obvestila

V soboto, 8. aprila, ob 20. uri bo v prosvetni dvorani «Jezero» v Doberdobu sestanek o pripravah na proslavitev praznikov 50-letnikov. Vabljeni vsi domačini, ki so se rodili leta 1928.

SKAD vabi danes, 1. aprila, na predvajanje predzadnjega filma iz ciklusa Oblast in čustva v sodobni družbi. Naslov filma je «Seduto alla sua destra», zrežiral ga je V. Zurlini.

Posoško združenje diabetikov sporoča, da je bil običajni mesečni sestanek odložen na soboto, 8. aprila, ob 15.30. Odvijal se bo v sejni dvorani goriškega Zelenega križa v Ul. Crispi 7-B.

Kino

Gorica

VERDI 17.15—22.00 Rudolf Nureyev v «Valentino», Lesly Carol, v barvah, film za vse.

CORSO 17.15—22.00 La tigre e ancora viva — «Sandokan alla riscossa», Kabir Bedi in Terese Ann Savoy, scopecolor.

MODERNISSIMO 17.15—22.00 «Cromwell», Richard Harris in Alec Guiness, v barvah

CENTRALE 17.15—22.00 «Duello al sole», Gregory Peck in Jennifer Jones, colorscope.

Tržič

PRINCIPE 17.30—22.00 «Holocaust 2000.»

EXCELSIOR 16.30—22.00 «In una notte piena di pioggia».

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči bo v Gorici dežurna lekarna Marzini, Korzo Italia 89, tel. 2443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Rismondo v Ulici Enrico Toti, tel. 72701

Prispevki

N. N. iz Sovodenj je darovali 10.000 lir za Slovenski dijaški dom.

V VSEH ŠTIRIH POKRAJINAH

STROKOVNA PREDAVANJA ZA ZDRAVNIKE NAŠE DEŽELE

V Gorici so na sporedu še štiri predavanja

Pod vodstvom deželnega odborništva za higieno in zdravstvo, pokrajinskih zdravniških zbornic in pokrajinskih zdravnikov so se v teh dneh v štirih splošnih bolnišnicah v Gorici, Trstu, Vidmu in Pordenonu nadaljevali tečaji za zdravnike splošne prakse in občinske zdravnike. Na predavanjih obravnavajo vsa zdravniška področja, strokovna poročila pa imajo primarniji in profesorji, ki so zaposleni v teh zdravstvenih ustanovah.

V veliki dvorani zavoda za poklicne bolničarje v Gorici je v četrtek zvečer primarij pediatrične bolnišnice v Gorici prof. Ferrari okoli 30 udeležencem govoril o medicini matere in novorojenčka. Govoril je zlasti o preventivni medicini ter o pravočasnem odkrivanju metaboličnih bolezni. Spregovoril je nadalje o zdravniškem varstvu pred porodom in po njem ter se zadržal pri teorijah in najnovejših spoznanjih o varstvu zdravja matere in otroka.

V goriški pokrajini bodo imeli v tem ciklusu skupno osem predavanj; štiri so priredili v prvih treh mesecih letos, ostala štiri pa bodo organizirali v naslednjih dveh mesecih. 13. aprila bo prof. Cominardi govoril o patološki diagnozi raka na želodcu, 27. aprila bodo prof. Comonardi, Bancheri in Plancher spregovorili o raku na dojkah in ženskih rodilih. 18. maja bo o omejenih učinkih v dolgotrajnem uporabljanju zdravil spregovoril prof. Cazzola, na zadnjem predavanju, namenjenem specializiranim zdravnikom, pa bo Cazzola (1. junija) spregovoril še o diagnozi, komplikacijah in terapijah sladkorne bolezni.

Natečaj za dodelitev ljudskih stanovanj

Avtonomna ustanova za ljudske hiše je objavila včeraj natečaj za dodelitev vrste ljudskih stanovanj, ki naj bi jih zgradili oziroma bi bila razpoložljiva v sledečih občinah: Koprivno, Dolenje, Moraro, Muš, Romans ob Soči, Šlovrenc, Sovodnje in Turjak.

Prošnjo za udeležbo pri natečaju morajo interesenti sestaviti na posebnem obrazcu, ki ga prejmejo na goriškem sedežu ustanove IACP ali na tajništvu ustrezne občinske uprave, predložiti pa jo je treba najpozneje do vključno 29. maja neposredno omenjeni ustanovi v Ul. Pitteri 4, Gorica. Za nadaljnja pojasnila naj se prizadeti obrnejo na tajništvo stanovanjske komisije pri IACP vsak delavnik med 10. in 12.30 (razen ob sobotah).

● **Goriška skupina za hitro hojo** se udeleži v nedeljo, 2. aprila, dveh tekmovanj, sicer v Vallenoncellu v pordenonski pokrajini (na 10, 25 in 40 km z odhodom med 8. in 8.30) in v Terenzanu, Cargnaccu na Videmskem (13 km, odhod ob 9. uri). Zbirališče pred telovadnico CONI na Rojcah od 6.30 do 7.30. Športnikom se lahko pridružijo tudi drugi ljubitelji narave.

Danes odprtje razstave Luisa Lusnicha

V galeriji Pro Loco bodo danes ob 18. uri odprli razstavo slikarja Luisa Lusnicha. Rodil se je leta 1911 v Ločniku, v začetku tridesetih let se je naselil v Argentino, kjer je študiral na umetnostni akademiji. Petnajst let je poučeval risanje in umetnost na univerzi v Tucumanu. Od leta 1944 dalje je priredil več razstav v raznih argentinskih mestih. Njegova dela hranijo tako v zasebnih zbirkah kot v muzeji te južnoameriške države. Razstava bo odprta do 15. aprila. Razstavljena bodo dela z južnoameriško tematiko.

Šele 13. maja v Krminu «Veronika Deseniška»

Zaradi programskih težav za danes napovedane slovenske gledališke predstave v mestnem gledališču v Krminu ne bo. «Veroniko Deseniško» pa bo Stalno slovensko gledališče pokazalo še v tej sezoni v Krminu. Dokončni datum za to predstavo je sobota, 13. maj.

Prosveta

Prosvetno društvo «Standrež» uprizori jutri, 2. aprila, ob 19. uri v mladinskem domu v Doberdobu igro v treh delih Marjana Marinca «Komedija v komediji», ki jo je zrežirala Mira Štrukelj. Gostovanje bo na pobudo kulturno - prosvetnega društva «Hrast».

V prosvetni dvorani v Pevmi bo jutri ob 17. uri na pobudo domačega prosvetnega društva «Naš prapor», koncert mešanega zbora «Bojan» iz Dornberka, ki ga vodi Zorko Harej.

Dijaki trgovskega zavoda v Gorici

priredijo drevi ob 20.30 dalje

PLES

v dvorani «Zlati pajek» v Gorici.

V PRIREDBI SKD «HRAST»

Uspel tradicionalni praznik pomladi v Doberdobu

Nastopila sta mešani zbor «Hrast» iz Doberdoba ter dekliški zbor z Vrha

Na velikonočni ponedeljek je slovensko katoliško društvo «Hrast» iz Doberdoba priredilo tradicionalni praznik pomladi, ki je privabil, kot vsako leto, če je vreme naklonjeno kot je bilo letos, veliko obiskovalcev s Krasa in tudi iz nižinskih krajev. Letošnjega praznovanja, ki so ga priredili na letnem prostoru ob župnijski dvorani, so se udeležili tudi predstavniki deželnega vodstva Slovenske skupnosti.

Na prireditvi sta nastopila dva pevska zbora. Domači mešani pevski zbor, ki ga vodi Karlo Lavrenčič, je ubrano zapel večje število narodnih in ponarodelih pesmi in sicer «Naša mlada leta», «Prišel ljubi je pod okno», «Kolo», «Teče mi vodica», «Poljske rože», «Pesem mladine» in «Mladosti ni». Dekliški pevski zbor z Vrha pa je pod vodstvom Magde Ferfolja Devetak na zelo občuten način zapel štiri pesmi.

Pristno veselje je med udeležence vnesel ansambel Taims z Opčin, ki je na svoja glasbila zaigral vrsto priljubljenih viž, ki jih igrajo znani slovenski ansambli zabavne glasbe kot so «Avseniki», «Slaki», «Miha Dovžan» in drugi. Tisti ansambel je zvečer igral poskočne skladbe, ob katerih so se številni plesalci vrteli pozno v noč. Nastopajoče ansamble in posamezne točke sta napovedovala Franka Jarc in Jordan Ferletič. Prireditelji so se potrudili in poskrbeli, da obiskovalci zabave niso bili nelačni in ne žejni. Pripravili so jim piščance na žaru ter jim postregli z domačo kapljico.

Razstave

V goriški umetnostni dvorani «Il Torchio» v Ul. Mameli 8 odprejo danes, 1. aprila, razstavo del slikarjev Tomislava Reneja Čopija in Janija Kemperja. Prvi

S PRIMORSKIM DNEVNIKOM PO EGIPTU (5)

V prastari, slavni prestolnici Tebe in pri Tutankamonu v Dolini kraljev

Impozanten pogled na svetiščni kompleks v Karnaku pri Luksorju z ogromnimi stebrišči, kipi in zidovjem - Slikovito ob «lučeh in zvokih»

V dopoldanskih urah se nam je predstavil arabski vodič Gasem Ahmed v značilnem belem kaftanu, močno temne polti in razjedenega obraza. Takoj se je v kar dobri italijanščini pohvalil, da je star 72 let in da je že 56 let vodič, da pozna iz prakse zgodovino kot kateri koli egiptolog, da je bil turistični vodič že njegov oče in pred njim stari oče in da je vodič tudi eden od njegovih sinov. Mož se pozneje v resnici ni izkazal samo za res dobrega poznavalca zgodovine svoje dežele, marveč tudi za originala in duhoviteža, ki mu je življenje, poleg Alaha, dalo zdravo in kritično filozofijo. Poleg italijanščine je obvladal tudi španščino, angleščino, francoščino in nemščino, seveda vse med seboj malo pomešano.

Otroci pri obrtniški delavnici alabastrovih kipcev z izletnico prve skupine

Pod njegovim vodstvom smo se podali najprej na ogled kompleksa «Doline kraljev» na zahodni, libijski strani Nila. S trajektom smo se prepeljali na drugi breg široke reke, kjer nas je že čakal avtobus, že po nekaj kilometrih vožnje med žitnimi polji sta se nam kot dva mogočna stražarja pokazala Memnonova kolosa, 16 m visoka kamnita kipa, izklesana iz monolitnega bloka, ki predstavljata faraona Amenofisa III. O njiju oziroma o enem od njiju živi pripoved, da je oddajal ob sončnem vzhodu nenavaden zvok. Ko je imperator Severij kipa restavriral in so pri tem zamašili razpoke, skozi katere je pihal veter, je tudi zvok izginil.

Vrnili smo se po isti cesti in nato zavili proti «Dolini kraljev» oziroma najprej k slovitemu svetišču kraljice Hačepsut iz 18. dinastije (1552-1306 pred n.š.), katere pravi ustanovitelj je bil Tutmozis I. iz Teb. Z njim se je začelo razdobje egipčanskega prizadevanja po svetovni moči. Tebe (današnji Luksor) so kmalu postale blesteče glavno mesto nove države. V tem času je na zahodnem bregu Nila nastalo v samotni skalnati dolini pod značilno piramidasto goro kraljevsko pokopališče s skalnimi grobovi — «Dolina kraljev». Krajevni tebanski bog Amon se je združil s sončnim bogom Rejem in postal vrhovni bog v državi. Po smrti Tutmozisa II. je prevzela oblast njegova sestra in žena Hačepsut kot kronana faraonka in «hči Amona - Reja».

Vse to in še marsikaj o kraljici Hačepsut, najbolj bleščeči in modri med vsemi egipčanskimi kraljicami, nam je s simpatično duhovitostjo pripovedoval Ahmed, ko smo stopali po edinstvenem grobišču-templju, ki se v treh med seboj povezanih razsežnih terasah stiska pod hrib iz katerega objema so ga izkopali raziskovalci v desetletjih prejšnjega stoletja. Stebri in stene templja so še danes poslikane z originalnimi risbami in simboli, zanimivo pa je, da je Tutmozis III. potem, ko je po smrti svoje osovražene tekmice Hačepsut zavladal sam, dal iz ljubosumnosti odstraniti vse, kar je kakorkoli spominjalo nanjo. Tako so na stenah še vidni obrisi njenih izklesanih podob in znamenj. Seveda je bila tudi to priložnost za Ahmedovo duhovičenje.

Od Deir el-Baharija, kot se imenuje kraj Hačepsutinovega svetišča, ni daleč do «Doline kraljev» na drugi strani gore, do katere vodi skozi skalnato sotesko izpeljana asfaltna cesta. Grobnice v tej dolini so vse iz obdobja 18., 19. in 20. dinastije. Do poslednje dvorane, v kateri je bil ali je še hranjen sarkofag z mumijo kralja-faraona, vodi vedno dokaj strmo spuščajoče se stopnišče več deset metrov, v nekaterih primerih tudi več kot 100 m globoko, stene stopnišč in dvoran, katerih je včasih tudi po več, pa so vse porisane in popisane s prizori iz faraonovega življenja, iz gradnje grobnice same ali pa so posvečene likom bogov. Čeprav ni največja, pa je nedvomno najimenitnejša grobnica faraona Tutankamona, katero je šele leta 1922 po naključju odkril Anglež Howard Carter nedotaknjeno z vsem bajnim zakladom, ki ga danes hrani Egiptovski narodni muzej v Kairu. V grobnici so pustili samo sarkofag s Tutankamnovo mumijo Ko stojiš ob njej na tem kraju, tri tisočletja zakopanem pod puščavskim peskom, te objame srh ob pomisli na antično slavo Egipta in na njegovo današnjo realnost.

Ogledali smo si še grobnici Ramsesa I. in Ramsesa VI., ki naredita na obiskovalca v nekem smislu zaradi svoje globine še večji vtis, čepravveš, da je doba Ramsesa VI. bila že doba propadanja kraljeve moči, toda v zavesti ti vendarle ostaja Tutankamon in pa dognano dejstvo, da hranijo nedrja gore in globine kamnitih tal še nekaj grobnic, v katerih bi utegnilo biti, kolikor jih niso izropali že pred tisočletji, tudi še neprecenljivi zakladi.

Tudi naš Ahmed je prepričan v to, kakor je z upravičeno ogorčenostjo in z vidnim zaničevanjem dejal, s prstom kazajoč na moderno gostišče tik ob ali celo nad grobnicami, da znamo danes graditi templje le za Coca-colo.

Ko smo se vračali iz «Doline kraljev» in še preden nas je trajekt oziroma rečni parnik prepeljal na drugo stran Nila v Luksor, smo se ustavili še v obrtniški delavnici okraskov iz alabastra tik ob cesti. Našo vodičko Miro so domači sprejeli prisrčno kot svojca z objemi in poljubi, znak ne le Mirine priljubljenosti med temi ljudmi, pač pa nedvomno tudi hvaležnosti, da jim od časa do časa pripelje turiste, ki jim seveda prinašajo zaslužek. V družini, to smo videli na lastne oči, delajo vsi moški člani Vsakdo, tudi najmlajši, star morda 3 ali 4 leta, nekaj brusi, pili in izrezuje. Domače dekle lepega obraza in svetlih črnih oči je takoj postreglo s toplim karkadějem, medtem pa je v tesni prodajalni na vso paro teklo barantanje za alabastrove kipce sfing, piramid, vaz in drugih izdelkov. Res je, da stanejo taki predmeti v bazarjih in raznih trgovinah trikrat več, res pa je, da si lahko zbil tudi tukaj ceno za trikrat in še večkrat, če si le malce vztrajal. Prav gotovo živi ta obrtniška družina na višjem standardu od milijonov drugih Egipčanov, toda če si pokukal v njihovo domovanje, si videl, da živijo osliček, koza in dojenček vsi v istem prostoru.

Obogateni z novimi nakupi, predvsem pa z neizbrisnimi spomini na «Dolino kraljev», smo se končno le vrnili v hotel onstran Nila na kosilo in kratek počitek, da smo lahko popoldne nadaljevali naš turistični pohod po zgodovinskih tleh nekdaj mogočne faraonske prestolnice — Teb.

* * *

Po kosilu smo se z razmajanimi kočijami odpeljali v 3 km oddaljeni Karnak na ogled velikega Amonovega templja. Temelje so mu začeli postavljati vladarji 12. dinastije, gradili pa so ga še vladarji 18., 19. in 20. dinastije, Tutmozis I., Hačepsut, Tutmozis III., Amenofis III., Ramzes I., Seti I., Ramzes II., Seti II., Ramzes III. in drugi vse do Ptolomeja. Zaradi tega celotni kompleks ne odraža enovitega sloga, marveč je zaporedje egiptovske umetnosti v različnih dobah, ki zajemajo čas okrog enega tisočletja. In vendar naredi na obiskovalca mogočen, nepozaben vtis veličastna stavbarska dejavnost zlasti za časa najslavnejšega predstavnika 19. dinastije, Ramzesa II., pa naj že bo to pravi drevored manjših sfing ob vhodu, veliko dvorišče z osrednjim Amonovim templjem, Hačepsutin obelisk, veliki pokriti hodniki na stebrih (hipostile), zlasti največji med njimi s svojimi 134 mogočnimi kolonami v 16 vrstah, ki so že v najstarejših časih veljale za eno od sedmih čudes sveta, dalje 23 m visoki obelisk Tutmozisa I. v središčnem dvorišču pa mogočni granitni kipi Ramzesa in Nefertari in kdo bi še mogel našteti vse čudovite mojstrovine takratnega stavbarstva, delno dobro ohranjene, delno obnovljene ali v ruševinah, pa orjaško zidovje, ki je obdajalo celoten kompleks in ki še danes zgovorno priča o graditeljevski sposobnosti in predvsem o kultu božanstev. Dobro uro potrebuješ, da se samo sprehodiš skozi stebrišča, dvorišča in svetišča od vhoda pa do «svetega jezera», kjer se sprehod konca, kjer malo posediš na tisočletja starih blokih in položiš roko na spominski kamen, kar ti zagotavlja, da se boš vsaj enkrat v življenju povrnil na ta kraj. S pravo profesorsko vnemo je Ahmed še enkrat preizkusil naše znanje oziroma to, kar smo si od njegovega pripovedovanja zapomnili in vsakokrat, ko je bil odgovor pravilen, pohvalno izrekel svoj «bravo». Pri tem na seveda kot spreten in izvežban vodič, ki je že računal na končni bakšiš, ni pozabil vsaj nekajkrat povedati, zlasti ko smo se pomikali mimo že omenjenih kolon — enega od sedmih čudes sveta, da je osmo čudo naša «Mira grup», deveto pa seveda on — Ahmed Gasem. Ko smo si takoj nato ogledali še veliki tempelj v samem Luksorju v neposredni bližini našega hotela, ki ga je Amenofis I. zgradil v čast bogu Amonu, njegovi ženi Mut in njunemu sinu Khonsu — bogu Lune, nam je Ahmed v samem templju pokazal kraj, kjer je stala rojstna hiša njegovega deda, ki so jo državne oblasti za kar precej zlatih egiptovskih lir skupno z drugimi odkupile, ko so začeli raziskovati celotno področje današnjega svetišča, ki je bilo dotlej skoraj v celoti pod zemljo.

Prav tam, pri rojstni hiši njegovega deda, smo se poslovili od zgovornega in po svoje simpatičnega Ahmeda, ki je kljub svojim letom kazal izredno moderne nazore.

Kar smo si ogledovali čez dan v Karnaku, smo si nekateri ogledali še enkrat zvečer med predstavo «Luči in zvoki». V igri svetlobnih učinkov, glasbeni spremljavi in ob umetniški besedi, pa čeprav v arabščini, so orjaške konture in nočne sence svetišča zadobivale še bolj sugestivne oblike in tisočletna zgodovina je še bolj plastično stopala pred naše oči. Škoda le, da smo bili vsi skupaj ves čas predstave in zlasti v njeni zaključni fazi ob «svetem jezeru», psihološko obremenjeni zaradi skrbi, če se bomo pravočasno prebili skozi večtisočglavo množico do naših precej oddaljenih prevoznih sredstev in do hotela, ker je bil za 10. uro že na programu naš povratek v Kairo. Končno se je vse dobro izteklo, vsi smo se pravočasno zbrali (Slovenec se očitno ne izgubi) pri avtomobilih in tudi vlak je iz Luksorja odpeljal po urniku. Na našo smolo pa ni pripeljal po urniku v Kairo, kar nam je dodobra zmešalo program zadnjega dne našega bivanja v Egiptu. O tej zadnji etapi pa še jutri.

JOŽE KOREN

Memnonova kolosa z našimi izletniki ob vznožju

Vodič Ahmed s skupino naših izletnikov v «Dolini kraljev»

PO EKOLOŠKI KATASTROFI TANKERJA «AMOCO-CADIZ»

«Očka, kakšna bo Bretanja ko bom jaz star dvajset let?»

Kljub onesnaženju, ki se ponavlja iz leta v leto, še vedno neuspešna sredstva za zaščito morja

«Očka, kakšna bo Bretanja, ko bom jaz star 20 let? Mali deček, ki ga je oče posadil visoko na ramena, opazuje prizor, ki se mu nudi: «Amoco-Cadiz» veliki tanker Amoco Transport Company iz Chicaga, ki je plul pod liberijsko zastavo, leži prelomljen na dva dela nekaj sto metrov proč od obale. Med otrokom in pošastjo z 233.000 tonami nosilnosti je črnikasta tekočina preplavila desetine kilometrov obale. Pomorila je ribe, obtežila do enemoglosti ptiče, onesnažila bregove, ki so bili posuti z belim peskom, ter prodrla do ostrižnih gojišč.

To je že četrta petrolejska katastrofa v 11 letih na skoraj istem področju. In najhujša od vseh: 80.000 ton nafte se je že izlilo iz rezervoarjev, 150.000 pa je na tem, da se zlije v morje pri najmanjšem premiku (v zadnjih dneh, potem ko je bil članek že objavljen, se je izteklo v morje še več nafte — op. ur.).

Bretanja godrnja. Ribolov je prizadet za vrsto tednov, če ne mesecev. Zemljišča, ki so predstavlja pravo bogastvo malega pristanišča Portsall, se bodo težko prodajala. Ostrižna gojišča se bodo le s težavo ubranila pred napadi črnikastega valovja. Bodoči pridelek morske trave je izgubljen.

Ogrožena je tudi turistična sezona. Tudi, če se bo posrečilo izčrpati razlito nafto, bo potrebnih več tednov, da bi se očistile plaže...

Enajst let po katastrofi «Torrey Canyona» pa zgledajo sredstva za boj proti onesnaženju še vedno zelo smešna. Še vedno se uporabljajo isti postopki z istimi nevšečnostmi. Detergenti: tako učinkoviti, da spravijo v nevarnost floro in favno. Zapore, ki se napihnejo: ščitijo slabo majhne zalive ob plimi in ko je morje malo razburkano. Črpanje: težko je namestiti naprave, tudi zaradi njihove velike razstresenosti in sploh so neuporabne, če je morje razburkano.

Kaj je bilo storjenega v 11 letih? Nič, ali skoraj nič, pravijo Bretonci. «Vsakikrat se je treba povrniti k vedru in h grabljici». Uradno sporočilo, ki je bilo sedaj objavljeno, je že samo po sebi izpovedovanje počasnosti: Preučujejo se druge snovi za razprševanje, odbijanje, upiranje; preučujejo se snovi, ki utegnejo zamrzniti tekočino; preučujejo se posebne vrste ladij, ki bi na najbolj primeren način lahko čistile pristanišča. Preučuje se in preučuje...

Načrt Polmar je bil spremenjen. Sedaj je naloga za vodstvo in koordiranje operacij za boj proti onesnaženju poverjena obmorskemu prefektu in ne več ministrskemu predsedniku. Na ta način bi se utegnilo pridobiti na dragocenem času. Toda le pod pogojem, da bi nova oblast razpolagala s hitrimi intervencijskimi sredstvi. Philippe Cottereau, od odbora Paul-Emile Victor, pa meni, da se v tem primeru to ne dogaja.

Omenjeni odbor je na tem, da izdela evropski sistem hitrega posega. V kratkem času bi lahko poslali na mesto katastrofe nekaj komandosov (vsak s petimi člani — potapljači in padalci).

Več zasebnih podjetij in celo javnih (sam «Aerospatiale» bi posodil helikopterje) je že menda pripravljenih, da da na razpolago material tem intervencijskim skupinam. Treba pa je še prepričati oblasti. Alain Bombard pravi, da te ne kažejo preveč zanimanja.

Treba je zdraviti, toda predvsem je potrebna preventiva. Po prvih podatkih preiskave je Amoco Cadiz plul v predpisani razdalji od obale v trenutku, ko je prišlo do katastrofe. «Rail», nekakšna nevidna avtocesta, ki jo morajo prepluti vse ladje, ki prihajajo z juga in so namenjene v pristanišča Rokavskega preliva ter Severnega morja, se vije ob obali nekaj več kot 18 km, to se pravi v notranjosti francoskih teritorialnih voda. Preveč bližu? Da, priznavajo strokovnjaki: v tej razdalji je težje omejiti posledice kake nesreče. Lani je Francija dosegla od Pomorske medvladne organizacije, ki dela v okviru OZN, da bi plovno pot nekoliko oddaljili od obale. Toda sporazum še ni začel veljati. Ko gre za neko mednarodno konvencijo, se vse zavleče — je priznal generalni tajnik trgovske mornarice Chapon. Ali je treba delavi vse hitreje ter enostransko prepovedati plovbe v naših teritorialnih vodah? Chapon tako odgovarja: «To bi nas spravilo v nevarnost, da bi naleteli na omejitve pri obmorskih državah». Če bi Francija in Velika Britanija prepovedali vsako plovbo na področju 13 milj od svojih obal, bi to pomenilo neizogibno katastrofo v tej ozki ulici kot je Rokavski preliv. Na drugi strani bi vse to lahko privedlo do nove oblike «raketa». Nekatere države, ki imajo svoje zelo važne teritorialne vode v mejah 150 milj, bi utegnile prepovedati plovbo skozi ožine ter jo dovoliti samo družbam ali vladam, ki bi bile pripravljene, da pristanejo...

To je res. Težko je pa razumeti, zakaj nekateri ovinki, ki so dolgi nekaj milj, povzročajo toliko težav. Vsi vedo, da so bretonske obale nevarne. Ne da bi hoteli prisiliti tankerje, da bi pluli okoli britanskih otokov, da bi prišli do Antverpna, Rotterdam in Hamburga, bi lahko prisilili najbolj nevarne ladje, da bi plule daleč od bretonskih obal.

Ne manjkajo pa tudi predpisi, glede signalizacije težav v katere zaidejo ladje. Poveljnik «Amoco Cadiza» pa je čakal več kot 12 ur preden je izstrelil alarmne rakete. Tedaj je bilo že prepozno. V trenutku, ko je ugotovil napako pri smeri, se je omejil na to, da se poveže z zahodnonemškim vlačilcem «Pacific» in s svojim brodarjem. Več ur je bil ta trikotni dialog (tudi z radijskim telefonom) neznan pomorskim oblastem. Po potem so se drug za drugim izjalovili vsi poskusi, da bi odvlekli tanker, a morje se je razbesnelo.

Ali imajo morda prav bretonski pomorščaki, ki pravijo, da gre za zelo dobičkonosne posle. Prejšnjo nedeljo so po kavarnah v Brestu govorili: «Poveljnik vlačilca se je obnašal kot da ne bi hotel izpustiti iz svojih rok plena, ali pa ga deliti s kom drugim».

Ne more se razumeti, zakaj ni danes pomorska plovba podrejena istim pravilom kot zračna. To se pravi istemu «sledite radarju», ki bi pri približevanju obali omogočil oblastem, da intervenirajo, če je to potrebno. S pristankom, ali tudi brez, poveljnika ladje, ali brodarja.

(Po «L'Expressu»)

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Težave prehodnega značaja. Zanesite se na osebe, ki so vam blizu. Z zdravjem nekaj ne bo v redu.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Znašli se boste v novem okolju in ne bo vam prijetno. Neko staro prijateljstvo se bo obnovilo.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Opravite svoje delo natančno, da vam ga ne bo treba popravljati. Vaši upi se bodo uresničili.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Čemu se razburjate, ko pa bo vendar šlo vse prav. Tudi v družini se bo vzdušje popravilo.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ne prenaglite se, ker nisto izbrali prave poti. Pazite se pred neiskrenimi ljudmi.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Neki načrt boste morali odložiti. V čustvenih zadevah bo potrebno veliko potrpljenja.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10) S svojo drznostjo se boste krepko prerinili dalje. Razčistili boste tudi neko domačo zadevo.

ŠKORPIJON (od 23. 10. do 22. 11.) Vaši poslovni tekmeci bodo morali popustiti. Ne delajte obljub, ki jih bi ne mogli izpolniti.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Pri nakupih in stroških nasploh bodite zmerni. Ne iščite zadoščenja niti med bližnjimi.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Danes boste imeli vestransko srečo. Glede čustvenih zadev ne bodite preveč zahtevni.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) S sodelavci bodite bolj previdni. Neki načrti glede potovanja se bodo izjalovili.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Na račun tuje pomoči se boste postavili na noge. Vest iz tujine, ki ste jo dolgo pričakovali.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

12.30 Check-up
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK
14.00 Milan: TENIS Mednarodni turnir indoor
17.00 Ob petih z GIULIANOM CANEVACCIJEM
17.05 in 18.40 Odpri se sobota
18.35 Izžrebanje loterije
19.05 Nabožna oddaja
19.20 Izgubljeni otoki VIHAR, TV film
19.45 Almanah, Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 MA CHE SERA, glasbena oddaja z Raffaello Carrà
21.50 Raziskava o parapsihologiji Ob koncu DNEVNIK, Vremenska slika

Drugi kanal

12.30 ZAKLAD GRADU BREZ IMENA, TV film
13.00 Dnevnik 2 - OB 13. URI
13.30 Dnevnik 2 - Lepa Italija
14.00 Odprta šola
14.30 Evropski dnevi
17.00 Za začetek... Stari Egipčani
18.00 Sobota dva
18.35 Dnevnik 2 - ŠPORT
18.45 Izžrebanje loterije
18.50 Dober večer z: NANNIJEM LOYEM Vremenske napovedi
19.45 Dnevnik - ODPRTI STUDIO
20.40 Carlo Goldoni: I DUE GEMELLI VENEZIANI
22.45 V evroviziji iz Pariza - Nogomet: FRANCIJA — BRAZILIJA Ob koncu Dnevnik - ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

8.05 Zgodbe iz Kalevale
8.15 S. Makarovič: Kosovirja na leteči žlici
8.30 Tehtnica za natančno tehtanje
9.00 Mali svet
9.30 Po sledeh napredka
10.00 Študij na univerzi: Fizika
10.30 Iz src rasto v srca mostovi, dok.
10.30 G. Durieux: PAUL GAUGUIN, nadalj.
15.25 Nogomet: SLOBODA — PARTIZAN
17.35 OBZORNIK
17.45 SMRT MUHE, mlad film
19.30 DNEVNIK
20.00 A. Newman: Šopek z bodečo žico
21.05 Lahko noč, Trubadurji
21.25 BORSALINO, film
23.25 DNEVNIK

Koper

15.25 Nogomet: SLOBODA — PARTIZAN
19.30 Otroški kotiček
20.15 Odprti prostor **Kronika obmejnega področja Slovenije in dežele Furlanije - Julijske krajine. Danes med drugim: Obisk delegacije Narodnega sveta koroških Slovencev pri SSk, prekupčevanje z dinarji v Trstu in osmice na Krasu.**
20.30 DNEVNIK
20.45 JENNIE, TV nadalj.
21.40 Francoska ljudska fronta, dok
22.25 LJUBEZEN ENE NOČI Film. Igrajo: Marie Laforet, Pierre Brice, Pascal Roberts. Režija: Roger Bouissinot.

Zagreb

17.45 Simpozij o prirodi, zdravju in lepoti
18.45 Gledališče v hiši
19.30 DNEVNIK
20.00 SMRT V BENETKAH, film
22.10 Najpomembnejša je ljubezen - zabavno glasbena oddaja

SVICA

18.05 Glasbena oddaja
18.30 Sedem dni
19.45 Risani filmi
20.30 DNEVNIK
20.45 DVIGALO ZA NEKI ROP, film

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 7.45 Pravljica za dobro jutro; 8.05 Prijateljsko iz studia 2; 9.05 Motivi na temo; 9.30 Pregovori tedna; 9.45 Glasbena medigra; 10.05 Koncert sredi jutra; 10.30 Kulturno pismo; 11.35 Plošča dneva; 12.00 Glasba po željah; 13.15 Pa se slišimo, slovenske ljudske pesmi; 13.35 Od melodije do melodije; 14.10 Mladina v zrcalu časa; 14.20 Gremo v kino; 15.00 Tekmujte s Petrom; 16.30 Svet okoli nas; 17.05 Mi in glasba; 18.05 V vrtincu, radijska igra; 18.45 Vera in naš čas.

KOPER

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 18.30, 19.30, 20.30 Poročila; 6.05 in 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 Hi-fi magazine; 9.15 Poje Ditka Haberl; 9.32 Plošče; 10.00 Z nami je...; 10.15 Glasbeni portret; 10.32 Pesem dneva; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.32 Poslušajmo jih skupaj; 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Oddaja o narečjih; 14.51 Orkester Borghesi; 14.33 Najpopularnejše popevke; 15.00 Pesmi in plesi iz vsega sveta; 15.40 Plošče; 16.00 Pismo iz...; 16.05 Folk glasba; 16.40 Glasbeni notes; 16.45 Jugoton; 17.00 Ob petih popoldne; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Vročih 100 kW; 18.35 Zapojmo in zaigrajmo; 19.33 Glasbeni weekend; 22.00 Plesna glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 in 7.30 Glasbeno prebujenje; 10.35 To ni resna stvar; 10.55 Beethoven v Italiji; 11.25 Ena dežela na enkrat: Benečija; 12.05 Show down; 13.35 Glasbena oddaja; 14.32 Europa Crossing; 15.05 Velika uganja; 15.40 Rockocò; 16.20 Glasba in besede; 17.10 Kitara in...; 17.45 Obdobje zlata; 18.35 Pogovor o politiki; 19.30 Nabožna oddaja; 19.35 Jazz '78; 20.10 Oddaja o medicini; 20.30 Italijanska folk glasba; 21.05 Globetrotter; 21.50 Glasba in dogodki Latinske Amerike.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00 in 7.55 Za dobro jutro; 8.45 Spomini in lepa glasba; 9.32 Senilità, radijska igra; 10.12 Oddaja z Ginom Bramierijem; 11.00 Popevke za vsakogar; 12.45 Ne, ni BBC!; 13.40 Oddaja s Pinom Carusom; 15.00 Glasba v zrcalu; 16.37 Opereta včeraj in danes; 17.55 Gran varietà; 19.50 Za dobro razpoloženje; 21.00 Ljudska simfonična sezona 1978.

SLOVENIJA

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.0, 18.00, 19.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Mladina poje; 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki; 11.03 Mi pojemo; 11.20 *Lokalne radijske postaje se vključujejo;* 11.40 Orkester George Hermann; 12.10 Godala v ritmu; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Veseli domači napevi; 13.20 Zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Gremo v kino; 14.45 S pevcem Arsenom Dedićem; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.45 S knjižnega trga; 16.00 «Vrtiljak»; 17.03 Spoznavajmo svet in domovino; 18.30 Iz dela Glasbene mladine Slovenije; 19.20 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansamblom Milan Ferlež; 20.00 Koncert iz naših krajev; 21.30 Oddaja za naše izseljence; 23.05 in 0.05 Popularnih dvajset I. del.

Iz umetnostnih galerij

Adriano Burgher v «Lo Squero»

Vzporedno z naraščanjem števila grafikov v poslednjem obdobju tržaške likovne umetnosti opažamo tudi porast akvarelistov. Akvarel pa je bil že pred tem najljubše ustvarjanje Adriana Burgherja, ki ima veliko razstavo v Miljah v galeriji Lo Squero», kjer prikazuje svoje najnovejše akvarele, a tudi nekaj slik iz starejše dobe: nekak majhen antološki prikaz svojega slikarstva, predvsem zato, da dokaže svojo mnogostransko nadarjenost. To pa ni le podajanje pokrajine in mestnih razgledov, kajti mogel bi biti tudi dober portretist, kot to pričajo mali portreti njegovih lastnih otrok.

Vendar pa, kot oboževalec zemlje svojih prednikov, najraje slika njih kraje v ozadju tržaške okolice, Krasa in še dlje. Tako sedaj v akvarelu dokazuje izredno pozorno strokovno obdelavo pokrajinskih motivov v izrazitih razpoloženjskih slikovitostih primorskega podnebja in narave. Če je v prednjem prostoru kak starejši akvarel jadrnic v pristanu Sacchetta, ali slikovitost s trga pri Rdečem mostu, pa vise v veliki dvorani listi enotnih mer 10 x 70 cm, v katerih, menimo, Burgher dosega višek svoje umetnosti po neposrednosti obdelave v odličnem, zelo sproščenem akvareliranju na različnih vrstah papirja, hrapavega ali gladkega, kot pač to zahteva prikazovanje značilnosti krajine ob danem letnem času.

Prevladujejo pa na razstavi pokrajine v bolj deževnih ali vetrovnih razmerah dneva. To nam postane razumljivo, če pomislimo na slikarjev zelo temperamentno razgiban značaj, ki ga sili k hitremu slikanju s širokimi čopiči in pri tem večkrat uporablja še vlažno gobo, da združuje prelive barv v zabrisano jasnost oblik gledanih skozi deževnate koprene ozračja. Sicer pa Burgher v splošnem zasleduje izločevanje podrobnosti, ki bi mogle zavirati neposrednost totalnega razgleda krajin. Kako mojstrsko te rešuje, je kazno tudi v zelo širokih razgledih na Trst in luko ter na Milje, s katerimi stopa že k samemu vrhu tržaške akvarelne likovnosti.

Giulia Noliani v krožku «Il Carso»

Čeprav se v kulturnem krožku «Il Carso» Giulia Noliani Pacor prvič predstavlja z obširnejšim prikazom svojih slik, va je že dobro znana po sodelovanju na skupnih razstavah in ex tempore slikarskih tekmovanjih, kjer je bila večkrat nagrajena. Ne glede na to, da je na slednjih ohranjala še nekako monumentalno izstopanje pokrajinskih značilnosti svoje ekspresionistične izraznosti, kakršna je opazna v oljih skupin vaških hiš, ki vise v predsobi, pa Pacorjeva ni zaostajala v prilagojevanju svoje likovnosti naprednejšim strujam, vendar vedno vnašajoč vanje prefinjeno barvno občutje in lepoto oblik, čeprav ustvarja razgibano abstraktno na obrobju novega futurizma, ki ji po barvni vestrosti najbolj prija in kjer stalno zasledimo odmeve iz prirodnega sveta.

Brez teh ni tu niti odlično olje «Poleti», ki se mu nedavno prisodili v palaču Costanzi zlato kolajno Lloyda Adriatica. V tej sliki utripa v nabito zgoščeni barvitosti in popolnosti dinamično izrisanih oblik ptic svežina zračnih višin in veselje do življenja. Slednje pa kronica v vseh ostalih podobah, posebno v velikem triptihu na temo kaljenja semena. Ta tema tajinstvenosti rastlinskega razplojevanja se opaža tudi v raznih drugih slikah, prekipevajočih opojne barvitosti in očarujoče igre abstraktizirajoče oblikovnosti in že omenjene življenjske radosti, pa čeprav se slikarka loteva tudi bolj geologično navdahnjenih prerezov kraške pokrajine v njeni kamenitosti.

MILKO BAMBIČ

BERITE REVIJO DAN

Rane dolge vojne

V Vietnamu čutijo hude posledice treh desetletij osvobodilnih bojev — Pomanjkanje hrane — Obisk v komuni

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

HANOI, 28. marca — Ne da bi količkaj ovinkarili, so nam vietnamski domačini prikazali podatke o gospodarskem položaju, v kakršnem je država tri leta po osvoboditvi. Povedali so nam, da trenutno, po dveh katastrofalno slabih riževih žetvah, komajda še zagotavljajo nekakšno enakost pri tudi sicer velikem pomanjkanju hrane. Lakote resda ni, toda živeti je treba z določeno količino riža, mesa in sladkorja na mesec.

Vsak prebivalec dobi na leto štiri do pet metrov tankega blaga za obleko. Zagotovljeno je brezplačno šolanje, knjige je mogoče kupiti po izredno nizkih cenah, v Hanoju in drugih velikih mestih so redno na sporedu cirkuške in kino predstave. Vstopnice so poceni. Skratka, še vedno so prisotne in opazne posledice hudega vojnega pustošenja. To tudi ni nič čudnega, če vemo, da je dežela cela tri desetletja krvavela v osvobodilnih bojih.

Ti podatki, ki so jih poslali tudi svetovni organizaciji, kažejo, da je lani lahko država nudila vsakemu prebivalcu samo 13 kilogramov riža, ter minimalne količine mesa. Ta povprečja pa se razlikujejo od pokrajine do pokrajine, odvisno pač od tega, kako širna riževa polja ima in kako so se znašle državne zadruge pri pridelovanju poljščin.

Dvajset kilometrov stran od Hanoja, v komuni Geang Bien, nam je sekretar partijskega komiteja kar naravnost povedal, da odraslim članom njihove zadruge ob mesecu ne pripada sladkor, ker na svojih poljih ne pridelujejo surovin. Za svojih 30 dongov, kolikor jih dobijo, ko predajo obvezni kontigent riža, mesa in drugih kmetijskih pridelkov državi, imajo pravico do 15 do 18 kilogramov riža, če je bila žetev dobra, otroci pa dobijo od 3 do 7 kilogramov, odvisno pač od starosti. Glede mesa je tukaj malo bolje, kajti kmetje sami pridelujejo na svojih vrtovih sadje in zelenjavo oziroma krmilne rastline, ki jih lahko pokladajo govedu, redijo pa tudi prašiče. V združenem ribniku lahko lovijo ribe, tako da je tukajšnja poraba mesa na prebivalca znatno večja od povprečja, če seštejemo vse skupaj.

Hiše, v katerih prebiva 3000 članov zadruge čisto blizu glavnega mesta, so zgrajene trdno, v vasi je elektrika, 12 televizorjev imajo, v vsako hišo pa je napeljan tudi zvočnik, po katerem lahko sprejemajo oddaje radia Hanoi. Kakih sto družin ima tudi tranzistorske in radijske sprejemnike.

Komuna Geang Bien je ena od poskusnih novih oblik proizvodnje, kamor pogosto prihajajo tudi gostje. Domačini so nam povedali, da so nekatere boljše, druge slabše, odvisno pač od tega, kako velika so njihova polja ter kakšne posledice so utrpela v komaj končani vojni. V samj zadrugi je nekaj hiš, ki so boljše od povprečnih, ker imajo stanovalci več delovnih dni, marljivo obdelujejo svoje približno 700 kvadratnih metrov velike vrtove ali pa so zaposleni v proizvodnji preprog, kjer prejemajo mesečno po 60 dongov (en dong je 7 dinarjev). Sekretar komiteja nam je povedal, da ima 70 odstotkov družin kolesa.

Vietnamska kolesa so bolj slavna od evropskih taksijev, saj so pripomogla k zmagi, danes pa služijo miru. Tukaj so najpogostejše prevozno sredstvo in najbolj hvaležen človekov prijatelj. Na njih prevažajo vse mogoče, spredaj, zadaj ter ob straneh.

Danes je kolo v Vietnamu zelo drago, ker domači obrtniki in edina Peugeotova tovarna na jugu države ne morejo zadovoljiti povpraševanja. Razen tega je treba na dobavo čakati zelo dolgo, če kupiš kolo v državni trgovini.

Obrtniška ročna izdelava koles je v severnih vietnamskih mestih brez dvoma najbolj razširjena industrija. Razvila se je cela mreža »servisov« za popravilo tega vozila. Dobša že zračna tlačilka in malo orodja, in že je tu delavnica pod milim nebom, kar na pločniku, saj breme, ki ga kolesa prevažajo, terja maksimalno in pogosto polnjenje zračnic.

V mestih so kolesa najbolj množično prevozno sredstvo, na vasi pa jih uporabljajo predvsem za prevažanje tovora.

SLAVKO STANIČ

Sveže sledi „velikih agresij“

Kampučijska pričevanja o vietnamskih napadih — Porušene hiše in podrta drevesa

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

PHNOM PENH, 27. marca — Zgodilo se je, da smo bili sredi marca priče ostankov »velikih agresij«, ki so se po besedah domačinov začele 14. decembra 1977 in so trajale vse do 2. januarja. Da bi nam to dokazali, so izbrali cesto, ki pelje od južne pokrajine Ta Keo proti goram Kiri Vonga, na sami vietnamsko-kampučijski meji. In ko smo se 6. marca približevali meji, so nam domačini povedali, da sta v tem napadu sodelovali 4. in 9. vietnamska divizija s približno 400 tanki ter da so pri tem hudem napadu Vietnamci menda vdrli 16 kilometrov na kampučijsko ozemlje.

Eden od obmejnih komandantov nam je pokazal sled tanka, ki je bujno rastlinje sredi riževega polja še ni prekrilo. Ponekod je kot sled agresije ležal bivol, ki so ga menda ubili Vietnamci, šli smo mimo treh ali štirih porušenih rovov, mimo porušenih hiš in podrtih kokosovih dreves, nekje je ležala celo granata iz minometalca, ki ji ni mogoče določiti starosti. Glede uničenih vietnamskih tankov, o katerih je mogoče brati v »raportu«, so nam dejali, da se iz teh krajev ni vrnilo 16 teh vietnamskih jeklenih pošasti, domačini pa so vedeli povedati, da so njihove ostanke, ker jim je primanjkovalo jekla, prelili v pluge in rala ter razno posodje.

Kot dokaz, da so tod uničevali tanke, so nam nekje prinesli pokazat del motorja.

Ko smo se približevali meji, smo spotoma videvali kmete, ki so delali na polju. Hkrati so nas domačini prepričevali, da so samo kratek čas pred našim prihodom zavrnili nov vietnamski napad, ki se je začel približno ob enajstih in se končal nekako okoli treh, torej samo nekaj deset minut pred našim prihodom. Naslednji dan smo krenili proti jugu, proti pristanišču Kampongson, kjer smo ob mraku, bili smo ravno pri večerji, zaslišali strele. Bilo je prvič, odkar smo stopili na kampučijska tla. Domačini so nam povedali, da so to rafali protiletalskega topništva, namenjeni sovražnemu izvidniškemu letalu, ki je kršilo kampučijski zračni prostor.

Kar smo videli na kraju samem, nam ni bilo tuje, saj smo vsak dan lahko brali v biltenih radia Phnom Penh članke o »novih vetnamskih napadih na kampučijsko ozemlje« ali pa izjave o »prijetih vohunih« in »pripadnikih vietnamskih enot«. V biltenu z dne 2. marca je radijsko poročilo pripovedovalo o napadu Vietnamcev na Dak Damo v pokrajini Mondul Kir. Osmega marca je radio Phnom Penh poročal o novem vietnamskem napadu na območju ceste 19 pri Ratan Kariju, dva dni pozneje pa še o drugem napadu na isto območje. O tem so navedli mnogo podrobnosti in podatkov. In tako gre iz dneva v dan. Kadar ni bilo poročil o napadih, so se na straneh biltena radia Phnom Penh pojavljali komentarji o »premišljeni agresivni nameri Vietnama, da pogoltne demokratično Kampučijo, da jo priključi indokitajski federaciji, v kateri bi maloštevilni kampučijski narod kaj kmalu postal narodnostna manjšina«.

Če sodimo po teh komentarjih in vsakodnevnih poročilih, potem lahko sklepamo, da se tukaj bolj posvečajo ozadju tega spora, ideološkim nesoglasjem, kot pa nerešenim obmejnim problemom. To je skoraj obvezen dodatek vsakemu sporočilu s fronte oziroma z vietnamske meje.

SLAVKO STANIČ

Spopadi v „družbi obilja“

Stavka v zahodnonemški tiskarski in kovinski industriji do skrajnosti zaostrila nasprotja med kapitalom in delom — Posledice tehničnega napredka

OD NAŠE BONSKE DOPISNICE

BONN, 29. marca — Dolgoročne posledice tehničnega napredka v kapitalistični »družbi obilja« so najprej s stavko v zahodnonemški tiskarski industriji, zdaj pa v ogorčenem konfliktu v kovinski, preniknile v prvo vrsto razvojnih vprašanj dežele. Čeprav je zdaj vprašanje racionalizacij proizvodnih postopkov še omejeno na pogovore med avtonomnimi partnerji — delodajalci in sindikati v kovinski panogi — se je teža obravnavanih vprašanj že prevesila na raven iskanja celovitih rešitev. Izidi stavke, ki jo spremljajo obsežni nasprotni ukrepi delodajalcev v zvezni deželi Baden-Württemberg, bodo zato verjetno pokazali pravo razmerje moči v delavskem boju, toda tudi okvire skladnega razvoja celotnega gospodarstva.

Bistvo spopada med delodajalci in delavci je v lahko ugotovljivih posledicah racionalizacij v kovinski industriji, ki je z razvojem elektronske revolucije, v bistvenem spremenila položaj v njej zaposlenega delavstva. Z uvajanjem elektronskih sestavnih elementov, ki so postajali vse manjši in vse cenejši in s katerimi so delodajalci zamenjavali elektromehanične funkcije, so postopoma odpadala delovna mesta, opaziti pa je bilo tudi povečanje deleža visoko strokovnega dela na račun kvalificiranega. Miniaturiziranje elektronskih elementov in integracija tisočev funkcij v mikroprocesih je kot stranski proizvod osvajanja vesolja pomenila tehnični proboj tudi v industriji za široko porabo. Kar je posebej pomembno, revolucija se nadaljuje: medtem ko je imel leta 1965 elektronski sestavni del povprečno 100 funkcij, jih ima danes že 100 tisoč in jih bo imel sredi prihodnjega desetletja milijon.

Z razvojem so padali stroški in medtem ko je bila ena funkcija leta 1965 vredna kakih deset dinarjev, se je 1975 pocenila na deset par. Proizvodnjo finomehaničnih izdelkov je omenjena revolucija že zajela, v mnogih drugih (industriji gospodinjskih strojev, ogrevalnih naprav, avtomobilski in telefonski) pa je na vratih. Velike možnosti se ji odpirajo v strojni panogi, kjer z uvajanjem lahe vodljivih postopkov proizvodnja sredstev za delo še z druge strani ogroža dosedanja delovna mesta in politiko za poslovanja. V razmerah stabilnega gospodarstva (majhne stopnje inflacije, z dohodki uravnoteženih izdatkov za socialno varstvo) so nacionalni gospodarstveniki na začetku leta ugotovili, da je milijon nezaposlenih verjetno kritična meja trdnosti in da je torej z mnogovrstnimi ukrepi treba število nezaposlenih zmanjšati. Elektronska revolucija, ki na eni strani krepi tehnološke prednosti zahodnonemškega gospodarstva, se je torej na drugi strani izkazala kot uničevalka delovnih mest in torej dvorezni meč v pojmovanju napredka.

Dve strani, ki sta se spopadli v stavki, sta se postavili na nasprotujoči stališči: delodajalci so govorili o nujnosti tehničnega napredka na splošno, posebej pa še o tem, da je delavstvo z njim izboljšalo svoj položaj, sindikati pa so izpostavili bližnjo perspektivo vse večje nezaposlenosti in zmanjševanja pomena kvalificiranega delavstva.

Prvi so zato ponujali določeno povišanje dohodkov sedaj zaposlenim delavcem, toda brez zagotovil, da jih kdaj v prihodnje ne bodo zamenjali z mikroprocesorji vodeni stroji, ali da ne bodo premeščeni na slabše plačana delovna mesta tistih, ki samo služijo vedno popolnejšim strojem. Sindikat je, narobe ugotovil, da kapitalu ne gre zgolj za tehnični napredek, ampak za višje zaslužke, ki bi nastali z izključevanjem deleža dela v celotnem proizvodu, in zahteval s tem v zvezi odgovorno obnašanje: tehnični napredek torej ne bi smel škodovati širokim delom prebivalstva, in bi na določen način v njem morali sodelovati vsi. Predlog: delodajalci naj zagotovijo zaposlenost in enake osebne dohodke delavcem, ki bi jih racionalizacije prizadele. Dolgotrajna pogajanja, ki jih predstavniki obeh strani vodijo ves čas stavke, pričajo o veliki stopnji konfliktnosti začetnih izhodišč in o težavnosti kompromisa, ki bi dolgoročno zajel obe plasti vprašanja.

Stavkovni spopad, ki ga doslej ZR Nemčija v taki ostrini ni poznala, pa je sprožil še vrsto drugih posledic. Vse doslej je bilo sorazmerno lahko priznavati delavstvu pravico do stavke, dokler le-te niso ogrozile večjih sektorjev gospodarstva. Z najnovejšimi izkušnjami iz tiskarske in sedanje kovinske stavke pa je razmerje med kapitalom in delom zaostreno do skrajnih meja. Napetost se deloma izraža v dejstvu, da se nacionalni politiki ogašajo z interpretacijami dovoljenosti stavkovnega gibanja (... dokler ne škoduje nacionalnemu gospodarstvu, ... dokler ne uniči enega izmed partnerjev), posebej pa v tem, da je kapital odgovoril na stavko kovinskih delavcev s pravim ogrožanjem eksistence delavcev, oziroma njihovega sindikata.

Medtem ko je na primer stavka kovinskih delavcev zajela 69 podjetij in 146 tisoč delavcev, so v povračilo delodajalci zaprli 78 podjetij in 146 tisoč delavcev. S tem so hoteli zmanjšati pripravljenost sindikatov na boj.

MOJCA DRČAR-MURKO

Ni več problem?

Kritika avstrijskega poročila komiteju OZN za boj proti diskriminaciji

OD NAŠEGA NEWYORŠKEGA DOPISNIKA

NEW YORK, 27. marca — Avstrija se po oceni predstavnika Jugoslavije ni potrudila, da bi v svojem tretjem poročilu odboru OZN za boj proti rasni diskriminaciji povedala, kaj je naredila v prid slovenske in hrvatske manjšine. Odkar je bil komite ustanovljen (leta 1969), mu morajo države, ki so pristopile h konvenciji o preprečevanju vseh vrst rasne diskriminacije, predlagati periodična poročila. Tako sta bili prvo in drugo poročilo Avstrije v minulih letih deležni kritike zaradi avstrijske manjšinske politike. Sedanje tretje poročilo, pa manjšine sploh ne omenja.

Spričo tega je jugoslovanski delegat Silvo Devetak, ki je sicer izrekel Avstriji priznanje za ukrepe na drugih področjih boja zoper rasno diskriminacijo, zastavil vrsto vprašanj o odnosu do Slovencev in Hrvatov v Avstriji, oziroma o obravnavanju organizacij, ki diskriminacijo zagovarjajo, npr. koroški Heimatdienst. Povod za vprašanje so bili tudi procesi, sproženi proti koroškim Slovencem, pa tudi dejstvo, da je delovanje v manjšinskih organizacijah razlog za zapostavljanje (Devetak je navedel primer gradiščanske učiteljice, ki zaradi tega ni bila imenovana za ravnateljico gimnazije).

Avstrijski delegat dr. Klaus Berchtold je odgovoril, da so bila vsa pojasnila dana že pred dvema letoma in da nima kaj dodajati. Na vprašanje Devetaka, kako naj bi dve leti stara pojasnila veljala za poznejše stanje, je avstrijski delegat obljubil v prihodnjem poročilu izčrpnejše podatke.

Dodati je treba, da komite ne odloča, nekateri delegati pa tudi niso voljni, da bi se poglabljali v posamezne zadeve ali pa so o njih sploh premalo informirani. Senegalski delegat je npr. dejal, da se mu zdi stanje stvari v Avstriji zadovoljivo, češ da je v tej deželi »sam lahko videl in obiskal afriške muzeje.«

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

BERITE REVIJO DAN

Kmetijske tegobe

Prehrana prebivalstva med pomembnimi nalogami poljske partije in vlade - Slabe letine, nizka produktivnost

POSEBEJ ZA DELO

VARŠAVA, 27. marca — Posledice več nerodovitnih let zapored je občutiti ne le v preskrbi poljskega prebivalstva z mesom in drugimi živili, temveč tudi pri splošni bilanci gospodarskega razvoja države. Poljska je bila prisiljena kupiti v tujini večji del za konvertibilno valuto približno 7 do 8 milijonov ton žitaric in živinske krme na leto, omejiti je morala uvoz blaga za široko potrošnjo ter surovin in reprodukcijskega materiala, kar je povzročilo nove nevšečnosti na tržišču ter v nekaterih industrijskih proizvodnih panogah. Zaradi tega je tudi razumljivo, da so na nedavni 11. plenarni seji CK poljske združene delavske partije razglasili nadaljnji intenzivni razvoj prehrambenega gospodarstva za eno od poglavitnih nalog, če ne celo za glavni cilj pri izvajanju tako imenovanega »gospodarskega manevra«.

Na seji so vsestransko in kritično ocenili izvajanje sklepov 15. plenuma CK PZDP, ki je oktobra 1974 sprejel kompleksen program razvoja celotnega živilskega gospodarstva do leta 1990. To 3,5-letno obdobje ni bilo ravno najbolj srečno izbrano za preverjenje takrat sprejetih zahtev, vendar pa pri tem poudarjajo, da bi bile brez tega pravočasno sprejetega programa posledice slabih vremenskih razmer še mnogo hujše.

Ob koncu plenarne seje je prvi sekretar CK PZDP Edward Gierek v sklepnem govoru naštel najpomembnejše naloge. Te so boljše in smotrnejše izkoriščanje zemlje in agrotehničnih sredstev, hitrejši dvig proizvodnje živilske krme ter hitrejši razvoj zmogljivosti za predelavo kmetijskih pridelkov.

Vzroki za premajhno produktivnost in ekstenzivnost kmetijske proizvodnje so v glavnem v razdrobljenosti posestev. Na večjem delu od treh milijonov zasebnih gospodarstev malo uporabljajo agrotehnična sredstva ali pa sploh nič, tako da so tudi pridelki tam med najbolj skromnimi v tem delu Evrope. Med najpomembnejše naloge spada reševanje vsaj milijon hektarov obdelovalne zemlje, ki se postopoma spreminja v jalovino, saj so jo lastniki zapustili ali pa jo v zadnjih sedmih letih slabo obdelujejo.

V zadnjih sedmih letih se je znatno okrepil družbeni kmetijski sektor. V tem obdobju je prevzelo državno kmetijstvo približno 800.000 hektarov. Poleg tega so ustanovili z združevanjem zasebnih proizvajalcev več kot 900 zadrug. Tempo socializacije poljske vasi ne more biti hitrejši, saj materialni pogoji, predvsem tehnična opremljenost družbenih gospodarstev, ne dovoljujejo radikalnejšega zmanjšanja zasebnega sektorja. Nasprotno, zasebni proizvajalci želijo razširiti svoja posestva tudi na desetine hektarov, vendar s pogojem, da bi se specializirali za pridelovanje določenih kultur. Sodelovanje v kooperaciji in kontraktaciji spada med osnovne pogoje za pridobivanje dobre pokojnine po novem, pred nedavnim sprejetem sistemu pokojninskega zavarovanja za zasebne kmetovalce in njihove družine.

Domnevajo tudi, da bodo na zasebne proizvajalce, ki so vložili precejšnja sredstva v opremo specializiranih posestev, manj vplivale spremembe konjunkture na tržišču ter da se v prihodnje ne bo več ponovil »pokol« prašičev, kakršnega so zabeležili leta 1973, posledic pa tudi do leta 1980 ne bodo mogli odpraviti.

Na plenarni seji je bilo slišati precej pikrih na rovaš znanstvenih inštitutov in načrtovalcev, ki so si premalo prizadevali, da bi spremenili strukturo proizvodnje in dvignili pridelek. Če hoče Poljska zmanjšati, v prihodnosti pa tudi odpraviti uvoz živinske krme, potem bo morala znatno več površin zasaditi z žitaricami. Letos jim bo namenila približno 8 milijonov hektarov. Posebno pozornost so posvetili koruzi in pa pridelovanju tistih sort, ki se lahko prilagodijo ostremu poljskemu podnebju.

Več pozornosti bo treba nameniti tudi »kralju gomoljev«, krompirju. Čeprav spada Poljska glede tega, med svetovne velesile, se vendarle ne more pohvaliti z visokimi pridelki, saj dosegajo kvečjemu 180 do 200 stotov na hektar. Tudi pri pospeševanju proizvodnje industrijskih rastlin, predvsem sladkorne pese in raznih krmil, pričakujejo večjo pomoč znanosti.

Lansko jesen so poplave v mnogih vojvodstvih uničile posevke (škodo bodo delno ublažili s pomladno setvijo jarih sort). Kljub temu so letos načrtovali, da se bo proizvodnja dvignila za več kot 6,1 odstotka (leta 1977 se je samo za 0,8 odstotka), kar se jim zdi realno, če bodo pravilno izkoristili vsa sredstva, za katera se je zavzel CK PZDP. Za boljšo preskrbo prebivalstva bo treba odpreti na desetine novih objektov živilske industrije, za njihovo moderno opremo pa so že izločili velika materialna sredstva.

ILIJA MARINKOVIĆ

Sporni „leninizem“

Živahne razprave med španskimi komunisti o petnajsti kongresni temi — Za in proti odstranitvi »leninizma«

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

MADRID, 30. marca — Na predkongresnih srečanjih španskih komunistov, ki so te dni po vsej Španiji, razpravljajo praktično o eni sami stvari, o predlagani petnajsti tezi za kongres, s katero bodo iz naslova partije odstranili termin »leninizem«, tako da bo definirana samo kot »marksistična, revolucionarna in demokratska partija«.

V odprti debati o teh tezah je precej komunistov izrazilo bojazen pred tako naglim opuščanjem termina »leninizem«. V posameznih primerih ta bojazen in previdnost že skorajda preraščata v odpor proti »petnajsti tezi«. Prizadevajo si, da bi termin »leninizem« do nadaljnjega še ostal.

Pravzaprav je odpor proti »petnajsti tezi« dvojen. Eni, teh je več, menijo, da tako pomembnega vprašanja ni mogoče rešiti na hitro, ter zaradi tega zahtevajo, da bi ga obravnavali na izrednem kongresu partije. Drugi, teh je manj, težijo k temu, da bi »leninizem« v naslovu partije ostal.

Takšno razpoloženje, dileme in odpor je bilo opaziti tudi na predkongresni konferenci madridske partijske organizacije, ene najmočnejših v državi. V odkriti in demokratični razpravi, v kateri so se mnenja močno razhajala, se je celo sam Carrillo večkrat zapored oglasil, da bi razložil in branil predlagano petnajsto tezo o opustitvi termina »leninizem«. Na tej liniji je sodelovala v razpravi tudi La Pasionaria, ki drugače v zadnjem času bolj poredko nastopa v javnosti. Razmeroma močna smer se je na tej konferenci zavzemala, da bi vprašanje opustitve termina »leninizem« preložili na izredni kongres partije. Pri tem so bili delegati različnih mnenj. Predlog je bil s 334 glasovi proti in 228 za zavrnjen.

O vprašanju so razpravljali dva dni. Posebno pozornost je vzbudil govor Simona Sancheza Montera, člana izvršnega komiteja CK KP Španije in novega sekretarja madridske organizacije, ki je med drugim dejal: »Mi ničesar ne opuščamo, ničemur se ne odrekamo. Ne mi, temveč zgodovina, družbenogospodarski in politični razvoj, življenje samo je pustilo zadaj vrsto osnovnih Leninovih tez. S tem, da nismo več označeni kot leninistična partija,« je dejal, »v bistvu v naši politiki nismo ničesar spremenili. Teoretična in revolucionarna načela partije ostajajo.«

SANTIAGO CARRILLO: Obramba petnajste teze

Ob koncu razprave je madridska delegacija s 443 glasovi za in 115 proti tezo sprejela.

Podobno so razpravljali v Andaluziji in Asturiji, kjer so tudi precej polemizirali zaradi petnajste teze, vendar ne toliko zaradi opustitve termina »leninizem«, kolikor zaradi naglice, da bi to storili. V Andaluziji so na glasovanju v pokrajinski konferenci sprejeli tezo s 332 glasovi, 51 delegatov pa je nasprotovalo.

To sporno petnajsto tezo za 9. kongres KP Španije, ki bo od 19. do 22. aprila v Madridu, bodo verjetno potrdili tudi na drugih partijskih srečanjih v bazi, saj si je že pridobila prepričljivo večino celo v organizacijah, kjer je bilo pričakovati največ odpora, kot na primer v madridski.

Lahko pa bi dejali, da vodstvo takšnega odpora ni pričakovalo. Hkrati se poraja vtis, da tudi odprte razprave in demokratičnega odločanja pri tem vprašanju ni hotelo preprečiti. Odpor proti tezi, ki se je pojavil v bazi, prinaja z dveh strani: od starejših in bolj radikalnih kadrov, ki menijo, da termina »leninizem« ne bi smeli opustiti, ter od tistih, ki menijo, da tako pomembne poteze ne bi smeli delati v naglici temveč da bi bilo bolje, če bi razpravljali o njej na izrednem kongresu.

Kakorkoli že, v zadnjem letu in pol se je KP Španije povečala in se spremenila, tako da danes prevladujejo v njej nove in mlajše sile, ki so, v celoti vzeto, glavna opora Carrillovi evrokomunistični liniji. Komaj pred letom dni in pol je štela partija nekaj več kot 100.000 članov, danes pa jih že ima skoraj 300.000.

To petnajsto tezo so sprejeli na plenumu CK KP Španije januarja letos. Z njo je partija na novo definirana, saj je odpadel termin »leninizem« kot preživel za razmere današnje Španije. V tej tezi je poudarjeno, da se partija še nadalje opira na nauk Leninova določila, ki še lahko veljajo, da pa izhaja iz tega da leninizem ne more biti marksizem sedanjega časa«.

»KP Španije,« je rečeno v tem dokumentu, »sprejema oktobrsko revolucijo kot svojo, hkrati pa zavrača pojave birokratizma in stalinizma kot nekaj marksizmu tujega.« Ko je Carrillo razlagal to tezo, je poudaril, da so mnoge postavke preživele. Takšne so na primer preraščanje imperialističnih vojn v državljanske, termin strukture proletariata, proletarski internacionalizem, partija dokazanih kadrov in še nekatere druge.

Vsekakor mora obstajati tudi odpor in bojazen, ugotavljajo v vodstvu KP Španije in pri tem namigujejo na polemične tone, ki jih je ta teza izzvala v bazi.

BORISLAV LALIĆ

Davčna lestvica za pse

Pravda za dragocenega skopljenca afganistanske pasme - Gospodarji se znebijo živali na drugem bregu reke

BUDIMPEŠTA, marca — Na Madžarskem, zlasti v Budimpešti, je čedalje več ljubiteljev psov, hkrati pa tudi vedno več razprav, ali je sploh smotrno imeti to zvesto žival, ne da bi se človek izpostavljal zavisti in pripombam okolice, še posebej pa zaradi naraščajočih vzdrževalnih stroškov. Po statistiki je v vsej deželi nekaj nad poldrugi milijon psov, od tega v Budimpešti okoli 150.000. Največ razprav je prav o budimpeštanskih kužkih.

Na podeželju je skupno seveda več psov kot v glavnem mestu, vendar svojim gospodarjem ne delajo toliko preglavic, razen tega pa so tam bliže svoji naravni nalogi: ljudje jih imajo predvsem za čuvaje. Zato je posebna uredba tem psom prizanesla z davki, ki ne presegajo 60 forintov letno. Za tiste pse, ki niso čuvaji, pa je treba plačati do 800 forintov davka, kar ni malo, zlasti če imajo take četveronožne prijatelje stari, osamljeni ljudje, ki jim je pokojnina edini dohodek. Tisti, ki imajo avto, plačajo za luksusnega psa prav toliko davka kot za vozilo.

Strogi ukrep je vnesel precej nemira in nezadovoljstva v družine, ki imajo takšne pse. Pri tem se je pokazalo, da ljubezen do živali niti ni posebno velika, saj se je pojavilo v Budimpešti precej zapuščenih psov. Mnogi so vodili svoje živali iz Pešte v Budim in obratno, Donava pa je dovolj široka, da taka izgubljena žival ne najde poti čeznjo in domov. Mrtvega psa so našli privezanega k drevesu v parku. Gospodar ga je privezal in mu ukazal, naj počaka, potem pa se ni več vrnil. Zvesta žival ni nikogar pustila k sebi, nazadnje je v pričakovanju gospodarja poginila od lakote.

Budimpeštansko sodišče je obravnavalo zadevo, ki je zbudila pozornost javnosti zato, ker se je človek — v tem primeru zdravnica — hudo pregrešila nad živaljo in nad človeškimi pravili. Gre za afganistanca, dragega psa na visokih nogah in z rdečkasto dlako, ki ga lastnik ni mogel vzdrževati in ga je sklenil prodati.

Oglasila sta se dva: zdravnica, ki je samo obljubila, da bo vzela psa, in je to tudi storila, ter pravi kupec, ki psa ni dobil, čeprav ga je plačal bivšemu lastniku. Spor, ki se je vlekel, se je končal s tem, da je zdravnica po posredovanju kinološkega društva privolila v vrnitev psa. Samo — ko je pes Abi prišel v roke pravemu lastniku, je ta opazil na njem brazgotino od operacije. Ni se dalo ugotoviti, iz kakšnega razloga je zdravnica Abija skopila, da ni več ploden.

Vmes je poseglo sodišče. Zdravnica je doživela poniževanje pred javnostjo — listi so pisali o tej zadevi — razen tega pa mora plačati novemu lastniku nad 42.000 forintov (2.200 dolarjev po tečaju), kar je denarno nadomestilo za 24 kužkov, ki bi jih Abi lahko imel z ustreznimi psičkami.

V drugem primeru je pisal list »Nepszabadsag«. Šlo je za funkcionarja, ki je v svoji skrbi za pse kršil družbene norme. V vili, ki jo ima v donavskem kolenu kakih 50 kilometrov severno od Budimpešte, ni bilo zunaj sezone nikogar razen njegovih psov. Službeni avto je trikrat dnevno vozil iz Budimpešte do vikenda in nazaj, zjutraj in proti večeru je mož s šoferjem vozil hrano psom, opoldne pa je to opravil šofer sam. Kakor je zapisal list, so se ljudje spotikali in se vpraševali, kaj je to. Najtežje je bilo političnemu vodstvu v tistem kraju. Dolgo so se pomišljali, nazadnje se je eden odpeljal v Budimpešto in prijavil zadevo.

Kasneje je list pojasnil radovednemu bralcu, da je tisti voditelj sprejel vse posledice takšnega ravnanja, in dodal upanje, da so se tudi nekateri drugi spoznali v opisanem primeru.

Tako se torej lahko zgodi, da se pasja problematika razbohoti in zavzame mnogo večje razsežnosti, kot bi jih pričakovali ob vzdrževanju psov, pa naj gre za nujo, konjička ali luksus. MILOŠ ČOROVIĆ

RAZISKOVALCI DOLGEGA ŽIVLJENJA

Glasba poživlja starost

Sodelavci gerontološkega inštituta v Bakuju potrjujejo življenjske recepte kavkaških očakov - Zrak in gibanje

MOSKVA, 30. marca — Medžid Agajev uživa štiri leta zasluženi pokoj. Pred nekaj tedni je praznoval 143. rojstni dan, zdravniki pravijo, da je najstarejši prebivalec SZ trdnega zdravja Medžid-aga, kakor ga kličejo v azerbajdžanski hribovski vasi Tikjabad, je še vedno član vaškega sovjeta, njegova rodbina šteje 150 članov, očak ima 123 vnukov, pravnukov in še mlajših potomcev. Sto dvajset let je na konju in peš varoval ovce, leta 1904 je prvič ovdovel, njegovi sedanji ženi je bilo ob letošnjem rojstnem dnevu 98 let.

Svoj recept za visoko starost je dal Širali Muslimov, ki je pred nekaj leti umrl v starosti 167 let: »Nikoli se mi ni mudilo. V življenju ne smeš hiteti, to je najpomembnejše. Seveda so potrebni redni in zmerni dnevni obroki. In končno: fizično sem delal 150 let.« Muslimov, ki je živel v vasi Barsavu v nadmorski višini skoraj 2.000 metrov, je tudi zraku pripisoval velik pomen.

Na gerontološkem inštitutu v Kijevu, kjer spričo splošnega pomanjkanja delovne sile razmišljamo o možnosti, kako bi podaljševali aktivni del človeškega življenja, potrjujejo recepte kavkaških metuzalemov. Vsi stari in prastari ljudje v SZ, tako tisti na Kavkazu kakor v drugih delih dežele, na primer v Jakutiji in okrog Poltave v Ukrajini, so vse življenje uživali preprosto, nemastno hrano, se izogibali cigaret in žganja, ne pa tudi vina, razen tega pa so do visoke starosti fizično delali na prostem.

Azerbajdžan ima največ stoletnikov, na 100.000 prebivalcev jih pride v tej republiki 84. Sveža zelenjava, ovčji sir in drugi mlečni izdelki, čaj kot pijača in meso v zmernih količinah — to so poglavitne sestavine azerbajdžanskega jedilnika — po oceni gerontološkega inštituta v Bakuju veliko prispevajo k temu svetovnemu rekordu. Tobak, kavo in alkohol čez mero odklanjajo, ker te snovi vnašajo motnje v življenjski ritem. Inštitut je pripravil za stoletnike posebne recepte za gibanje, priporoča pa tudi glasbo.

V okolju moderne industrijske družbe se tudi v Sovjetski zvezi zmanjšujejo možnosti za rekordno starost, čeprav se povprečna življenjska doba nenehno daljša. Ob popisu leta 1959 je bilo 21.708 ljudi starih vsaj sto let, enajst let kasneje (1970) pa 19.304, čeprav se je nasploh zvišalo število prebivalstva. Nizka starost za pokojnino očitno ne vpliva ugodno na dolgoživost. Ob prehodu od dela v pokoj pogosto nastane fizično stanje, ki ga zdravniki opisujejo kot »upokojensko bolezen«, za vse sovjetske stoletnike pa je značilno, da so pri 10 ali 12 letih začeli delati na prostem kot pastirji, vrtnarji, čebelarji ali tesarji in da so se spričo čilosti šele pri 120 letih umaknili v pokoj.

Po mnenju sovjetskih izvedencev je človeško življenje biološko začrtano na 100 do 110 let, večina ljudi torej umre 30 do 50 let prezgodaj. Čeprav je življenje laže skrajšati kakor podaljševati, so raziskovalci zbrali nekaj novih spoznanj. Na inštitutu za splošno genetiko so podaljšali življenje navadnih muh od 86 na 130 dni, s tem da so jih krmili z magnetiziranim sladkorjem. Miši, ki so na biokemičnem inštitutu dobivale vitamin, podoben vitaminu B, so dosegle starost 10 mesecev nad povprečjem.

Na dvome o dejanski starosti teh azerbajdžanskih očakov, češ da ni zanesljivih listin, odgovarjajo gerontologi, da so ljudje že davno vpisovali rojstne datume v družinski koran ali jih vrezovali v bakrene posode in da so to hkrati s preverjanjem spomina na dogodke v preteklosti kar uporabni dokazi. Raziskovalci zamižijo na eno oko, če jubilant navaja svojo starost v luninih letih, ki imajo le 355 dni, saj ta razlika nanese v stoletju približno tri leta in ne več.

Gradbišče izkušenj

Gradbince v Krškem zamenjujejo montažerji — Osemmesečna zamuda — Veliko znanja in tudi iznajdljivosti

KRSKO, 28 marca — Gradbena dela za prvo jedrsko elektrarno pri nas gredo h koncu, zato bo struktura zaposlenih — na gradbišču jih je ta čas 2000 — kmalu spremenjena. Namesto gradbincev bodo poprijeli predvsem montažerji, to pa sta v glavnem Hidromontaža Maribor ter Djuro Đaković s svojimi proizvajalci. Prav te dni je stekla montaža najtežjih delov, med njimi tudi tovorov, ki so zaradi načina prevoza vzbujali tolikšno zanimanje, pa tudi kopico najrazličnejših komentarjev.

Danes je mogoče reči, da je večina težke opreme že na gradbišču v Krškem, na Reki pa tudi 320-tonski stator generatorja, ki ga bodo po cesti pripeljali prihodnji mesec. Prevrnjeni 320 tonski parni generator so medtem že dvignili v zaščitni hram, saj so ameriški strokovnjaki poprej ugotovili, da ni poškodovan. Skupna zamuda — to je sedaj že uraden podatek — pa znaša 8 mesecev, kar pomeni, da bo s poskusnim obratovanjem mogoče pričeli šele decembra 1979.

Te dni so na gradbišču naše prve jedrske elektrarne pričeli z dvigovanjem več stotonske opreme, pogoj za to delo pa so v minulih dveh mesecih izpolnili delavci mariborske Hidromontaže. Njihove ekipe so bile na gradbišču od začetka, za kvalitetno in v roku opravljeno delo jim je Westinghouse izrekel posebno priznanje, nato pa so pod sam vrh zaščitnega hrama postavili 290-tonski polarni žerjav, delo Litostroja iz Ljubljane. Spremljajočih težav je bilo veliko, vse od pomanjkljive tehnične dokumentacije do prostorske utesnjenosti in le veliki strokovnosti zaposlenih gre zasluga, da so delo opravili. Samo primer: tudi 80 ton težke elemente so morali dvigovati s priročnimi sredstvi, zato pa do 5 milimetrov natančno in v prostoru, ki ima vsega 32 metrov premera. Polarni žerjav je medtem preizkušen in prevzet, v naslednjih dneh pa ga bodo uporabili za postavitev obeh parnih generatorjev, reaktorske posode in druge opreme v svoja ležišča. Po besedah vodje montaže Cveta Viranta so delavci pri dosedanjih opravilih, ki so bila izredno zahtevna, natančna, pa tudi nevarna, pokazali veliko mero iznajdljivosti in znanja.

Hidromontaža Maribor je kot glavni izvajalec montaže za primarni del jedrske elektrarne že doslej vgradila tudi vse vbetonirane dele, drenažne cevi in najrazličnejše cevovode procesnega sistema ter opravila prevoz težkih tovorov. Za vse to so seveda morali dokupiti najrazličnejše naprave. Samo jeklenih delov je preko 2.000 ton, varjenje je terjalo 11.000 delovnih ur, vgradili so še 1.000 ton cevovodov in obešal ter podpor, samo drobnih cevovodov je za 33 kilometrov. Mimo tega so že opravili 80 odstotkov elektromontažerskih del, v celoti vzeto pa je za njimi vendarle šele tretjina naloge, ki so jo sprejeli. Delavci Hidromontaže, v Krškem jih je danes skoraj 700, bodo zato na gradbišču ostali vse do konca gradnje, njihov delež pri prvi jugoslovanski »nuklearki« pa bo nadvse pomemben.

VLADO PODGORSEK

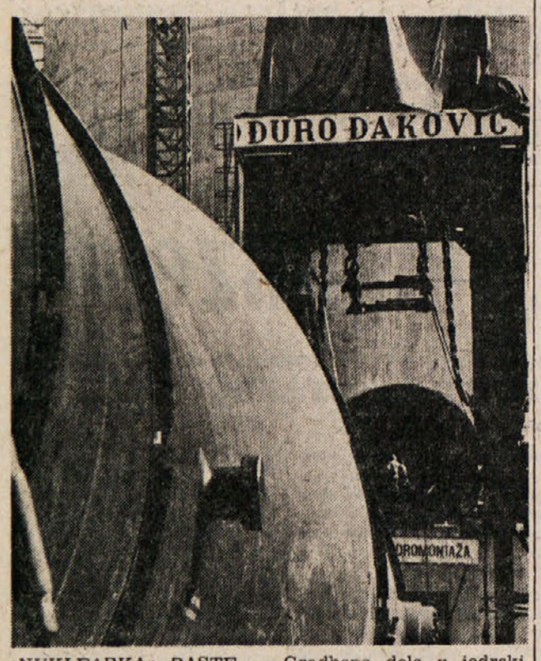

»NUKLEARKA« RASTE — Gradbena dela v jedrski elektrarni Krško gredo h koncu, zdaj je na vrsti montaža velikih in težkih delov. Zahtevne in natančne naloge so velika šola za vse delavce na gradbišču bodoče elektrarne. Foto: Miško Kranjec

Denar na kolesih

LJUBLJANA, 30. marca (Tanjug) — Če je trg merilo uspeha, bo slovenska avtomobilska industrija, sodeč po njeni ekspanziji, kmalu prehitela svoje veliko bolj znane konkurente.

Pionir avtomobilske industrije v Sloveniji, Tovarna avtomobilov Maribor (TAM), ena prvih avtomobilskih tovarn na Balkanu in v tem delu Evrope, ima danes 12.000 delavcev. TAM izdeluje gospodarska in terenska vozila, kombije, minibuse in avtobuse, ki vozijo po cestah vseh petih celin. V mariborski tovarni izdelujejo tudi posebna vozila, namenjena različnim gospodarskim panogam, v zadnjem času pa tudi tirniška vozila.

Z večjo produktivnostjo in boljšo organizacijo dela se je celotni prihodek povečal s 3,9 milijarde dinarjev, kolikor je znašal v letu 1974, na skoraj devet milijard dinarjev konec leta 1977. Vrednost izvoza, ki je leta 1974 znašala 11 milijonov dolarjev, se je do letos skoraj trikrat povečala.

Okoli 6000 zaposlenih v drugi slovenski tovarni avtomobilov, Industriji motornih vozil iz Novega mesta (IMV) izdeluje gospodarska, komercialna in posebna vozila, potniške avtomobile in počitniške prikolice. IMV proizvaja tudi servisno opremo za nadzor, vzdrževanje in popravila vozil in drugo mehanizacijo.

Program proizvodnje potniških avtomobilov, ki ga IMV izvaja na osnovi dolgoročne industrijske kooperacije s francosko firmo Renault zajema modele R 4 TL special, R 12 in R 16, kmalu pa bodo začeli proizvajati še dva druga Renaultova modela.

Od leta 1974 je kolektiv IMV v svoji poslovni politiki namenil posebno pozornost posodobitvi proizvodnje in uvajanju tehnoloških inovacij. Tovarna je danes v zaključni fazi gradnje in opremljanja, leta 1980 bo s tekočega traku prišlo 100.000 potniških in 10.000 gospodarskih vozil ter 50.000 prikolic.

Celotni dohodek je leta 1974 znašal okoli dve milijardi, letos pa ga je dvakrat več. Tudi vrednost izvoza se je povečala za okoli dvakrat in je lani znašala 36 milijonov dolarjev.

Slovenska tovarna avtomobilov Cimos iz Kopra na podlagi Citroënove tehnologije in opreme izdeluje potniške avtomobile, posebna vozila, tehnično opremo zanje in avtomobilske dele. Po citroenih GS, dyane 6 in citroenih CX ter posameznih vrstah posebnih vozil na domačem trgu vlada tolikšno povpraševanje, da tovarna trenutno lahko pokrije le manjši del potreb domačih kupcev.

Celotni prihodek je bil v letu 1974 sedem milijonov, do letos pa se je povečal na 14 milijonov dinarjev. Spričo izrednega zanimanja domačih kupcev za vozila, ki jih izdeluje Cimos je izvoz rahlo stagniral. Pričakujejo pa, da se bo izvoz v prihodnjih letih občutno povečal, kar jim bo omogočilo, da bodo čedalje bolj neodvisni od matične tovarne.

Najpomembnejše naloge slovenske avtomobilske industrije v prihodnjih letih so usmerjene k tesnejšemu medsebojnemu povezovanju.

IZOLSKA LADJEDELNICA

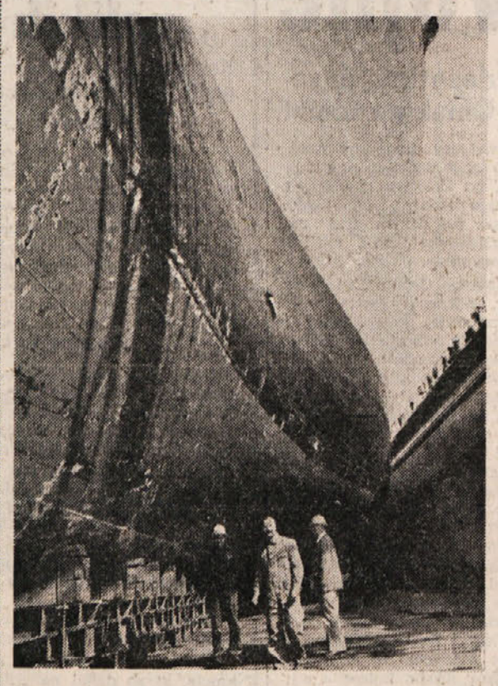

Dok prinaša dobiček

IZOLA, 30. marca — V izolski ladjedelnici dvignejo z dokom vsako leto 40 — 50 ladij z nominalno težo do 9000 ton in nosilnostjo tovora do 25.000 ton. Dok lahko dvigne ladjo, ki je dolga tudi 170 metrov, sam proces dviganja iz morja pa traja 3 — 4 ure. Izolski dok je sedaj zasidran, sicer pa ga je mogoče premikati iz ladjedelnice v ladjedelnico, ali pa na odprto morje. Zanj skrbi sedaj 9 ljudi, ko je na njem velika ladja, pa je tudi 50 do 100 ladjedelniških delavcev. V ladjedelnici so z realizacijo zadovoljni, saj jim je letošnje leto prineslo dobiček, kljub temu, da bodo kredit izplačevali do leta 1983. Veliko ladij pride namreč sem na popravilo prav zaradi doka. Od teh je največ domačih prekooceank Splošne plovbe Piran in Jugolinije.

Foto: JANEZ ZRNEC

Temelj tehnične kulture

Zveza radioklubov Slovenije se vse bolj opira na lastne sile, posodablja svoje naprave in težišče svojega dela prenaša v klube - Pestro, raznoliko delo

KRSKO, 27. marca — Murska Sobota, Domžale, Kranj, Ljubljana, Triglav, Radomlje, Krško, Slovenska Bistrica — to so imena najaktivnejših slovenskih radioklubov, ki skupaj z ostalimi sedemdesetimi tvorijo močno bazo tehnične kulture, v kateri ne iščejo posamezniki zgolj osebnega zadovoljstva, marveč so pripravljeni in usposobljeni priskočiti na pomoč v primeru naravnih nesreč in ob drugih izjemnih dogodkih.

Na nedavni VI. konferenci Zveze radioklubov Slovenije, ki jo je vzorno pripravil krški klub Rotocel, so delegati dovolj enotno ugotavljali, da se njihova organizacija vse bolj opira na lastne sile, posodablja svoje naprave in težišče dela prenaša v klube. V lanskem letu so podpisali tudi samoupravni sporazum z republiškim štabom teritorialne obrambe, sekretariatom za notranje zadeve in sekretariatom za ljudsko obrambo ter s tem dobili potrditev, da sodijo med naše pomembnejše organizacije. Vsega s tem seveda še niso rešili, kajti odnos družbe se do tehnične kulture le počasi izboljšuje. Kako naj bi sicer razumeli, da v mnogih občinah še niso rešili financiranja radioklubov — ponekod so stalne vire našli pri kulturni, drugod spet pri izobraževalni ali tri telesnokulturni skupnosti — ali da se predstavniki ZSMS ne odzivajo na vabila Zveze radioamaterjev Slovenije, čeprav je v njihovih vrstah 80 odst. mladih in podobno. »Morda smo za tak odnos krivi tudi klubi sami, saj se ne znamo uveljaviti v lastnem okolju ki nam je pogosto bolj daleč kot Amerika in druge oddaljene dežele, s katerimi večkrat dnevno vzpostavljamo zveze,« je dejal v razpravi eden od delegatov.

No, delo prizadevnih amaterjev je kljub temu pestro in raznoliko: poleg osnovne dejavnosti skrbe za tehnično vzgojo, izobraževanje in usposabljanje članov, tekmujejo, grade svoje domove in bivake, v Ptuju so od nedavnih volitvah vzpostavili 35 zvez in imeli pri delu 70 operaterjev, v Domžalah veliko delajo z mladimi, pov sod širijo konstrukcijsko dejavnost ter sodelujejo s svojim laboratorijem v Ljubljani, skratka, znanost se napaja ob praktičnem delu.

»Te in druge aktivnosti so našle mesto tudi v našem letošnjem delovnem programu. Zvrstila se bo vrsta strokovnih seminarjev, mladim bomo približali področje elektronike poskrbeli bomo za učila, pripomočke in literaturo, oživili bomo tekmovanje »lov na lisico«, ki nudi možnost za množično rekreativno dejavnost članov, klubom bodo omogočili nabavo aparatur in se v večji meri odprli navzven. K temu bo prispevalo naše sodelovanje na srečanju slovenskih vezistov in kurirjev 10. januarja na Lisci ter na zveznem zboru radioamaterjev Jugoslavije ob Borskem jezeru pa seveda tesnejši stiki z JLA. Razmišljamo o postavitvi sprejemno-oddajnih naprav na deloviščih mladinskih brigad in ob drugih podobnih manifestacijah,« razlaga predsednik Zveze radioamaterjev Slovenije.

Glasovi slovenskih radioamaterjev se bodo prek močnejših kratkovalovnih in ultrakratkih radijskih postaj še pogosteje oglašali po vsem svetu in mu sporočali resnico o naši deželi, posamezniki pa spletali vezi prijateljstva ter s svojim komuniciranjem ohranjali usposobljenost za sodelovanje v našem splošnem ljudskem odporu.

● Zveza radioamaterjev Slovenije povezuje ta čas 78 klubov, le v štirih občinah še nimajo razvite te dejavnosti. Med 8.000 aktivnimi člani imajo 1.650 usposobljenih operaterjev, ki ravnajo s sodobnimi napravami in vzdržujejo stalne stike s vsemi deželami sveta. Samo lani je zveza omogočila klubom nakup 151 močnejših radijskih postaj. Novi predpisi o delu amaterskih radijskih postaj dajejo lepe možnosti udejstvovanja vsem, ki se zanimajo za ta del tehnične kulture. VLADO PODGORŠEK

V tujino tudi z našimi projekti

Z združitvijo gradbincev in projektantov do prve inženiring DO

LJUBLJANA, 30. marca — Z uspelim referendumom se je danes kolektiv »Projekt-nizke zgradbe« opredelil za pridružitev k »Slovenija ceste«, ki ima v 8 tozdih več kot 3 tisoč zaposlenih, tako da bo »Projekt — nizke zgradbe« že deveti tozd »Slovenijaceste«. Z novo integracijo, ki povezuje projektante in gradbince, smo dobili v Sloveniji prvo inženiring organizacijo na področju nizkih gradenj, ki lahko nudi doma in v tujino kompleksne storitve — od idejnih študij in raziskav vse do gradnje najrazličnejših objektov na področju nizkih gradenj. Doslej so se »Slovenija-ceste« že uveljavile kot gradbinci marsikje v tujini, poslej se odpirajo realne perspektive za prodor na tuje tudi projektantom. V novem projektantskem tozdu bo delalo okrog 120 strokovnjakov za nizke gradnje.

Program Graškega sejma

Veliko razstavljalcev iz SFRJ — 4. maja bo jugoslovanski dan

MARIBOR, 30. marca — Sinoči je zastopnik Graškega sejma dr. Franz Kager seznanil novinarje s programom spomladanskega Graškega sejma, ki bo odprt od 29. aprila do 7. maja. Na njem sodeluje 2133 podjetij iz 40 držav. Jugoslavija je z 82 podjetji na tretjem mestu po številu razstavljalcev. V okviru sejma bo 4. maja jugoslovanski dan, ko bodo Turistične zveze Slovenije, Hrvatske in BiH organizirale tiskovno konferenco o letošnji jugoslovanski turistični ponudbi. Zvečer bo v kongresni dvorani tradicionalni sprejem, ki ga bosta priredili Gospodarski zbornici Slovenije in Hrvatske v sodelovanju z jugoslovanskim generalnim konzulatom v Gradcu. V okviru sejma bodo organizirali vrsto specializiranih razstav in prireditev. M. K.

Končno večji upi?

V Sloveniji morda že pred poletjem turistična poslovna skupnost — Drugi so »prepisali« naša izhodišča

LJUBLJANA, 30. marca — Na seji iniciativnega odbora za ustanovitev turistične poslovne skupnosti na ravni naše republike so se dogovorili, da bi morali najpozneje do konca letošnjega junija pripraviti vse potrebno za ustanovno skupščino, kjer bi s podpisovanjem samoupravnega sporazuma ustanovili te vrste skupnost v Sloveniji. Če bo ta sklep uresničen, potem lahko rečemo, da se slovenskemu turizmu vendarle odpirajo nekoliko svetlejše perspektive in upanje, da bomo v turizmu v prihodnosti poželi boljše sadove kot doslej.

V slovenskem turizmu zadnja tri leta ne moremo biti ravno zadovoljni s poslovnimi rezultati, zlasti nazadujemo pri tujskih prenočitvah in deviznem dotoku, kjer smo med republikami skoraj najmanj uspešni. Slabim dosežkom v zadnjih letih botruje v Sloveniji vsekakor velika razdrobljenost in slaba poslovna povezanost številnih organizacij, ki nudijo turistične storitve. Doslej smo v naši republiki ustanovili štiri regionalne turistične poslovne skupnosti (pomurska, obalno-krška, celjska in zdraviliška), v kratkem jo bomo dobili še v Ljubljani in baje tudi na Bledu.

V razpravi so opozorili, da bi morali v osnutku samoupravnega sporazuma o ustanovitvi republiške turistične poslovne skupnosti jasneje opredeliti nekatere poslovne naloge in to ne samo za enoletno obdobje, marveč vsaj do leta 1980. Menili so tudi, da pri obravnavanju sporazumov, ki jih bo treba v tozdih dati v javno razpravo, ne bi smeli pretirano dlakocepiti, saj končno niso poglavitne samo smernice in sklepi na papirju, marveč tudi vsebina dela. Marsikaj bo še treba dopolniti s prakso.

Opozorili so tudi, da o takih skupnostih v Sloveniji razpravljamo že dve leti, vendar smo pri uresničevanju stališč precej neučinkoviti, medtem ko so lani slovenska stališča »skoraj prepisali« v BiH in Vojvodini, kjer že imajo na ravni republike oz. pokrajine takšni skupnosti, pripravljajo pa jo tudi v Hrvaški.

Opozorili so, da ustanavljanje teh skupnosti ne sme prispevati k bohotenju uredniškega oz. administrativnega aparata. Vsekakor se bodo morali v tozdih opredeliti za skupno reševanje tistih poslovnih nalog, ki bodo pri vseh podpisnicah sporazuma čim prej dajale ugodne finančne rezultate. Katere pa so prednostne skupne naloge v turizmu in gostinstvu, pa se morajo seveda konkretno odločiti v bazi združenega dela.

IGOR PRESERN

Tujina terja več

Poklic učitelja dopolnilnega pouka v slovenščini zahteva veliko mero vživetosti v razne otrokove probleme

PORTOROŽ, 27. marca — Suho jim pravimo učitelji dopolnilnega pouka v slovenskem jeziku za otroke tistih, ki so na začasnem delu v tujini. Živijo ujete med otroškimi željami, skrbmi in vedoželjnostmi, ki jih nenehno lovijo v tenke mreže svojega lastnega čustvovanja, ki ima na tujem vse drugačno moč in barvo kot doma. Najlepše barve mu daje materinščina.

Vsako leto se zberejo na seminarju, ki jim ga pripravijo izobrževalna skupnost, zavod za šolstvo in zveza kulturnih organizacij. Pridejo iz ZR Nemčije, Švice Belgije, Avstrije in Švedske le za tiste iz Kanade in Avstralije je pot predolga. Pridejo tudi iz Slovenije; tisti, ki se pripravljajo na to, da bodo odšli v tujino.

Milena Skrtova, doma iz Kopra je od vseh enaindvajsetih, kolikor jih je na letošnjem seminarju, najdlje na tujem. Dve leti v Berlinu in štiri leta v Stuttgartu, »čez kakšno leto se bom vrnila in postala upokojenka«. Razen poklica, ki se je pri njej poistovetil z idealizmom, tako pravi sama, in pa z žilavhnostjo, ki jo opazijo drugi, jo v tujem kraju zadržuje tako dolgo tudi hči, ki tam živi.

»Bolj kot vse drugo si želim povratnih informacij,« pravi učiteljica Skrtova. »Vsakemu učencu, ki se vrne domov, dam pismo za učitelja, v njem ga prosim, naj mi ob semestru sporoči, kako kaj otrok napreduje. A doslej mi ni odgovoril še nihče, le za dva svoja učenca, ki sem ju zadnjič slučajno srečala, sem izvedela, da jima gre učenje tudi doma lepo od rok, da sta prav dobra.« To, da se vsak dan preveva iz enega kraja v drugega, »je še najmanj«, in je še zdaleč tako ne utruja, kot ji kalijo razpoloženje takšni njeni kolegi, kot je bil tisti, ki ji je po deklici, ki se je ponovno vrnila v Stuttgart poslal pisanje, v katerem ji »naroča«, naj kar zadeva slovenščino, otroke nauči najvažnejšega, kaj je samostalnik in kaj pridevnik . . .

Učiteljica Skrtova ima poleg tako imenovanega dopolnilnega pouka še eno delo, ki pa ga tudi ne označuje kot delo, ampak kot del svojega življenja: pri Triglavu, društvu prijateljev mladine vodi dramski krožek. »Novoletna predstava se nam je kar posrečila, čeprav nam je dedek tik pred polnočjo zbolel in je namesto njega nastopila babica, se pravi jaz, in upam, da mi avtor ne bo zameril, ko mu povem, da sem mu igro malce priredila.« Še isti dan je imela priložnost povedati mu, saj je, prav zaradi nje in njenih kolegic, prišel v Portorož tudi on. »Morda bom na zaključnem večeru povedala kakšno Župančičevo pesem, ne vem, odvisno od tega, ali mi bo v žilah kaj zaigralo ali ne . . .« V Stuttgartu je namreč priredila Župančičev večer. »S trem recitatorkam, v dolgih črnih oblekah, pa petnajstimi ljudmi, ki so nas prišli poslušat, a večer je vseeno stoodstotno uspel.«

Helena Deisinger, doma iz Celja, je ena najmlajših. V Reutlingenu, kraju blizu Stuttgarta, je »komaj« leto dni. Tam so z njo tudi njen mož, socialni delavec in hčeri, stari osem in deset let. »Starejša ima zelo razumno učiteljico, v začetku je ni ocenjevala, zdaj pa ji učenje kar lepo gre,« pravi njena mati, ki je na seminarju nekajkrat povedala, kako zelo pomembno se ji zdi, da je slovenska učiteljica, ki uči otroke na tujem, nanje predvsem čustveno navezana. »Pa li več zgoditi, da bi »učitelj vrgel otroku v obraz, šli ste gor zaradi denarja, prišli ste nazaj polni mark, zakaj se ne vrnete, od koder ste prišli . . «

Deisengerjeva poučuje otroke od prvega do osmega razreda. Razdeljeni so v tri skupine, ki jih hkrati zaposli tako, da dvema skupinama naloži tiho delo. Tudi prvošolčke ima razdeljene v dve skupini, kajti eni so se v nemškem razredu začeli učiti tiskanih črk, drugi pa pisanih. »Vsake na glas izražene misli sem vesela, pa po ves dan v službi, v šoli govorijo nemško . . . Vzklika »ne znaš« jaz nikoli ne uporabim.«

Marija Horvat-Kerec učiteljuje v Kozjem in je še »v pripravi«. Doma je iz Prekmurja, s tistega dela Slovenije, ki ima največ zdomcev. »Dolga leta sem »prisluškovala« otrokom, ki so se vrnili iz tujine, za enega od njih sem redno pisala dnevnik, bil je bister, ukažejen, a povsod so ga čakale ovire, dolgo se ni mogel vključiti. Imam občutek, da je z otrokom ki ga odpelješ v tujino, tako, kot če ga postaviš na drug planet«. Zato ji je toliko do tega, da spozna tudi ta »drug planet«, ker bo potem, ko se bo vrnila z njega, govorila isti jezik kot otroci — zdomci. In njena popotnica bo kar bogata.

VESNA MARINČIC

MILENA SKRT: Najdlje med slovenskimi učenci v tujini

HELENA DEISINGER: Razvoj otrok zdomcev ubira posebna pota

MARIJA HORVAT-KEREC: Po vrnitvi v domovino čaka otroka vrsta ovir

ne samo ona, tudi naši kolegi, ki dobijo te otroke, kadar se spet vrnejo domov, bi morali mistiti na to, da je šel njihov socialni in psihični razvoj drugačno pot, kakršne so sicer pri otrocih vajeni . .«

Tako se ne bi smelo niko naj jo otrok še tako nerodno izoblikuje. Naši kriteriji ocenjevanja so prav gotovo čisto drugačni kot tisti, ki smo jih imeli doma, saj vemo, da je veliko otrok v tujini, ki jim je dopolnilni pouk edina možnost, da govorijo slovensko. Starši so skoraj vsi

Od Velenja do Soštanja bo jezero

SOŠTANJ, 28. marca — V domu kulture v Soštanju je skupščina občine Velenje razstavila deset večjih panojev z načrti o izkoriščanju premoga na območju Družmirja, Gabrk, Soštanja, Metleč in Topolšice, v naslednjih nekajletnih obdobjih. Deset dokaj preglednih panojev, kakor tudi grafični prikaz prostorskega razvoja občine Velenje, so izdelali na Zavodu za urbanizem v Velenju. Občane najbolj vznemirja zarisano okrog 8 km dolgo jezero, ki se bo raztezalo od Velenja preko Družmirja, Gabrk in dela Soštanja ter Metleč skoraj do sredine Topolšice.

V. K.

En dan za 21.100 ton lignita

VELENJE, 30. marca — Kolektiv Rudnika lignita Velenje je te dni izpolnil nalogo, ki jo je prevzel na pobudo komunistov in sindikata v delovni organizaciji. S tremi delovnimi zmagami — rekordnim izkopom premoga v enem mesecu, najvišjo povprečno dnevno proizvodnjo in največjim dnevnim izkopom doslej sploh, so izpolnili svoje obljube.

Potem ko so lani velenjski rudarji prvič po dolgih letih obtičali pod letnim planom — za 100 tisoč ton ali za 2,3 odstotka — so letos planirana predvidevanja začeli presegati že v februarju. Delovni načrt so tedaj presegli za 28 tisoč ton in si s tem zagotovili dober štart tudi za marec, ki ga upravičeno imenujejo rekordni mesec. Najprej so potolkli dva rekorda najvišjih dnevnih izkopov — ko so osmega marca nakopali 20.300 ton in dobrih štirinajst dni za tem, 24. marca, že 21.1000 ton lignita.

To je seveda občutno vplivalo na mesečno proizvodnjo, ki bo za 45 tisoč ton višja od načrtovane, in je sploh najvišja mesečna proizvodnja Rudnika lignita Velenje doslej. S tem so rekordno povečali tudi povprečni dnevni izkop, ki se je povzpel že na 18.700 ton.

»Vsi ti rezultati seveda niso naključni, temveč so plod velikega prizadevanja vseh članov našega kolektiva,« pravi te dni inž. Slavko Janežič, predsednik kolegijskega poslovodnega organa v Rudniku lignita Velenje. Vse smo dosegli v rednem delovnem času, vendar ob intenzivnem izkoriščanju mehanizacije in veliki disciplini vseh delavcev pri izpolnjevanju delovnih obveznosti.«

Dobri proizvodni rezultati v mesecu marcu bodo velenjskim rudarjem olajšali tudi izpolnitev letnega načrta. Ta je sicer le za 100 tisoč ton višji od lanskega, vendar ga morajo uresničiti v 265 delovnih dneh, oziroma v delovnem letu, ki bo kar za 17 dni krajše od minulega.

IVICA BURNIK

KOLESARSTVO — TROFEJA PANTALICA

MLADI G. SARONNI PONOVNO ZMAGAL

Njegovi uspehi kažejo, da se razvija v odličnega tekmovalca, čeprav je profesionalec šele leto dni

FERLA — Mladi Giuseppe Saronni je profesionalec komaj leto dno, toda s svojimi nastopi je potrdil, da dobiva italijanski kolesarski šport z njim tekmovalca, na katerega bo moral resno računati. V zelo kratkem obdobju si je priboril vrsto uspehov in to že kar v slogu pravega veterana.

Včeraj je Saronni osvojil tudi mednarodno kolesarsko dirko za «Trofejo Pantalica». Manjkala sta sicer Moser in De Vlaeminck, kar mu je nedvomno olajšalo delo, kljub temu pa je zmagal povsem zasluženo. Zaradi De Vlaeminckove in Moserjeve odsotnosti ni bilo namreč tekmovanje prav nič osiromašeno, ampak nasprotno, izredno razgibano, pa tudi naporno. To potrjuje tudi podatek, da je od 118 tekmovalcev, ki so startali, prišlo do cilja le 33, med onimi, ki so odstopili, pa so bili tudi Gimondi, Basso, Barone in drugi.

Dirka se je v bistvu odločila v zadnjem naletu, v katerem je sodelovalo deset kolesarjev, sedemsto metrov pred ciljem se je začel končni sprint peterice, 50 metrov pred belo črto pa je bilo ime zmagovalca že znano: Saronni je imel tedaj že dovolj prednosti za osvojitev 1. mesta.

Lestvica:

1. Saronni, ki je prevozil 210 km dolgo progo v 5.50' s p.h. 36 km na uro. V njegovem času so sledili še:
2. Panizza
3. Knudsen
4. Beccia
5. Bitossi
6. Baronchelli po 02"
7. Antonini 08"
8. Visentini 13"
9. Perletto 20"
10. Lualdi 27"
11. Gavazzi 45"
12. Casiraghi
13. Chinetti
14. Conti
15. Donadello po 50"

NOGOMET

BUENOS AIRES — Danes bo v Limi mednarodno prijateljsko nogometno srečanje med Perujem in Bolgarijo.

Včeraj je Bolgarijo premagala Argentina s 3:1.

KOŠARKA — RAZNA PRVENSTVA NA TRŽAŠKEM

Borovci danes s prvim na lestvici

V Dolini bodo igrali proti De Bortoliju - V prvenstvu «propaganda» slovenski derbi v Nabrežini - V 1. moški diviziji naši favoriti

Tudi velikonočni prazniki so za nami. Naše košarkarske ekipe bodo danes in jutri nadaljevale s prvenstvenimi nastopi. Medtem pa sta se končali dve ligi, v katerih sta igrali, kot edina slovenska zastopnika na Tržaškem, Kontovelovi peterki. Za nami je torej mladinski finalni turnir, v katerem je Kontovel povsem zadovoljil, in za nami je tudi prvenstvo dečkov, v katerem pa so, žal, Kontovelci ostali na zadnjem mestu praznih rok.

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

V četrtem povratnem kolu te lige bodo borovci že danes igrali proti vodečemu na lestvici, proti ekipi De Bortoli. «Plavi» bodo danes seveda pred izredno težko nalogo. V Gorici so proti temu nasprotniku seveda izgubili. De Bortoli namreč uvršča več košarkarjev, ki so igrali v višjih italijanskih ligah in med vsemi izstopa Kristiancich, ki je celo igral v prvi italijanski ligi.

Proti taki peterki bodo seveda borovci skušali dati vse od sebe. Po slabem startu v tem prvenstvu so namreč nanizali vrsto pomembnih zmag in trenutno so pri samem vrhu lestvice.

1. MOŠKA DIVIZIJA

V zadnjem kolu prvega dela tega prvenstva so vsi trije naši zastopniki na Tržaškem favoriti za zmago.

SKUPINA B

Jadran bo jutri igral proti peterki San Sergio, ki je v zadnjem trenutku zamenjala ekipo SABA, ki je iz lige izstopila. Naši košarkarji so na vrhu lestvice brez poraza in tudi v jutrišnjem srečanju bi morali pospraviti nov prvenstveni par točk.

SKUPINA C

Kontovel bo drevi jurišal na drugo prvenstveno zmago. Kontovelci bodo namreč drevi igrali proti Don Boscu. Vsekakor pa ne gre podcenjevati tega nasprotnika, saj so košarkarji Don Bosca v minulem kolu poskrbeli za veliko presenečenje, s tem da so premagali kar v gosteh vodeči Juventus.

Tudi poletovci bi morali brez težav odpraviti ekipo Grandi Motori. Tavčarjevi varovanci so trenutno prvi na lestvici in bodo seveda hoteli to mesto tudi obdržati.

KADETI

Brežani bodo danes doma igrali s Ferroviariom B. Doslej so naši fantje ostali praznih rok in bodo danes poskušali srečo proti drugi postavi Ferroviaria. Italijanska peterka pa je doslej igrala izredno zanesljivo, tako da bodo naši fantje pred zelo težko nalogo.

Borovci bodo jutri gostovali v Škednju. «Plavi» so doslej slavili le v enem srečanju, v slovenskem derbiju proti Bregu. To je res premalo za to ekipo, ki je pred prvenstvom obetala mnogo več.

NARAŠČAJNIKI

Od treh naših zastopnikov v tem prvenstvu so favoriti v tem kolu za zmago le Kontovelci, ki bodo jutri igrali v gosteh proti Italsidru. Borovci se bodo drevi spoprijeli s premočnim Ferroviaiom, poletovci pa bodo igrali z Ricreatorijem v gosteh.

«PROPAGANDA»

V nadaljevanju te lige bo danes v Nabrežini slovenski derbi med Sokolom in Borom. V prvem srečanju so nepričakovano slavili Nabrežinci in danes se bodo seveda borovci hoteli oddolžiti za ta spodrsljaj.

Košarkarji Sokola pa so v zadnjih tekmah pokazali lep napredek in je zato danes pričakovati dokaj zagrizen boj.

Brežani bodo v gosteh igrali proti premočnim Ferroviariom, poletovci pa bodo igrali z Ricreatorijem v gosteh.

TENIS

MILAN — V četrtfinalu moških posameznikov so na mednarodnem teniškem turnirju «WCT» v Milanu dosegli te izide:

Mayer (ZDA) - Lutz (ZDA)	2:0
Gerulaitis (ZDA) - Higueras (Šp.)	2:1
Smith (ZDA) - Ocleppo (It.)	2:0

DVOJICE

Fibak (Pol.) in Ramirez (Meh.) - Leonard in Machette (ZDA)	2:0
Smith in Lutz (ZDA) - Ball in Worwick (ZDA)	2:0

Peter Starc (Jadran) v napadu pod nasprotnikovim košem

ODBOJKA — V RAZNIH LIGAH

Po velikonočnih praznikih zopet živahno na igriščih

Kras in Olympia bosta v 1. MD v tem kolu igrala na tujem

Po velikonočnih praznikih se bodo odbojkarska prvenstva spet nadaljevala. Ker bodo jutri v Rimu volili novega predsednika FIPAV so bile nekatere tekme preložene. Tako bosta naši dve šesterki v ženski C ligi počivali.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Vodeči Kras bo drevi igral v Turjaku. Domači Libertas spada med slabše zastopnike v tej konkurenci. Igralci tega društva pa delajo največ preglavic tekmovalni komisiji, ki mora ukrepati po vsaki odigrani tekmi zaradi nešportnega obnašanja. Ne glede na te okoliščine Kras ne bo imel težkega dela, da bi pospravil deseti par točk. Domačini so bili doslej samo petkrat uspešni in poleg tega bodo morali stopiti na igrišče okrnjeni.

V gosteh bo igral tudi naš drugi zastopnik v tej ligi — goriška Olympia. Ne glede na to imajo Špacapan in tovariši lepe možnosti, da dosedanji izkupiček povečajo še za dve točki. Šesterka PAV Despar je bila doslej samo dvakrat uspešna in bo tako slej ko prej potegnila še desetič krajši konec.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Na pot se bodo morale podati tudi odbojkarice Kontovela, in sicer v Mariano. Slovenske igralke imajo z Intrepido odprt račun, saj jih je v prvem delu prvenstva zlahka premagala na Proseku. Na lestvici je Kontovel z dvema točkama več na osmem mestu, njegove drevišnje nasprotnice pa so na predzadnjem. Srečanje samo bo prav gotovo izredno izenačeno.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Drugi neposredni obračun med ekipo ACLI in Hrastom v Ronkah bo tudi izredno izenačen. V Gorici so slavile gostje s 3:1. Vsekakor pa moramo omeniti, da je igral Hrast na začetku prvenstva slabše kot v zadnjih nastopih. Tudi lestvica potrjuje našo napoved, da je med tema dvema nasprotnikoma minimalna razlika (samo dve točki).

3. MOŠKA DIVIZIJA

Odbojkarji Bora bodo odigrali letošnjo tretjo prvenstveno tekmo v ponedeljek zvečer. To pot bodo imeli v občinski telovadnici v Dolini na drugi strani mreže ARCCS, ki je bil (prav tako kot naši fantje) enkrat uspešen. Kljub temu, da igrajo v gosteh, imajo slovenski zastopniki lepo možnost za uspeh.

3. ŽENSKA DIVIZIJA

Mlade odbojkarice Sloge bodo danes popoldne odigrale letošnjo tretjo prvenstveno tekmo. Po dveh porazih se jim obenem ponuja tudi lepa priložnost za prvi uspeh. Ekipa UISP je igrala samo enkrat s Sokolom in tudi izgubila. Po dveh uspešnih nastopih se ponuja Sokolu lepa priložnost, da zmagovito pot še nadaljuje, ker S. Luigi ne bi smel predstavljati nepremagljive ovire, kljub temu, da igra doma.

V skupini B bo igral samo Breg, ker sta Kontovel in Bor odigrala medsebojno srečanje 3. kola že pred prazniki. Mlade Brežanke se bodo morale spoprijeti jutri dopoldne z vodečo OMA, ki je v prvih dveh nastopih slavila prepričljivo zmago. Slovenske odbojkarice čaka dokaj težka naloga.

G. F.

NOGOMET

Za mesto predsednika FIFA

Brazilec Havelange edini kandidat

ZURICH — Brazilec Joao Havelange bo gotovo predsednik mednarodne nogometne zveze (FIFA) še za nadaljnja štiri leta. Na letošnjem zasedanju te organizacije, ki se bo začelo 30. maja v Buenos Airesu, ne bo imel namreč nobenega konkurenta, glede na to, da je 61-letni Havelange edini kandidat za to funkcijo.

Rok za predložitev kandidatur je zapadel včeraj, dotlej pa je prispela le Havelangeova kandidatura.

SPDT vabi vse člane, smučarje in simpatizerje na

NAGRAJEVANJE 12. ZIMSKIH ŠPORTNIH IGER

ki bo danes, 1. 4., ob 18. uri v mali dvorani Kulturnega doma

Nagrajeni bodo najboljši posamezniki v ženski in moški konkurenci, najboljše ekipe ter vsi, ki so tekmovali v kategoriji baby - sprint. Po nagrajevanju bo na sporedu film o smučarskem tečaju SPDT v Ravasclettu in na Zoncolanu ter o 12. ZSI.

Totocalcio

Fiorentina - Atalanta	1	X	
Inter - Verona	1		
Juventus - Torino	1	X	2
LR Vicenza - Foggia	1		
Napoli - Lazio	X	1	
Perugia - Milan	X		
Pescara - Genoa	2		
Roma - Bologna	1	X	2
Avellino - Ternana	1	X	
Bari - Lecce	1	X	
Sampdoria - Cagliari	1		
Grosseto - Livorno	X		
Spal - Reggiana	1		

Borbenosti pod koši se je treba naučiti že v rani mladosti

TELOVADBA — PO IZREDNIH USPEHIH

DOKONČNO SLOVO OLGE KORBUTOVE

Več let je bila nedosegljiva na raznih telovadnih orodjih

MOSKVA — Vest, da se namerava Olga Korbut, slovita sovjetska telovadka, umakniti iz tekmovalnega športa, je svet pričakoval že več časa. Telovadba, posebno ženska, je pač danes šport, v katerem mlade tekmovalke «izgore» že zgodaj, glede na to, da tudi svoj kakovostni vrh dosegajo nenavadno rano. In tako je tudi za Korbutovo, malo sovjetsko telovadko z münchenskih olimpijskih iger, kjer je s svojo drznostjo, spretnostjo in veščino fascinirala občinstvo, prišel čas, da reče tekmovanjem «adijo».

«Kraljevanje» Korbutove je trajalo štiri leta. Kot meteor je zablestela v Münchnu, ko je imela komaj 15 let (vendar jih je dejansko kazala še manj). Po teh igrah je bila deležna izrednih športnih priznanj, pred njo so bile turneje po vsem svetu in povsod je žela nedeljeno priznanje za svoje vaje. Toda leta 1976 je njene sposobnosti v Montrealu zasenčila druga vzhodnoevropska najstnica, drobna Romunka Nadia Comaneci, katere izvajanje je bilo tehnično skoraj popolno. Korbutovo je presegla prav s svojo tehniko, v kateri Sovjetinja ni nikoli dosegla popolnosti. Pa ne le Romunka, tudi njeni rojakinji Ljudmila Turiščeva in Neli Kim sta pokazali vaje, s katerimi sta bili vsaj enakovredni svoji sloviti vrstnici.

Korbutova je v Montrealu nastopila v telo že povsem spremenjena: to ni bila več deklica, ampak že kar ženska, ki je svoja izvajanja tehnično sicer nekoliko popravila, toda njene vaje niso več imele tistega čara, kot v Münchnu. Tako se je začelo njeno nazadovanje, na tekmovanjih je izgledala vse bolj utrujena in pred dvema mesecema je padla končna odločitev: poročila se je z Leonidom Bortkevičem, enim najbolj znanih sovjetskih pevcev rocka. Sprejela je mesto trenerke v Minsku, v Belorusiji, kjer trenutno živi.

Njeno slovo od tekmovanj so pripravili v Sovjetski zvezi v izrednem slogu. Čeprav ni bila nikoli z voditelj' sovjetskega telovadnega športa v dobrih odnosih, so za to priložnost pozabili na vse in celo agencija TASS je zapisala, da se «poslavlja telovadka, ki je s svojimi fantastičnimi, čarobnimi in iskrivimi izvajanji očarala ves svet».

Korbutova, ki je stara zdaj 22 let, je na dveh olimpijskih igrah osvojila štiri zlate kolajne, za nekaj let pa tudi srca milijonov ljubiteljev telovadnega športa.

KOŠARKA — V NARAŠČAJNIŠKI LIGI

POLET JE PODLEGEL PETERKI SGT

Kljub porazu pa so Openci s svojo igro povsem zadovoljili

SGT - Polet 94:66 (40:30)

POLET: Hrovatin (k) 5 (1:3), Vremec 20 (2:4), Pisani 16 (2:6), Taučer 2, Kralj 2, Kalc 21 (1:3).

SODNIKA: Fornasari in Boscolo iz Trsta.

Poletovi naraščajniki so v zaostali tekmi naraščajniškega prvenstva izgubili proti drugouvrščeni ekipi Ginnastice Triestine, vendar so, kot že večkrat v nekaj zadnjih tekmah, povsem zadovoljili. Dobro so krili v obrambi proti višjim in izredno točnim nasprotnikom ter se požrtvovalno in jasnimi pojmi borili v napadu ter zadevali z nadvse zadovoljivo točnostjo. Moramo še enkrat povedati, da so poletovci (z izjemo enega igralca) vsi za leto mlajši, zato lahko pripišemo visoko končno razliko v tej tekmi v glavnem veliki telesni premoči nasprotnikov, ki se upravičeno borijo za prvo mesto v letošnjem prvenstvu.

Od poletovcev bi še enkrat pohvalili požrtvovalno igro Marka Pisanija, ki je bil tokrat točnejši tudi v napadu, poleg njega pa sta še zadovoljila točna strelca Vremec in Kalc.

Sergij Tavčar

KADETI

PRIJATELJSKA TEKMA

KK Postojna - Polet 60:87 (30:45)

POLET: Berdon 10, Benčina 12 (4:12), Sosič (k) 16 (0:4), Vitez 35 (7:13), Kerpan 9 (1.3), Volpi, Bratož 4, Kalc, Ambrožič 1 (1:3).

V prijateljski košarkarski tekmi so na velikonočni ponedeljek Poletovi kadeti v Postojni visoko premagali enako ekipo KK Postojna. Postojnčani so komaj osnovali to moštvo, ki ga zato sestavljajo v glavnem mladi in še neizkušeni, čeprav obetajoči igralci, zato je bila naloga poletovcev v tem srečanju precej lahko. Nasprotniki očitno niso poznali realizatorskih sposobnosti Borisa Viteza, ki je (predvsem v prvih minutah) zadeval nasprotnikov koš z izredno lahkoto, tako da je Polet kaj kmalu dosegel veliko prednost, ki jo je potem, predvsem po zaslugi kapetana Valterja Sosiča, le še večal.

Od poletovcev bi se pohvalili zelo dobro igro Andreja Berdona (predvsem v napadu) in centra Davida Benčine pod obema košema.

Sergij Tavčar

NOGOMET — V 1. AMATERSKI LIGI

Jutri se obeta zanimivo srečanje med Primorjem in Manzanesejem

Juventina ima v 2. AL enkratno priložnost za osvojitev celotnega izkupička

Po dvotedenskem premoru (zaradi nogometnega turnirja amaterskih reprezentanc) se bodo jutri amaterska nogometna prvenstva nadaljevala v 1. in 2. ligi s pari desetega povratnega kola. V 3. AL pa bodo igrali pare osmega povratnega kola. Naj omenimo še, da se bodo z jutrišnjim zavrtljajem tekme pričele pol ure pozneje, in sicer ob 15.30.

1. AMATERSKA LIGA

PRIMORJE — MANZANESE

Prosečani sprejemajo v goste vodilelja lestvice Manzanese, ki je posebno v povratnem delu prvenstva dokazal, da si to mesto popolnoma zasluži. Jutrišnji nasprotnik Primorja je v devetih tekmah povratnega dela prvenstva osvojil kar 15 točk. Predstavniki Manzaneseja so namreč v tem delu prvenstva doživeli en sam poraz (v Ogleju), nato pa so še prepustili točko ekipi Corna. Vse ostale tekme pa so osvojili.

Če pomislimo, da je Primorje v povratnem delu prvenstva zbralo le sedem točk imamo jasno sliko razlike moči ekip. Zato je povsem razumljivo, da se bodo morali jutri Prosečani pošteno potruditi, kajti Manzanese bo prišel na Prosek s trdnim namenom, da osvoji ves izkupiček. Nogometaši Primorja (čeprav se zavedajo premoči nasprotnika) ne marajo zapustiti poraženi igrišča, saj bi se v tem primeru lahko že itak kritičen položaj proseške ekipe še poslabšal. Zato se obeta jutri na Proseku res zanimiv dvoboj, kjer bo borba za točke precej ostra.

Seveda, pri tem ne moremo mimo raznih govoric, ki se zadnje čase precej širijo po Proseku. Sodeč po teh se Primorje nahaja v hudi krizi v samem vodstvu. Sam predsednik Cibic je podal ostavko, katero je nato (izgleda) preklical, isto je storil trener Giovannini in tudi nekateri odborniki so najavili odstop. Skratka, mnogo govoric, ki precej vplivajo na razpoloženje ekipe. O vsem tem pa vodstvo Primorja do sedaj ni dalo nobenega uradnega obvestila in zato je tudi težko presoditi, kaj se dogaja v odboru. Upamo, da se bo stanje kmalu normaliziralo, kajti to bi lahko bilo za ekipo, ki se bori za obstanek v ligi, usodno.

2. AMATERSKA LIGA

AURISINA — GAJA

Odbornik Gaje Darko Grgič meni, da za nedeljsko srečanje Gaja ne bi smela imeti težav. V Nabrežinu gremo z namenom, da odnesemo točko, s katero bi se spravili še bolj na varno. Zavedamo se, da je Aurisina solidna ekipa. Vendar Nabrežinci nimajo težav z lestvico in prav zaradi tega mislim, da bo Gaji uspelo odnesti točko, zlasti ker bo trener Kozina lahko razpolagal z vsemi nogometaši.

PRIMOREC — ZAULE

Za jutrišnji nastop Primorca smo vprašali mnenje odbornika trebenske ekipe Srečka Križmančiča: «Če ne bo prišlo do presenečenj v zadnjem trenutku, mislim, da bo lahko trener Kralj postavil na igrišče moštvo v najboljši postavi. Zato sem optimist in mislim, da imamo vsaj točko zagotovljeno. Zavedam se seveda, da so Zaule dokaj solidno moštvo in to dokazuje tudi lestvica. Posebno v povratnem delu je ta ekipa nadvse presenetila, saj že deset nedelj ni doživela poraza. Upam, da se bo ta pozitivna serija predstavnikov Žavelj končala prav v Trebčah.»

OP SUPERCAFFE' — ZARJA

Trener Zarje Vojko Križmančič ima tudi tokrat vrsto težav: «Letos imamo res smolo s poškodbami. Trenutno ne morejo na igrišče Rupini, Bidussi, Cuccari in Žagar. Zato bom tudi tokrat le s težavo postavil na igrišče homogeno ekipo. Položaj Zarje na lestvici res ni najboljši, vendar naš jutrišnji nasprotnik je na slabšem. Zato mislim, da je dovolj nadzorovati nasprotnika in se ne pustiti presenetiti, kajti res zadovoljen bi bil, če bi ohranili sedem točk prednosti nad nasprotnikom, saj bi si s tem, verjetno, zagotovili obstanek v ligi. Čeprav vsi menijo, da je Op Supercaffè že popustila in se vdala v usodo, nisem v to prepričan in zato bi se mi jutri že točka dobro prilegla.»

BREG — S. MARCO

Odbornik Brega Egidij Strnad je pred jutrišnjo tekmo Brega razpoložen optimistično. «Sovič je bil v nedeljo izključen in zato ne bo igral. Vendar mislim, da za trenerja Monda to ne bo velik problem, saj so ostali nogometaši v dobri formi in tudi morala je po nedeljski zmagi nad Campanellami na višku. To nam bo brez dvoma koristilo v jutrišnjem nastopu, kjer sem prepričan, da Breg ne bo razočaral. Res je, da je ekipa S Marca dosegla v tem prvenstvu nekaj zavidljivih izidov. Trenutno pa mislim, da predstavniki S. Marca niso v najboljši formi in to dokazujejo zadnji izidi. Čeprav si želim zmago Brega, bi bil zadovoljen tudi z eno točko, saj bi s to postavili še eno kocko na našo piramido, to je obstanek v ligi.»

B. R.

JUVENTINA - PRO FIUMICELLO

Juventina ima v nedeljo enkratno priložnost za osvojitev celotnega izkupička na domačem terenu; igrala bo namreč proti solidni enajsterici Pro Fiumicella, v ekipo pa se bosta vrnila napadalec Radikon in pa branilec Mikluž. Ekipa je trenutno v dobri formi in je v zadnjih tekmah pokazala lep napredek, saj se je dokončno rešila z kritičnega položaja in se približuje sredini lestvice. Kakor smo že prej omenili bo lahko trener Gianni Marson računal z vso ekipo, zato ji ne bi smel zbežati vsaj remi.

F. G.

3. AMATERSKA LIGA

Od nasih ekip bo jutri igral le Kras, ki gre v goste k ekipi Afi-Siat, medtem ko bo Vesna počivala. Predstavniki Krasa jutri ne bi smeli razočarati, saj so v zadnjih nastopih dokazali, da če se potrudijo, znajo tudi dobro zaigrati in dobra igra prinese pozitiven izid. Na tega seveda tudi računajo navijači Krasa, saj bi lahko s pozitivnim izidom ekipa Krasa znatno popravila svoj že itak dober položaj na lestvici.

B. R.

PIEDIMONTE — MLADOST

Mladost starta v nedeljo na zmago, saj bo v gosteh nastopila proti skromni enajsterici iz Podgore, ki zaseda predzadnje mesto na lestvici. Doberdobci so v nedeljo zelo prepričljivo odpravili solidni Libertas iz Koprive, zaigrali pa so izredno dobro in borbeno, kar daje upanje za dobre nadaljnje nastope. Tokrat bo odsoten v enajsterici Mladosti njen najboljši strelec Nardon, ki je diskvalificiran za eno nedeljo zaradi štirih rumenih kartončkov. Trenerja Barbana in Gergolet pa bosta lahko zopet računala na Gabriela Ferfoljo, ki se bo vrnil v ekipo po večmesečni odsotnosti (zaradi poškodbe).

SOVODNJE — FOGLIANO

Sovodnje so v soboto zelo nerodno izgubile srečanje z goriško Edero, ki je trenutno predzadnja na lestvici. Sovodenjci so (poleg poraza) zaigrali tudi izredno slabo in popolnoma brez volje. Tokrat pa ne bo mogel računati trener Bruno Marson na Petejana, ki je diskvalificiran. Fogliano je izredno dobra in izkušena ekipa, ki zaseda višja mesta lestvice, zato bi predstavljal remi za Sovodenjce že izreden uspeh.

F. G.

Danes Francija — Brazilija

PARIZ — Danes se bosta v francoski prestolnici pomerili med seboj državni nogometni reprezentanci Francije in Brazilije. Za srečanje, za katero vlada izredno zanimanje tako v evropskih, kot v južnoameriških nogometnih krogih, se je prijavilo kar 200 časnikarjev, od teh 90 iz Južne Amerike.

Pariški stadion je za to tekmo že povsem razprodan. Srečanje naj bi pokazalo predvsem stopnjo pripravljenosti obeh ekip pred letošnjim svetovnim nogometnim prvenstvom.

TOTIP

1. —	prvi	1	X
	drugi	2	1
2. —	prvi	1	2
	drugi	2	X
3. —	prvi	1	X
	drugi	X	1
4. —	prvi	1	X
	drugi	2	1
5. —	prvi	2	1
	drugi	1	2
6. —	prvi	X	1 2
	drugi	2	X 1

CURLING

Zmaga Italije

WINNIPEG — Na svetovnem prvenstvu v curlingu so v Winnipegu dosegli v devetem kolu te izide:

Italija - Švedska	5:3
Norveška - Škotska	7:6
Švica - Danska	5:5
Kanada - Francija	8:6
ZDA - ZRN	7:4

Na lestvici vodijo Švedska, ZDA in Kanada 5, Škotska ima 4 točke, Italija, ZRN, Norveška in Švica 3, Danska 2 in Francija 1.

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 1. aprila 1978

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

18.00 v Dolini
Bor - De Bortoli

1. MOŠKA DIVIZIJA

19.00 v Trstu, Istrska ulica
Don Bosco - Kontovel

* * *

19.00 v Trstu, Ul. della Valle
GM - Polet

KADETI

16.15 v Dolini
Breg - Ferroviario B

NARAŠČAJNIKI

16.45 v Gorici, na Rojcah
Dom - Pagnossin

* * *

18.00 v Trstu, Ul. Caravaggio
Bor - Ferroviario

PROPAGANDA

15.00 v Gorici, Rojce
Dom - Arte

* * *

16.00 v Nabrežini
Sokol - Bor

* * *

16.00 v Trstu, Istrska ulica
Don Bosco A - Breg

NOGOMET

KADETI

15.30 v Dolini
Breg - Zaule

* * *

15.30 v Trebčah
Primorec - San Giovanni

* * *

15.30 v Ribiškem naselju
San Marco - Primorje

CICIBANI

16.00 na Proseku
Primorje - Giarizzole

* * *

15.00 v Mošu
Mossa - Juventina

ZAČETNIKI

15.30 v Tržiču
San Michele - Mladost

ODBOJKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

19.30 v Turjaku
Libertas Turjak - Kras

* * *

20.30 v Vidmu
PAV Despar - Olympia

1. ŽENSKA DIVIZIJA

18.30 v Marianu
Intrepida - Kontovel

2. ŽENSKA DIVIZIJA

19.30 v Ronkah
ACLI Ronke - Hrast

3. ŽENSKA DIVIZIJA

16.30 pri Banih
Sloga - UISP

* * *

20.30 pri Sv. Sergiju
S. Luigi - Sokol

JUTRI

NEDELJA, 2. aprila 1978

KOŠARKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

10.30 v Trstu, Sv. Sergij
S. Sergio - Jadran

* * *

11.00 v Beglianu
Begliano - Dom

KADETI

11.00 v Škednju
Servolana - Bor

NARAŠČAJNIKI

8.00 v Trstu, Ul. della Valle
Ricreatori - Polet

* * *

12.45 v Trstu, Ul. della Valle
Italsider - Kontovel

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

15.30 na Proseku
Primorje - Manzanese

2. AMATERSKA LIGA

15.30 v Štandrežu
Juventina - Pro Fiumicello

* * *

15.30 v Nabrežini
Aurisina - Gaja

* * *

15.30 v Trebčah
Primorec - Zaule

* * *

15.30 na Općinah
Opicina Supercaffè - Zarja

* * *

15.30 v Dolini
Breg - San Marco

3. AMATERSKA LIGA

15.30 v Podgori
Piedimonte - Mladost

* * *

15.30 v Sovodnjah
Sovodnje - Fogliano

* * *

15.30 na Općinah
AFI-SIAT - Kras

NARAŠČAJNIKI

10.00 v Štandrežu
Juventina - Pro Romans

* * *

9.30 v Gorici
Audax - Sovodnje

* * *

11.45 v Trstu, Sv. Sergij
Costalunga - Primorje

NAJMLAJŠI

8.45 v Trstu, stadion «1. maj»
Triestina - Zarja

* * *

13.45 v Trstu, Sv. Sergij
Costalunga - Primorje

ZAČETNIKI

12.15 v Trstu, stadion «1. maj»
Soncini A - Gaja

* * *

11.45 v Trstu, Drevored Sanzio
Esperia Pio XII - Kras

* * *

14.00 v Dolini
Breg - Inter SS

ODBOJKA

3. ŽENSKA DIVIZIJA

10.30 licej Petrarca
OMA - Breg

POJUTRIŠNJEM

PONEDELJEK, 3. aprila 1978

ODBOJKA

3. MOŠKA DIVIZIJA

21.30 v Dolini
ARCCS - Bor

«Revival 78»

Sestanek zastopnikov ekip, ki so se prijavile na rekreacijsko odbojkarsko prvenstvo «Revival 78», bo v sredo, 5. aprila, ob 20. uri.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 57 23
Naročnina
Mesečno 2.900 lir — vnaprej plačana celotna 29.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 44.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3,00 din, ob nedeljah 3,50 din, za zasebnike mesečno 40,00, letno 400,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 55,00, letno 550,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8 1. aprila 1978

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» • DZS • 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 13.000 lir. Finančno-upravni 600, legalni 600, osmrtnice 250, sožalja 300 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PO SPODLETELI WEIZMANOVI MISIJI V KAIRU

V Libanonu že dva dni zatišje narašča pa notranja napetost

George Habaš: odporništvo ne pozna premirja Nevarnost nove državljanske vojne v Libanonu

TEL AVIV — Izraelski obrambni minister Weizman se je včeraj zjutraj vrnil z dvodnevnega obiska v Kairu. Kakor že ob odhodu, tako tudi tokrat, ob prihodu na telavivsko letališče ni dal nikakršnih izjav. Kljub temu je znano, da je njegov poslednji poskus po obnovitvi dialoga z Egiptom, klavrno propadel. Iz izraelskih uradnih krogov doslej še ni uradnega sporočila o pravkar zaključeni misiji, pač pa je dogodek že komentiral kairski radio, ki je dejal, da so za neuspeh odgovorni izraelski vodilni krogi, ki trmasto ignorirajo bistvene elemente za dosego miru na Bližnjem vzhodu. «Ne bo miru na Bližnjem vzhodu brez izraelskega umika in brez politične rešitve palestinskega vprašanja». Predsednik Sadat je včeraj v posebnem sporočilu seznanil Carterja s potekom nedavnih pogovorov z izraelskim odposlancem. Weizman bo o obisku poročal jutri na seji ministrskega sveta.

Čeprav je v Libanonu in še posebej v predelu, ki je pod nadzorstvom mirovnih sil OZN in izraelske vojske že dva dni sorazmerno mirno, se je napetost v zadnjih urah še bolj stopnjevala. Za to so poskrbeli voditelji nekaterih ekstremističnih palestinskih organizacij. George Habaš, vodja Ljudske fronte, je izjavil, da odporništvo ne pozna premirja, mirovne sile pa posvaril pred prevelikim vmešavanjem. Borci Ljudske fronte še zmeraj držijo v rokah most Kasmijeh na obalni cesti med Sidonom in Tirom in ga ne nameravajo prepustiti modrim čeladam.

Habaš je opozoril tudi na dejstvo, da se utegnejo odnosi med Palestinci in Sirijo v kratkem zaostriti, kot posledica poskusa, da se tudi vlada v Damasku pridruži mednarodni zaroti proti palestinskemu ljudstvu. Izgleda, da niso bila opozorila preuranjena, kajti po vesteh, ki prihajajo iz Bejruta, naj bi dobavljanje pomoči Palestincem v Libanonu popolnoma prenehalo že včeraj zjutraj. Včeraj pa je bejrutska vlada, po predhodnem dogovoru z Damaskom opredelila vlogo medarabskih mirovnih sil v Libanonu, ki imajo od zdaj dalje nalogo zagotavljati spoštovanje premirja ter pomagati modrim čeladam. Če upoštevamo pri tem dejstvo, da sestavljajo glavnino medarabskih mirovnih sil Sirci, potem ne more biti dvoma, da se vlada v Damasku vse bolj približuje tistim arabskim državam, ki zastopajo nekoliko zmernejše stališče v konfrontaciji z Izraelom

Tak razvoj dogodkov, ki kaže na to, da bodo Palestinci v Libanonu ostali brez vsakršne pomoči pa ustvarja pogoje za ponoven izbruh razprtij in morda tudi državljanske vojne, saj so razmere navsezadnje precej podobne tistim izpred dveh let. «Narodno gibanje», ki združuje progresistične sile in ki je pred dnevi objavilo razglas za mobilizacijo vseh Libanoncev v boju proti izraelskemu agresorju na jugu ,je vojaško poveljstvo poverilo predsedniku PLO Arafatu. Sama bejrutska vlada se ne more zediniti glede vlogo polkovnika Haddada v južnem Libanonu, ki med kristjani in sitskimi muslimani zbira južno armado. Orožje dobiva od Izraelcev, plačuje pa ga vlada v Bejrutu. (vl)

Izraelski časnikarji grozijo s stavko

TEL AVIV — Prvič v tridesetletni zgodovini Izraela obstaja nevarnost, da bodo v tej deželi od jutri dalje ostali brez časopisov in brez radijskih in televizijskih poročil. Časnikarji so po včerajšnji prekinitvi pogajanj za obnovitev kolektivne delovne pogodbe, oklicali stavko za nedoločen čas.

Stavko bi lahko preprečila edino vlada na podlagi izjemnih zakonov, s tem da bi ukazala stavkajočim, da se vrnejo na delo. Vendar se zdi taka možnost malo verjetna, kajti že večkrat se je pokazalo, da so tudi ti ukrepi precej omejeni in vlada nima prave možnosti, da bi stavkajoče prisilila na delo

Spor med Pretorio in Swapo zaradi pristanišča Walvis

DAR ES SALAAM — Iz dobro poučenih krogov sporočajo, da se glavno sporno vprašanje med pretorijsko vlado in gibanjem Swapo nanaša na usodo pristanišča Walvis bay. Zahodne sile se sicer načelno strinjajo, naj bi mesto pripadlo bodoči republiki Namibiji, glede koriščenja naprav pa bi se morali posebej pogovarjati zainteresirani vladi.

Precej različna so tudi stališča glede vojaške prisotnosti Južne Afrike v Namibiji tudi po razglasitvi neadvisnosti. Gibanje Swapo je pripravljeno sprejeti 1500 mož, vendar te enote ne bi smele v severni predel dežele.

Etiopska letala napadla naselja v Somaliji

NAIROBI — Velika vojaška ofenziva v Ogadenu, ki je pred mesecem dni prisilila k umiku somalske čete, se je končala, niso se pa nehali spopadi med filosomalskimi uporniki in etiopsko vojsko, ki so do zdaj terjali že nekaj sto mrtvih in ranjenih. Prav zaradi nadaljevanja teh sovražnosti pa obstaja resna nevarnost, da se bo sicer krhko premirje spet spremenilo v vojaški spopad. Po vesteh iz Mogadiša so etiopska letala včeraj napadla nekatera naselja na severu Somalije. Etiopija pa je že zagrozila, da bodo njene kopenske sile vdrle preko meje, v kolikor spopadi v Ogadenu ne prenehajo. Grožnje v tem smislu samo dokazujejo, kako je do sklenitve miru na afriškem rogu dejansko še zelo daleč, saj nove sovražnosti lahko izbruhnejo iz dneva v dan.

Na procesu proti brigadistom končno prebredli uvodno fazo

Dva izmed obtožencev ob prihodu v vojašnico La Mormora (ANSA)

TURIN — Skoraj mesec dni po začetku procesa proti zgodovinskemu jedru rdečih brigad je sodni zbor končno rešil vsa preliminarna vprašanja in s prihodnjim tednom bodo začeli z zaslišavanjem obtožencev. Vprašanje pa je, če bodo slednji sploh hoteli odgovarjati na vprašanja predsednika, saj so že večkrat jasno poudarili, da se nimajo za obtožence pač pa za obtoževalce. Njihov cilj je zato postaviti na zatožno klop celotno državo in njen politično upravni demokratični sistem, česar pa jim dr. Barbaro očitno ne more dovoliti. Verjetno je zato, da bo prihodnji teden vzdušje v vojašnici La Marmora napeto do skrajnosti in da bo prišlo do ponovnih spopadov med predsednikom in brigadisti.

Med včerajšnjo razpravo je sodni zbor po daljšem posvetu rešil eno od najbolj kočljivih uvodnih problemov in sicer pravne veljave magnetofonskih posnetkov razgovora med nekaterimi obtoženci in policijskim vohunom Silvanom Girottom. Sodniki so bili mnenja, da je bilo prisluškovanje in snemanje razgovorov protizakonito in v nasprotju z določili ustave, zaradi česar so jih črtali iz seznama dokaznega gradiva v nasprotju z zahtevami javnega tožilca. Po včerajšnjem sklepu sodišča je prisotnost Girotta, ki je pred časom izginil, da bi se izognil morebitnim represalijam brigadistov, nujna.

DOKAJ HLADNO SREČANJE MED CARTERJEVIM ODPOSLANCEM IN KANCLERJEM SCHMIDTOM

Bonn: o nevtronski oborožitvi zaenkrat še nobene odločitve

Vojaški strokovnjaki ZRN naklonjeni uvedbi novega orožja

BONN — Posebni odposlanec ameriškega zunanjega ministrstva, Warren Cristopher, je včeraj zaključil svoj kratki delovni obisk v ZRN, kamor je prispel iz Ankare. Čeprav skušajo v diplomatskih krogih Washingtona in držav članic pakta NATO nasploh pripisati Cristopherjevi misiji čim manjši pomen, češ da gre za rutinsko izmenjavo mnenj o nekaterih splošnih vprašanjih, ne more biti dvoma, da je njegovo potovanje tesno povezano z ameriškim načrtom po katerem naj bi se članice pakta obvezale, da bodo sprejele na svojem ozemlju novo orožje. To samo v primeru, da bi konferenca o razorožitvi Vzhod - Zahod propadla, zatrjujejo v Washingtonu. Včerajšnje srečanje med kanclerjem Schmidtom in Cristopherjem v Hamburgu, na katerem sta govorila tudi o nekaterih splošnih vprašanjih atlantskega zavezništva, Bližnjega vzhoda in razpleta v Afriki, označujejo politični opazovalci za dokaj hladno. Šlo naj bi le za golo izmenjavo mnenj v precej kritičnem trenutku odnosov med obema državama, ko se koristi Washingtona in Bonna na področju izkoriščanja jedrske energije v miroljubne namene precej razdvajajo. Glavni kamen spotike pa naj bi trenutno bila pogodba med ZRN in Brazilijo za dobavo jedrskih naprav s pomočjo katerih pa bi si Brazilija lahko priskrbela tudi lastno atomsko bombo. ZDA si tega v tem trenutku ne želijo, ker hočejo vsaj v zahodnem svetu ohraniti nekakšen monopol.

V zahodnonemških vojaških krogih so do neke mere naklonjeni uvedbi nevtronske bombe, ker bi to pomenilo izravnavo prednosti, ki jo imajo članice varšavskega pakta. Končno, tako trdijo v vojaških krogih, gre za jedrsko orožje, ki pa ima to prednost, da se lahko uporablja kot konvencionalno orožje. V tem smislu je razumeti tudi nedavno objavljeni komentar v Frankfurter Allgemeine Zeitungu, ki pravi, da bi se morali Nemci, Nizozemci, Angleži in sploh vse države članice pakta NATO znebiti pomislekov glede novega obrambnega orožja.

To je vsekakor mnenje vojaških strokovnjakov, ki v nobenem primeru ne bi smelo pogojevati političnih odločitev. Zahodna Nemčija se glede nevtronske bombe še ni izrekla, njen odgovor pa bo v mnogočem odvisen, kako se bo v prihodnjih mesecih spremenilo ameriško stališče glede širjenja oziroma dobave jedrske tehnologije Braziliji.

Posebni odposlanec Warren Cristopher je že sinoči pripotoval v London, kjer se bo danes z načelnikom «Foreign Officea» razgovarjal o aktualnih vprašanjih pakta NATO in seveda tudi o tem, kaj mislijo o nevtronski oborožitvi. (vl)

RIO DE JANEIRO — Predsednik ZDA Carter je včeraj zaključil uradni obisk v Braziliji. Predno je odpotoval v Afriko, pa se je sestal s šestimi brazilskimi osebnostmi. Srečanju niso prisostvovali časnikarji, domneva se pa, da so govorili o kršenju človeških pravic v Braziliji. Poleg kardinala iz Sao Paula, predsednika odvetniške zbornice in odgovornega urednika dnevnika «Estado de Sao Paulo», ki nasprotuje režimskim metodam, so se s Carterjem sestali tudi konservativni kardinal iz Rio de Janeira, predsednik banke za gospodarski razvoj in neki podjetnik. Kot vidimo se je ameriški predsednik potrudil, da ne bi užalil svojih gostov, in je povabil tudi ljudi, za katere je Brazilija zgled reda.

Na sliki (telefoto ANSA) predsednik Carter pred odhodom v Nigerijo.

Policija v Bocvani ubila tri tuje državljane

JOHANNESBURG — Nekateri južnoafriški časopisi so poročali, da je bocvanska policija usmrtila dva južnoafriška in enega britanskega državljana, potem ko jih je aretirala v bližini tromeje med Bocvano, Južno Afriko in Rodezijo. Vest o incidentu so potrdili tudi v glavnem mestu Bocvane, Gaborone, niso pa pojasnili podrobnosti.

NEVARNA... VARNOST

Kot se za vsakega pravega sodobnega petičneža spodobi, si je tudi senator Umberto Agnelli najel oboroženo stražo, ki naj ga čuva pred napadi brigadistov, napistov, navadnih banditov in vseh ostalih, ki v sodobni «izprijeni» Italiji strežejo po svobodi in po denarju vsakomur, ki ima nekaj pod palcem. Včasih — moč usode — se pa varnostni ukrepi lahko spremenijo v nesluteno nevarnost, kot bi skorajda okusil na lastni koži poverjeni upravnik industrijskega koncerna Fiat.

Kaj se je zgodilo? Ko je prejšnjo sredo petični senator prispel v Rim z osebnim letalom, se je ob spremstvu svojih straž napotil proti letališkemu poslopju. Med potjo pa se je mlad stražar spotaknil in nehote pritisnil na petelina brzostrelke. Zaropotalo je kot ob poletnem neurju, alarmni stroj letališča Ciampino je stekel s polno paro. Nesporazum je bil kaj kmalu pojasnjen in odgovornim za varnost na letališču se je odvalil težak kamen s srca.

Pri «nezgodi» sta bila neki letališki delavec in neki policijski agent lažje ranjena (zadeli naj bi ju drobci asfalta), nobene novice pa ni o usodi mladega in nerodnega stražnika. (vt)

OBRAVNAVA ZARADI POKOLA NA TRGU DELLA LOGGIA

Na brescianskem procesu antifašistične sile izbojevale prvo zmago

Prijava sindikatov in antifašističnega odbora kot prizadetih strank je za sodni zbor umestna

BRESCIA — Dasi je proces zaradi pokola na Trgu della Loggia v Brescii šele v uvodni fazi, se je že vnela ostra pravna bitka, v kateri so zastopniki prizadetih strank zabeležili pomembno zmago. Po daljšem posvetu je sodni zbor sprejel kot umestno prijavo sindikalne federacije CGIL, CISL, UIL in enotnega protifašističnega odbora, medtem ko je zavrnil prijavo levičarskih izvenparlamentarnih skupin «lotta continua», «avanguardia operaia» in «gibanja delavcev za socializem». Brescianska občina pa je sklenila, da se ne prijavi.

Po prvem dnevu razprave, ki je bil posvečen skoraj izključno oblikovanju porote, je proces torej stekel. Potrebnih bo najbrž še nekaj dni, preden bo govor o pokolu samem (bombna eksplozija na Trgu della Loggia je ubila osem ljudi, nad sto pa jih ranila), bo moral sodni zbor še odločiti o uvodnih ugovorih obrambe, problematika, ki so jo včeraj načeli, pa je zelo žgoča, in prijava sindikatov ter protifašističnega odbora kot prizadetih strank zelo pomembna. Preiskava, pa čeravno je trajala skoraj tri leta, je bila zelo pomanjkljiva in na zatožni klopi sedijo izključno materialni krivci, medtem ko tistim, ki so pokol naročili, sodstvo še ni prišlo na sled. Vloga «zasebnih tožilcev» bo zato velikega pomena za osvetlitev meglenih in temnih plati preiskave.

Če se nočemo spuščati v pravno izvajanje, s katerim so odvetniki in tožilec utemeljevali lastna stališča ob prijavi prizadetih strank, je kronika obravnave kaj skopa. Zabeležiti pa gre, da so obtoženci vztrajali v svojem nesramnem vedenju, dasiravno so bili manj osorni in napadalni kot v četrtek. (vt)

TORONTO — V devetinosemdesetem letu starosti je umrl biokemik Herbert Best, odkritelj insulina, zdravila za sladkorno bolezen. Umrl je zaradi notranje krvavitve po operaciji, ko so mu skušali zašiti poškodovano arterijo.

Padel s 27. nadstropja in si polomil le nogi

SAN FRANCISCO — Preživel je padec s 27. nadstropja.

V sredo je 22-letni Harold Brown vdrl v stolpnico «Transamerica Building». Mladenič je kričal: «Hočem človeka, ki je na vrhu, sem božji poslanec!» Policija mu je bila takoj za petami, kljub temu pa je dosegel 27. nadstropje, se je pognal v prezračevalno cev.

V bolnišnici so mu ugotovili le zlome stegnenic, kolen in pet. Po mnenju zdravnikov se je Brown med padcem odbijal ob steno cevi, kar naj bi vsaj delno pojasnjevalo čudežno preživetje. Fant je res imel srečo, saj je med padanjem dosegel hitrost 160 kilometrov na uro.

Odkrili asteroid primeren za polet vesoljske ladje

PASADENA — Znanstveniki «California institute of technology» so v bližini Zemlje odkrili asteroid, ki bi ga lahko v bližnji bodočnosti obiskala avtomatska vesoljska ladja. Asteroidova tirnica je glede na zemeljsko nagnjena namreč le za 2,9 stopninje, obenem nam je planetek najbližji, ko je Zemlja v periheliju. Kljub bližini pa bi morebitna posadka rabila kar šest mesecev, da bi z novim ameriškim vesoljskim trajektom dosegla asteroid.

Zanimanje je vsekakor upravičeno, saj izvedenci zagotavljajo, da so asteroidi poleg Lune najbolj prikladni za človeški obisk. Med njimi je novo odkriti, ki ima le 800 metrov premera, najlažje dosegljiv.

Kolektiv kranjskega «Glasa» na obisku pri slovenskih tednikih na Koroškem

CELOVEC — Na prijateljskem obisku pri slovenskih tednikih na Koroškem, «Slovenskem vestniku» in «Našem tedniku», se je včeraj mudil kolektiv «Gorenjskega glasa» iz Kranja.

14-članski kolektiv se je pogovarjal z zastopniki tiska o aktualnih problemih slovenske manjšine na Koroškem in zagotovil Slovencem vso svojo podporo in solidarnost. Poudarili so tudi potrebnost in upravičenost najpestrejših stikov slovenske manjšine z matičnim narodom, izraz česar je tudi včerajšnji obisk, in stalna prisotnost koroškega vprašanja v sredstvih javnega obveščanja v Sloveniji. Oba slovenska tednika sta bila povabljena, da «Glasu» vrneta obisk.

(Sindok)

PRED APRILSKIM VRHOM DEVETERICE V KOPENHAGNU

EGS pripravlja protiteroristično konvencijo

RIM — Morova ugrabitev in pokol njegove telesne straže bosta nedvomno skrajšala postopek za izstavitev protiteroristične evropske konvencije.

Zamisel je sprožil predsednik francoske republike Giscard decembra lani na evropskem vrhu v Bruslju. V preteklih mesecih je prišlo do medsebojnih posvetovanj med pristojnimi ministrstvi devetih držav Evropske gospodarske skupnosti (zunanja, notranja in pravosodna ministrstva). Italijanski minister za notranje zadeve je imel prav tako vrsto posvetovanj. Nedvomno pa predstavlja prvi korak podpora nekaterih držav EGS Italiji ob Morovi ugrabitvi.

Med prvimi zahtevami je ureditev ekstradicije med državami deveterice. V zadnjih letih so postopoma odpadle skoraj vse mejne pregrade za gibanje ljudi v sklopu EGS, odpadlo pa je tudi nadzorstvo nad gibanjem kriminalcev, ki si z lahkoto izmenjujejo ljudi in «tehnologijo». Evropska gospodarska skupnost se mora sedaj prilagoditi novemu položaju in si zagotoviti sredstva, da bo lahko kos preventivno in represivno kriminalnim akcijam.

Razprava o terorizmu je že na dnevnem redu prihodnjega vrha v Kopenhagnu 7. in 8. aprila in bo osrednja tema v pogovorih med predsedniki vlad. Dosedanja tehnična posvetovanja bodo morala prejeti politično privoljenje. Zlobni jeziki pripominjajo, da je Giscard sprožil protiteroristično ofenzivo po ekstradiciji odvetnika nemške teroristične skupine Baader - Meinhof Croissanta. Francozi so namreč očitali predsedniku, da se je prenaglil pri izročitvi odvetnika nemškim oblastem. Giscardovo zamisel pa sta takoj podprli Nemčija in Italija.

Na kopenhagenskem vrhu bodo torej Francozi predlagali svoj načrt. Že v sredini aprila pa se bodo v danskem glavnem mestu sestali izvedenci devetih držav EGS, ki bodo pripravili organizacijski načrt konvencije. Po vsej verjetnosti se bodo prvi sporazumi nanašali le na navadne kriminalce in šele kasneje bodo prešli na teroriste. Poleg večstranskih dogovorov o izvajanju obsodb bodo skušali «približati» med seboj kazensko pravo devetih članic Evropske gospodarske skupnosti. (voc)

Poskus skupinskega samomora v zaporu

CARACAS — Skupina dvajsetih zapornikov je poskušala napraviti kolektivni samomor v zaporu v Maracaibu. Prerezali so si žile v zapestju, nekateri pa so si zadali tudi druge rane. Pazniki so se še pravočasno razvedeli nesmiselnega dejanja ter poskrbeli za hitro zdravniško pomoč. Nekateri zaporniki so v življenjski nevarnosti.

LONDON — Tudi včeraj je nekaj milijonov Londončanov ostalo brez časopisov zaradi stavke uslužbencev distribucijskih podjetij in stavke tiskarjev «Timesa» in «Guardiana». Stavka traja že štiri dni.

• KONGRES PSI

(Nadaljevanje s 1. strani)

v znamenju sodelovanja z zmernimi sloji, ki jih predstavlja KD.

Loris Fortuna je predvsem opozoril stranko, naj v uresničevanju politike demokratične enotnosti ne pozabi na nujnost boja za državljanske in človeške svoboščine. Tako se ne sme dopustiti, da bi razplet «primera Moro» zasenčil druge probleme, med katerimi je tudi odobritev pravičnega zakona o splavu.

Voditelj nove levice Achilli pa je poudaril, da njegova skupina, ki je dosegla mejo petih odstotkov in torej pravico do mesta v vodstvu stranke, noče dogovora z ostalimi in torej ohranja svojo neodvisnost. Craxija je kritiziral predvsem zaradi «zahodnonemškega pristopa» k problemu terorizma in nasilja. Nova levica želi, da bi se PSI posvetila predvsem ustvarjanju pogojev in zavezništev za napredno alternativo že sedaj brez odlašanj in iskanja vmesnih poti. Achilli je pri tem dejal, da ne nasprotuje sporazumu vseh demokratičnih sil za premostitev izjemnega obdobja da bi pa socialisti in komunisti morali sporazumno izsiliti od Andreottijeve vlade uresničitev nekaterih temeljnih reform, sicer bo ta vlada privedla samo do obnove kapitalizma, ki bi imel pri italijanski levici taktično kritje. PSI, je zaključil Achilli, naj bo odslej «stranka, ki se vztrajno bori znotraj vlade, ki se pa ne sme bati prehoda v opozicijo».

• Pajetta

(Nadaljevanje s 1. strani)

na levici itd. Očitno je prav Mancov taktični manever razburil Giancarla Pajetta, ki je pozdravil kongres na včerajšnjem zasedanju.

«Prepričan sem», je začel Pajetta, «da tudi vi odobravate odgovor, ki so ga vse demokratične sile dale teroristom in da se strinjate z nami, da pomeni zaščititi demokracijo, predvsem spremeniti vse, kar je treba spremeniti. To pa pomeni, da mora delavsko gibanje sprejeti v vodstvu države svoje odgovornosti in zagotoviti socialno pravičnost, odpraviti vse, kar je gnilega. Zato ni dovolj rešiti vladno krizo. Potreben je globok zasuk v italijanski politiki, česar pa še nismo dosegli.»

Za komuniste, je poudaril Pajetta, je «enotnost v raznolikosti in vzajemni samostojnosti» med komunisti in socialisti bistvenega pomena, kajti «poraženi smo bili vsakokrat, ko so nas ločevali» medtem ko je vsak pomembni napredek v italijanski politiki bil rezultat enotnega nastopa celotne levice. Pajetta je pri tem pikro odgovoril Manci, da KPI in PSI ne živita v sosednih stanovanjih istega bloka, pač pa skupaj trpita in se borita v toovarnah in na poljih, predstavljata temeljni komponenti enotnega delavskega gibanja in se lahko pohvalita, da je prav zaradi njunega vpliva Italija drugačna in bolj demokratična. Kot primer je navedel prav obstoj demokratičnih teženj v policiji, ki je z brzojavko pozdravila socialistični kongres. «V Scelbovih časih bi to bilo nepojmljivo!»

Komunisti in socialisti skupaj vladajo 60 odstotkom italijanskega prebivalstva in na tej poti tudi napredujejo. Seveda je med njimi nujna odkrita razprava, obenem pa strogo spoštovanje vzajemne samostojnosti. Pajetta je s tem v zvezi odgovoril tudi Craxiju, ki je v svojem poročilu izrazil dvome o «stopnji dozorevanja KPI» na poti utrjevanja lastne samostojnosti v mednarodnem delavskem gibanju. Pajetta je odgovoril najprej s pripombo, da je neodvisnost KPI, ki skupaj s socialisti odločno zavrača tuje modele na italijanskih tleh, danes vsakomur na dlani. Hudo bi bilo, če bi Craxi čakal na cilju, kdaj bodo pritekli tudi komunisti, ker bi čakal zaman in prepozno.

Nato je še utemeljil smisel evropske politike KPI, ki teži k enotnosti vseh naprednih komponent zahodnoevropskega delavskega gibanja in torej komunistov, socialistov in drugih demokratov. Pajetta je na koncu iskreno in toplo zaželel socialistom predvsem notranjo enotnost v jasnosti in nove uspehe, kajti vloga PSI je nenadomestljiva.

Zabeležiti velja, da je kongres spremljal Pajettov pozdrav z deljenimi občutki. Ni bilo čutiti negodovanja ali nespoštovanja do gosta, toda niti prevelike topline. Prekati nezaupanja, ki narašča v socialističnih vrstah in vzporedno spremlja preoblikovanje politične usmeritve PSI, bodo verjetno še dolgo časa bremenili odnose dveh strank, ki sta sicer naravni zaveznici.

Zapisali smo, da je tretje vprašanje, s katerim se sooča kongres PSI, problem odnosa in zavezništev med strujami in torej tudi politične istovetnosti stranke. Njena linija ni bila še natančno definirana, saj je Craxijevo poročilo očitno le široka lupina, katero bodo nova zavezništva med strujami morala napolniti z vsebino. Struje so o tem razpravljale vso noč.

Predvsem velja zabeležiti da se odnosi v «večinski osi» med Craxijevimi avtonomisti in levico Chicchitta in Signorileja krhajo prav ob tem vprašanju. Levica «mladih levov» je upala, da bo Craxi v svojem poročilu nekoliko močneje podčrtal strategijo alternative, a se je ušteta. Privilegirana os med Craxijem in levico pa bi izginila, če bi v večino vstopili tudi struji Mance in Mancinija, prevsem zato, ker bi v tem primeru politika PSI slonela na «političnem kompromisu» znotraj stranke med voditelji, ki se razlikujejo predvsem ob vprašanju odnosa do KD. Chicchitto in Signorile dobro vesta (Lombardi pa je njihovo razburjenje še okrepil s svojim brezkompromisnim posegom), da bi v takem primeru postala «manjšina v večini» ujeta v kletki, nad katero bi nedoseglivo visel rdeči nagelj alternative.

Na to struno poudarjanja razlik in pozivov «manjšini v večini», naj se upre, je usmeril svoj polemičen poseg predstavnik najmanjše struje «nove levice» Tristano Codignola. Kongresu je razgrnil brez slepomišenja ta problem in ga povabil k razmišljanju. Da njegov poseg Craxiju še posebej ni bil po godu, dokazuje živčna reakcija tajnika PSI, ko je Codignola vprašal, kaj pravzaprav pomeni sprememba simbola stranke. Tedaj je Craxi jezno vstal, zamahnil z roko, nekaj zamrmral in odšel. Pozneje je čutil potrebo, da je stopil k časnikarjem in prebral izjavo, v kateri poudarja še enkrat, da «kongres poteka v vzdušju svobodne in živahne razprave, ki jo bogatijo kritične primombe in predlogi». Izhajajoč iz teh elementov si je Craxi utrdil prepričanje, da «bo mogoče okoli temeljne smernice boja proti trenutni krizi v Italiji uresničiti najširša zavezništva na kongresu».

Na Craxijevo izjavo je reagiral Gianni De Michelis, predstavnik levega krila večinske struje, ki je mnenja, da je os Craxi - Signorile prejela med članstvom množično podporo in te podvore ne kaže zavravljati s taktičnimi manevri, ki lahko samo okrnejo itak široko enotnost v stranki.

Gligorov sprejel člane kongresa ZDA

BEOGRAD — Predsednik jugoslovanske skupščine Kiro Gligorov je včeraj sprejel delegacijo kongresnikov iz Združenih držav Amerike, ki jo vodi član kongresa Dan Rostenkowsky. V daljšem prijateljskem pogovoru je, kakor poroča Tanjug, tekla beseda o razvoju jugoslovansko-ameriških odnosov in o možnostih za njihov napredek na raznih področjih, poleg tega pa so govorili tudi o družbenogospodarskih in političnem razvoju Jugoslavije. V pogovoru so z obeh strani naglasili, da se medsebojno sodelovanje zlasti v zadnjem času odvija zelo ugodno.

1./9. april 1978
Udine Esposizioni
1. razstava za hobby, šport in prosti čas
Vrtnarstvo, navtika kamping